

## **Bijlagenboek organisatieplan**

*Datum*

17 juni 2013

*Status*

Voorgenomen besluit AB

*Versie*

Algemeen Bestuur

## **VRBZO 2014; Efficiënt, robuust en nabij**

### **BIJLAGENBOEK**



# Inhoudsopgave

|                        |                                                                                     |
|------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------|
| Bijlage 1:             | Leidraad Repressieve Basis Brandweezorg                                             |
| Bijlage 2:             | Basistakenpakket brandweezorg in relatie tot het omgevingsrecht (risicobeheersing)  |
| Bijlage 3:             | Vrijwilligers ABC                                                                   |
| Bijlage 4:             | Harmonisering toepassing rechtspositie en arbeidsvoorwaarden brandweervrijwilligers |
| Bijlage 5:             | Personele verzekeringen vrijwillige brandweer                                       |
| Bijlage 6:<br>Zuidoost | Onderzoek financiering veiligheidsregio Brabant-                                    |

## **Bijlage 1: Leidraad Repressieve Basis Brandweezorg**

# **Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg**

Het organiseren van eenduidige basisbrandweezorg passend op het risicoprofiel van het verzorgingsgebied

Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant

Augustus 2009 (tekstueel herziene versie)

# Colofon

**Uitgave**

Veiligheidsregio Zuidoost-Brabant

**Datum**

Augustus 2009

Dit betreft de versie die op 28 juni 2008 door het Algemeen Bestuur is vastgesteld met tekstuele aanpassingen. Er zijn onder meer twee bijlagen toegevoegd: bijlage 3 met ontwikkelingen en innovatie (uit de landelijke leidraad) en bijlage 4 met alle regionale afwijkingen ten opzichte van de landelijke leidraad.

## Inhoudsopgave

**FOUT! GEEN INHOUDSOPGAVEGEGEVENS GEVONDEN.**

# 1 Inleiding

De Handleiding Brandweezorg en de Aanvulling Technische Hulpverlening dateren van 1992 respectievelijk 1996. De maatschappij is sinds de totstandkoming van deze stukken veranderd en blijft voortdurend aan verandering onderhevig. Zo blijft de complexiteit van risico's toenemen, vooral op het gebied van de industrie, de infrastructuur en de mobiliteit, de urbanisatiegraad en de ontwikkeling van complexere bouwwerken. Dat leidt vaak tot meer proactie en preventie maar ook tot meer risico's in een verzorgingsgebied.

Ook wordt een verandering waargenomen in het veiligheidsbewustzijn. De maatschappelijke aandacht voor veiligheid neemt toe en daarbij wordt gekeken naar de eigen verantwoordelijkheid van de burger en de rol van de overheid als hoeder van een veilige samenleving. Meer dan in het verleden dient de overheid zorgvuldig met burgers en bedrijven te communiceren over de risico's en de mate waarin de overheid veiligheid kan borgen. Daartoe is ook een eigen bijdrage van die burgers en bedrijven noodzakelijk.

Zo kennen we de noodzaak voor een bedrijfsbrandweer wanneer er sprake is van een bijzonder gevaar of risico, met name bij bedrijven. Maar ook burgers dienen zich in toenemende mate bewust te worden van hun eigen invloed op veiligheid.

Daar staat tegenover dat de inzetten ('klussen'), zoals die voor de brandweer zijn gedefinieerd in 1992<sup>1</sup> en 1996<sup>2</sup>, in de afgelopen jaren niet zijn geactualiseerd. Verder wordt voor de bestrijding van incidenten nog niet altijd uitgegaan van methoden en hulpmiddelen die in de afgelopen jaren verder zijn ontwikkeld. Zo zijn er nieuwe ontwikkelingen in blusmethoden<sup>3</sup> en wordt in bepaalde situaties uitgegaan van alternatieven voor de combinatie tankautospuiter en 6 personen. Het is gewenst het richtinggevend kader voor een geïntegreerde leidraad in overeenstemming te brengen met de ontwikkelingen in de maatschappij en dat in een constructie die het 'meegroeien' van de leidraad met de maatschappij voor de komende decennia mogelijk maakt. Dat betekent dat een heroriëntatie gewenst is op de aard en omvang van de inzetten, op het instrumentarium om de inzetten te kunnen klaren en op de basale werkwijzen. Dit is geschied in de "Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg", die handreikingen bevat die vergelijkbaar zijn met de normen zoals die in de Handleiding Brandweezorg en de Aanvulling Technische Hulpverlening zijn opgenomen en die een systematiek bevat om brandweezorg snel en adequaat kwalitatief en kwantitatief op maat te kunnen inrichten.

## 1.1 Aanleiding

Op basis van de Handleiding Brandweezorg en de aanvulling Technische Hulpverlening, is ook in onze regio vorm gegeven aan de inrichting van de repressieve brandweezorg. Hierbij zijn met name middels de besluitvorming in 1996 rondom het project de Brandweer Bestuurd keuzes gemaakt om de kwaliteit van het repressieve optreden in onze regio te versterken. De uitgangspunten, als genoemd in beide handleidingen, zijn daarmee bestuurlijk verankerd en hebben geleid tot de repressieve organisatie zoals we die momenteel kennen.

Veranderingen in de maatschappij en veranderingen van inzichten rond fysieke veiligheid hebben het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) ertoe gebracht opdracht te verstrekken tot het actualiseren van de handleidingen. In nauw overleg met de brancheorganisatie is een Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg opgesteld. Deze geeft een geactualiseerd beeld van de wijze waarop de repressieve organisatie zou moeten worden ingericht voor een adequate hulpverlening.

---

<sup>1</sup> Handleiding Brandweezorg, Ministerie van Binnenlandse Zaken 1992

<sup>2</sup> Aanvulling Technische Hulpverlening, Ministerie van Binnenlandse Zaken 1996

<sup>3</sup> Zie bijlage 3 voor een nadere toelichting

Het is wenselijk dat gemeenten in onze regio een regionale leidraad vaststellen als onderdeel van de invulling van de wettelijke taak die gemeenten hebben op het gebied van brandweezorg.

## 1.2 Opdracht en kaders

Voordat de leidraad aan de gemeenten wordt aangeboden, is de inhoud van de landelijke leidraad regionaal bestudeerd en waar nodig aangepast aan de beelden die in onze regio leven en de risico's die onze regio kent. De leidraad bevat normen, waarvan door middel van maatwerk kan worden afgeweken.

De directeur van de veiligheidsregio heeft een projectgroep de volgende opdrachtgegeven (vastgesteld in de DB vergadering van 19 maart 2007):

- beoordeel de leidraad Repressieve Basisbrandweezorg, versie 6.0 dd 30 juni 2006 op bruikbaarheid en toepasbaarheid voor de regio Zuidoost-Brabant
- geef aan op welke onderdelen de Leidraad voor onze regio aanpassing behoeft wat betreft:
  - de definiëring van basistaken
  - normering van de tijden en percentages (in hoeveel % van de gevallen willen we de gestelde norm realiseren)
- stel een aangepaste leidraad "Repressieve Basisbrandweezorg Zuidoost-Brabant" op
- Geef aan welke consequenties de aanpassingen hebben op het gebied van veiligheid, financiën, organisatie, etc.

Het project vormt samen met de projecten "paraatheid in beeld" en "Het fundament van de vrijwilligheid" een drie-eenheid. Op basis van de uitkomsten deze 3 projecten moet het mogelijk zijn om een zodanig beleid te ontwikkelen dat we de komende jaren de burger in onze regio adequate brandweezorg kunnen blijven bieden

### 1.2.1 Landelijke leidraad

Op basis van de evaluatie in 2002 en de bevindingen daaruit heeft het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK), met input van de Nederlandse Vereniging voor Brandweer en Rampenbestrijding (NVBR) als brancheorganisatie, besloten tot het laten opstellen van een nieuwe leidraad. Er is daarbij voor gekozen om de bestaande Handleiding Brandweezorg en de Aanvulling Technische Hulpverlening te actualiseren en in één nieuwe leidraad samen te voegen, waarbij de goede elementen uit de bestaande handleidingen bewaard dienen te blijven.

De Raad van Regionaal Commandanten van de NVBR heeft bij de opdrachtverstrekking de volgende visie geformuleerd:

- o Basisbrandweezorg dient eenduidig, betaalbaar en kwalitatief goed te zijn georganiseerd, met identieke zorg richting de burger in Nederland;
- o Het risicobeeld is maatgevend bij de inrichting van basisbrandweezorg. Als uitgangspunt geldt de uitvoering op lokaal niveau op basis van operationele grenzen, stevig bouwend op vrijwilligheid;
- o Basisbrandweezorg is het optreden bij brand en ongevallen (inclusief kleine incidenten gevaarlijke stoffen en waterongevallen) binnen de operationele grenzen van een post en is vastgelegd door afdwingbare prestatie-eisen op basis van risicoanalyse per verzorgingsgebied;
- o De gestandaardiseerde tankautospuiter is de basiseenheid op iedere post.

Als opdracht is geformuleerd:

*Stel een Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg op, op basis van de huidige systematiek van brandweezorgnormen en de bij de evaluatie aangereikte verbeterpunten.*

Uitgangspunt is dat de lokale brandweezorg op het niveau van de veiligheidsregio wordt afgestemd. Een

voor de veiligheidsregio efficiënte wijze van organiseren is interlokale samenwerking, passend bij de risico's voor dat verzorgingsgebied.

### 1.3 Status van de leidraad

Het ministerie van BZK heeft de Tweede Kamer in februari 2005<sup>4</sup> beloofd om alle schriftelijke mededelingen betreffende informele regelgeving die tot een provincie, gemeente, zelfstandig bestuursorgaan of belangenorganisatie gericht zijn en een normstellend karakter hebben voortaan te voorzien van een handelingsadvies. Als handelingsadvies is in dit kader sprake van een normeringsdoelstelling (oftewel een advies over na te streven kwaliteitsnormen) ten aanzien van zowel de kwaliteit als de kwantiteit van de repressieve basisbrandweerzorg. De leidraad repressieve basisbrandweerzorg kan gezien worden als één van de eerste producten die in deze lijn is ontwikkeld. De minister van BZK is echter van mening dat dergelijke leidraden een zaak is van de branche en heeft deze leidraad niet formeel vastgesteld. Ook de NVBR heeft ondanks uitgebreide aandacht voor de conceptleidraad deze vooralsnog niet vastgesteld.

#### Relatie Besluit veiligheidsregio (kwaliteits AMvB)

De Wet veiligheidsregio's heeft tot doel een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening, rampenbestrijding en crisisbeheersing onder één regionale bestuurlijke regie te realiseren. De wet geeft daartoe het bestuurlijk kader. De taken en bevoegdheden van het bestuur van de veiligheidsregio zijn afgeleid van de verantwoordelijkheid van de deelnemende gemeenten (verlengd lokaal bestuur). Het gaat daarbij om taken als de voorbereiding op de bestrijding van brand en zware ongevallen, het organiseren van de rampenbestrijding en crisisbeheersing, het instellen en in stand houden van een regionale brandweer, van een organisatie belast met het organiseren van de geneeskundige hulpverlening en van een meldkamer en het aanschaffen en beheren van materieel.

Op basis van de wet heeft het ministerie van BZK het (concept)besluit veiligheidsregio's opgesteld. In dit besluit wordt ten behoeve van de hiervoor benoemde taken uitwerking gegeven aan de eisen aan brandweerzorg, de geneeskundige hulpverlening en de organisatie van de rampenbestrijding en crisisbeheersing. Deze eisen zijn noodzakelijk om een minimum veiligheidsniveau voor alle burgers te bereiken. Het zijn eisen aan de organisatie en prestatie van de veiligheidsregio's en de brandweerzorg. Daarbij zijn eisen gesteld die noodzakelijk zijn om een minimum niveau van kwaliteit te bereiken en om uniformiteit ten behoeve van een goede uitwisselbaarheid bij het leveren van bijstand te waarborgen. Bij het stellen van de eisen in het Besluit is het uitgangspunt dat de veiligheidsregio's primair verantwoordelijk zijn voor de inrichting van o.a. de brandweer.

Hoewel de landelijke leidraad nog steeds de conceptstatus heeft, zijn de normen en streefwaarden in het Besluit veiligheidsregio gebaseerd op de concept leidraad. De regionale leidraad kan daarmee gezien worden als een regionale concretisering van de het Besluit. De regionale leidraad is dus complementair op de het besluit en derhalve niet in tegenspraak met het Besluit veiligheidsregio's.

### 1.4 Belangrijkste consequenties

Op hoofdlijnen worden in onderstaande paragraaf de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de oude Handleiding en consequenties geordend weergegeven. Ook worden de belangrijkste regionale afwijkingen op de landelijk leidraad weergegeven:

- o Integratie van de Handleiding Brandweerzorg (1992) en de Aanvulling Technische Hulpverlening (1996);

<sup>4</sup>

TK 2004-2005, 26 956, nr. 29

- o Duidelijkere connectie met de bestuurlijke verantwoordelijkheden en de te maken keuzes daarin;
- o Afbakening van het begrip basisbrandweezorg (maximaal 3 tankautosputten, 1 hulpverleningsvoertuig of 1 redvoertuig onder leiding van een Officier van Dienst);
- o Introductie van een grijpredding door de basiseenheid bij waterongevallen;
- o Een belangrijke relatie met de bestaande (en ontbrekende) bestekken voor gestandaardiseerde voertuigen<sup>5</sup>;
- o Actualisatie van het inzetoverzicht met opkomsttijden en -omvang;
- o Introductie van aanvullende opkomstnormen en een maximale opkomsttijd (effectbenadering, tijden en dimensionering slagkracht);
- o Consequent koppelen van de opkomsttijd van het redvoertuig voor de reddende taak aan de opkomsttijd van de eerste tankautosput;
- o Koppelen van de gerealiseerde versterking op de taakvelden proactie, preventie en preparatie met de repressieve taak (bouwbesluit, hogere opkomst in specifieke gevallen);
- o Heldere vastlegging van de status van de Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg;
- o Aandacht voor de wijze van organiseren van de basisbrandweezorg inclusief de financiële consequenties.

#### Regionale afwijkingen<sup>6</sup>

De belangrijkste regionale afwijkingen zijn:

- o De streefwaarde voor de uitruktijd van vrijwilligers wordt zowel voor de dag als de nachtsituatie gesteld op 3,5 minuten<sup>7</sup>. Een hogere streefwaarde voor de dagsituatie zoals gesteld in de leidraad (4,5 minuten) wordt niet wenselijk geacht.
- o Het benoemen van de chemicaliënoverall tot specialisme. De grijpredding wordt uitgevoerd in de normale uitrukkleding, indien een hogere beschermingsgraad noodzakelijk is, wordt het specialisme gealarmeerd. Op deze wijze wordt de oefenbelasting verdeeld en wordt een verhoogde kwaliteit van optreden beoogd.
- o De opkomsttijd van het waterongevallen voertuig is regionaal vastgesteld op 30 minuten. Hier is geen landelijke norm voor vastgesteld.
- o Reeds eerder heeft het algemeen bestuur de regeling voor de regionale OVD-functie vastgesteld. Ook hier wijkt de regio beargumenteerd af van de landelijke leidraad

## 1.5 Toekomst/beheercyclus

De regionale leidraad wordt ter besluitvorming aangeboden als zijnde een gewenste normering, met inachtneming van het conceptbesluit veiligheidsregio's. In een vervolgtraject zal nader onderzocht moeten worden op welke wijze de regio op alle fronten aan de beoogde normering moet gaan voldoen. Dit onderzoek en de implementatie is een verantwoordelijkheid van de sectorhoofden brandweezorg en de (post)commandanten. Aan de hand van een programmabeschrijving zal inzicht worden verschaft welke onderdelen van de basiszorg verbetering behoeven, op welke wijze gedacht wordt dit te bereiken en binnen welk tijdsbestek dit kan gaan plaatsvinden. Eventueel zal naar aanleiding van de onderzoeksresultaten opnieuw bijstelling nodig zijn van de geregionaliseerde leidraad en kan worden gekomen tot een daadwerkelijke normering van de repressieve basiszorg.

<sup>5</sup> Met betrekking tot de bestekken is nadrukkelijk de behoefte geconstateerd aan een eenduidig vastgesteld document met een overzicht van de bestekken van de voertuigen binnen de basisbrandweezorg

<sup>6</sup> Met betrekking tot de bestekken is nadrukkelijk de behoefte geconstateerd aan een eenduidig vastgesteld document met een overzicht van de bestekken van de voertuigen binnen de basisbrandweezorg

<sup>7</sup> In bijlage 4 staat een volledig overzicht van de regionale afwijkingen t.o.v. de landelijke leidraad

<sup>8</sup> Bij het opstellen van het regionale dekkingsplan wordt uitgegaan van de berekende opkomsttijd, deze kan afwijken van de streefwaarde. Op basis van de berekende en gerealiseerde opkomsttijden kunnen indien noodzakelijk maatregelen getroffen worden om te voldoen aan de streefwaarden

Verdere monitoring zal geborgd moeten worden in de reguliere bedrijfsvoering van de veiligheidsregio en zal deel uit maken van een systeem van periodieke audits in de regio.

Een periodieke check van de leidraad zelf dient eveneens opgenomen te worden in de planning- en controlcyclus van de regionale sector 3 Pr.

## 1.6 Leeswijzer

In voorliggende leidraad wordt de systematiek om te komen tot een adequate brandweezorg in een verzorgingsgebied omschreven. Bestuurlijk kan daar gefundeerd en beargumenteerd van worden afgeweken. Daar waar bestuurlijke afwegingen dienen plaats te vinden zijn die in de tekst als onderstaand gemarkeerd. Per bestuurlijke afweging is een regionaal advies toegevoegd.

| Bestuurlijke afweging | Onderwerp |
|-----------------------|-----------|
| Toelichting           |           |
| Advies                |           |

De leidraad kent de volgende opbouw:

- In het inleidende hoofdstuk worden de contouren van de opdracht geschetst en de plaats van deze regionale leidraad binnen de landelijke regelgeving en ontwikkelingen op dit gebied
- Na dit inleidende hoofdstuk worden in hoofdstuk 2 het juridisch kader en de reikwijdte van de leidraad omschreven. Ook wordt daar nader ingegaan op de verschillen tussen basisbrandweezorg en brandweezorg;
- In hoofdstuk 3 worden de vorm en omvang van de repressieve organisatie bij diverse inzetten omschreven. Kernbegrippen uit dat hoofdstuk zijn risicoprofiel, effecten, uitrukvoorstellen en de tijdfactor;
- Hoofdstuk 4 gaat nader in op de wijze van organiseren en de keuzes die daarin gemaakt kunnen worden, bijvoorbeeld wat betreft de taakverdeling, werkwijzen en organisatievormen;
- In hoofdstuk 5 wordt aandacht besteed aan de invloed van andere taakvelden op de repressieve brandweezorg;
- In hoofdstuk 6 worden de consequenties in personele en materiële zin nader uitgewerkt.

De landelijke leidraad kent een aantal bijlagen. Deze zijn in de regionale leidraad gedeeltelijk komen te vervallen. Voor zover noodzakelijk zullen onderdelen uit de bijlage separaat geagendeerd worden. O.a. de financiële consequenties zullen in een overkoepelend document worden aangeboden.

## 2 Brandweezorg

### 2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een algemeen begrippenkader neergezet. Op basis van dit begrippenkader wordt inzichtelijk gemaakt welke onderwerpen binnen het bereik van deze leidraad vallen en welke onderwerpen in andere producten en richtlijnen nader toegelicht en uitgewerkt worden. De reikwijdte van de leidraad wordt toegelicht aan de hand van het juridisch kader.

### 2.2 Juridisch kader<sup>8</sup>

De taak van de brandweer staat omschreven in de Brandweerwet 1985. De taak van de brandweer is in die wet als volgt gedefinieerd.

#### Artikel 1 Brandweerwet 1985

1. Er is in elke gemeente een brandweer, behoudens indien ingevolge samenwerking met andere gemeenten een regeling ter zake tot stand gekomen is;
2. De gemeenteraad regelt de organisatie, het beheer en de taak van de gemeentelijke brandweer bij verordening<sup>9</sup>;
3. De regels inzake de organisatie betreffen in elk geval de personeel- en materieelsterkte. Bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) kunnen over de minimumsterkte voorschriften worden gegeven;
4. Burgemeester en wethouders hebben de zorg voor:
  - a. Het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt;
  - b. Het beperken en bestrijden van gevaar voor mensen en dieren bij ongevallen anders dan bij brand.
5. Burgemeester en wethouders zijn belast met het benoemen, schorsen en ontslaan van het personeel van de gemeentelijke brandweer;
6. De taak van de brandweer bestaat in elk geval uit de feitelijke uitvoering van werkzaamheden ter zake van de in het vierde lid genoemde onderwerpen alsmede ter zake van het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen als bedoeld in artikel 1 van de Wet Rampen en Zware Ongevallen (WRZO<sup>10</sup>).

Uitgangspunt in deze leidraad is dat de vorm en omvang van de repressieve basisbrandweezorg bepaald worden aan de hand van de activiteiten die in het kader van de wettelijke taak verricht dienen te worden. Het instrument om dit te doen is de leidraad. Het is een bestuurlijk besluit om de leidraad toe te passen.

---

<sup>8</sup>

In de Wet veiligheidsregio's is het uitgangspunt dat de regio beschikt over één brandweerorganisatie met één commandant als leidinggevende.

Gemeenten kunnen besluiten de lokale brandweezorg over te dragen, dan wel een eigen korps in stand te houden ten behoeve van de lokale brandweezorg. Ook de gemeentelijke korpsen dienen te voldoen aan de eisen die landelijk gelden voor de brandweer. Na het vaststellen van de Wet veiligheidsregio's en het Besluit veiligheidsregio's zal deze leidraad geactualiseerd moeten worden.

<sup>9</sup>

In het kader van de Wet dualisering gemeentebestuur wordt deze bevoegdheid van de raad overgeheveld naar het College van Burgemeester en Wethouders en kan de verordening als collegebesluit worden toegepast (zie Tweede Kamer, Vergaderjaar 2002-2003, 28 995, nr. 3). De Brandweerwet dient op deze wijziging nog te worden aangescherpt.

<sup>10</sup>

Zie bijlage 1 voor alle afkortingen

| Bestuurlijk besluit                                                                                                                                                                                                                                  | Toepassen regionale Leidraad Repressieve Brandweezorg |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| Het toepassen van de regionale Leidraad Repressieve Brandweezorg is een bestuurlijk besluit dat door het bevoegde gezag <sup>11</sup> genomen dient te worden.                                                                                       |                                                       |
| Uiterlijk 6 maanden na vaststellen door het Algemeen Bestuur van de regionale Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg heeft het bevoegde gezag deze leidraad ook gemeentelijk vastgesteld. Indien noodzakelijk zal dit besluit geactualiseerd worden. |                                                       |

## 2.3 Reikwijdte leidraad

Repressie is de bestrijding van onveiligheid en de verlening van hulp in acute noodsituaties door de inzet van brandweer, politie, ambulancedienst en andere (hulpverlenings)diensten. Aangezien repressie nog steeds het hart van de brandweerorganisatie is en voor de burger het meest herkenbaar is en blijft, is de slagkracht daarvan van essentieel belang. Op basis van de risico's in het verzorgingsgebied en de normering van uitruk- en opkomsttijden wordt de sterkte in mensen en materieel bepaald.

### 2.3.1 Hoofdactiviteiten repressie

De repressieve brandweezorg is een onderdeel van de wettelijke taak van de brandweer. Deze repressieve taakstelling kent de volgende hoofdactiviteiten:

- 1 Basisbrandweezorg<sup>12</sup> (brandbestrijding, hulpverlening);
- 2 Specialismen (waterongevalbestrijding, OGS etc.);
- 3 Grootschalig optreden, rampenbestrijding;
- 4 Dienstverlening.

#### Ad. 1) Basisbrandweezorg

Basisbrandweezorg valt uiteen in een aantal onderdelen: het bestrijden van brand, hulpverlening, het leveren van relevante bijdragen bij de bestrijding van ongevallen met gevaarlijke stoffen en bij waterongevallen. De slagkracht van de basiseenheid (een tankautospuiter) is hierop gebaseerd. De basiseenheid dient in elke post beschikbaar te zijn<sup>13</sup>.

Naast de zorg die met een basiseenheid vanuit iedere post gerealiseerd moet kunnen worden, zijn er bij de bepaling van de omvang van de noodzakelijke brandweezorg ook scenario's die meer slagkracht en dus meer materieel vergen. Deze kunnen in gezamenlijkheid met andere posten bestreden worden. Dat kan een andere post binnen dezelfde gemeente zijn, maar ook een post uit een andere gemeente (operationele grenzen). Vanwege de veelheid van namen die aan een dergelijke samenwerking verbonden kunnen worden (district, cluster, intergemeentelijke samenwerking) hebben we in de leidraad gekozen voor het begrip interlokale samenwerking. In schema:

| Term              | Eenheden                                                                                                            |
|-------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Basiseenheid      | 1 tankautospuiter                                                                                                   |
| Basisbrandweezorg | Maximaal 3 tankautosputters en 1 redvoertuig of 1 hulpverleningsvoertuig, onder leiding van een Officier van Dienst |

De beschrijving van de taken en uitvoering binnen de basisbrandweezorg zal in deze leidraad nader worden toegelicht en beschreven.

<sup>11</sup> Bevoegd gezag: bestuur van de veiligheidsregio of college van Burgemeester en Wethouders indien het de gemeentelijke brandweer betreft

<sup>12</sup> Waar in deze leidraad wordt gesproken over 'basisbrandweezorg' kan 'repressieve basisbrandweezorg' worden gelezen

<sup>13</sup> Zie ook Referentiekaders Project Versterking Brandweer: Hoofdstuk 3 repressie brandweezorg

#### Ad. 2) Specialismen

Naast de basisbrandweezorg kunnen korpsen bijzondere taken (specialismen) in het takenpakket opnemen. Dit zijn specialismen zoals: schuimblussing, duiken, chemische incidentbestrijding, grootschalig watertransport, natuurbrandbestrijding, bijzondere voertuigen et cetera. Deze specialismen zijn veelal interlokaal en/of regionaal georganiseerd. Specialismen vallen niet onder het bereik van deze leidraad. Voor het inrichten van specialistische taakuitvoering wordt verwezen naar specifieke leidraden (zoals de Leidraad Bestrijding Waterongevallen en de Leidraad Ongevalbestrijding Gevaarlijke Stoffen). Er bestaat nog geen overkoepelend document dat een overallvisie geeft op specialismen bij de brandweer.

#### Ad. 3) Grootschalig optreden/rampenbestrijding

Het grootschalig optreden en de rampenbestrijding worden georganiseerd op de schaal van de veiligheidsregio. Voor het optreden bij grote incidenten is een normering tot stand gebracht, namelijk de standaard eenheid van de brandweercompagnie. Voor de regionaal georganiseerde uitvoering van de repressieve taken wordt gebruik gemaakt van het gemeentelijke of regionaal potentieel, zowel mens als materieel.

In deze leidraad worden geen uitspraken gedaan over het grootschalig optreden. Hiertoe wordt verwezen naar Leidraad Brandweercompagnie, Leidraad Maatrap, Leidraad Operationele Prestaties en de resultaten van het project “Grootschalige inzet van de brandweer”.

#### Ad. 4) Dienstverlening

Onder dienstverlening (betaalde hulpverlening) wordt verstaan “werkzaamheden die liggen buiten de wettelijke taken op het gebied van brand- en rampenbestrijding”. Hierbij wordt gebruik gemaakt van het aanwezige potentieel en materieel.

Deze zogenaamde dienstverlenende taken zijn in toenemende mate omstreden. Enerzijds omdat de paraatheid van het korps hierdoor onvoldoende geborgd is voor maatgevende uitrukken en het een oneigenlijk beslag legt op de tijd van vrijwilligers (en daarmee vaak op de tijd van een andere werkgever). Anderzijds omdat in toenemende mate sprake is van oneigenlijke concurrentie voor commerciële marktpartijen, hetgeen de overheid onwenselijk acht. Het betreft vooral activiteiten als reinigen wegdek (concurrentie met bedrijven voor milieu-incidentbestrijding), verhelpen stormschade (concurrentie met bedrijven aangesteld door verzekeringsmaatschappijen of de gemeentelijke groenvoorziening), verhelpen waterschade (idem verzekeringsmaatschappijen), verhelpen liftstoringen (onderhoudsbedrijven liften).

Afhijsing (ondersteuning van de ambulancedienst) is dienstverlening waartoe het bestuur een separaat besluit dient te nemen (met name ook inzake de geborgde opkomsttijd daarbij en de afspraken met de ambulancedienst).

Dit geldt vooralsnog ook voor aanvullende taken zoals assistentie bij medische hulpverlening. Door de gemiddeld hogere opkomsttijd van ambulances in relatie tot de opkomsttijd van een tankautospuiter is de discussie over de first-responder taak voor de brandweer ontstaan. Dergelijke maatschappelijke ontwikkelingen hebben gevolgen voor de ontwikkeling binnen het brandweerveld en hierop kan met aanvullende taken worden ingespeeld. In bijlage 3 is een aantal van de nieuwe ontwikkelingen en innovaties voor de brandweer in beeld gebracht.

Uitgangspunt is dat de basisbrandweezorg gebaseerd wordt op de activiteiten die in het kader van de wettelijke taak verricht dienen te worden. Dienstverlenende activiteiten maken in principe geen deel uit van

deze taak.

### 2.3.2 Vastleggen taak brandweerorganisatie

Van belang is dat de taken van de brandweer vastgelegd worden in het “Besluit Brandveiligheid en Hulpverlening” (voorheen een verordening). Het College van Burgemeester en Wethouders kan in dit besluit ook aanvullende taken aan de brandweer toebedelen.

Voor iedere aanvullende taak dient een apart besluit genomen te worden waarbij de personele consequenties (aantal en opleidingseisen), materiële consequenties (extra voertuigen, extra bepakking) en consequenties voor andere organisaties (meldkamer, hulpdiensten), die samenhangen met de uitvoering van die extra taak, inzichtelijk gemaakt dienen te worden.

| Bestuurlijke afweging                                                                                                                                                                                                                                 | Bepalen wenselijkheid van aanvulling op wettelijke taakstelling |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|
| Naast de wettelijke taakstelling kunnen extra taken aan de bestaande brandweerorganisatie worden toebedeeld. Bij de besluitvorming dient rekening te worden gehouden met het feit dat extra taken meestal extra middelen en extra personeel behoeven. |                                                                 |
| Indien extra taken bij de brandweer worden belegd, zal dit bestuurlijk op gemeentelijk niveau verankerd moeten worden. De uitbreiding van de taken kan pas worden goedgekeurd als de consequenties van de uitbreiding inzichtelijk zijn gemaakt.      |                                                                 |

| Bestuurlijk besluit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Vastleggen taken brandweerorganisatie in “Besluit Brandveiligheid en Hulpverlening |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|
| De taken van de lokale brandweerorganisatie dienen door het college van Burgemeester en Wethouders te worden vastgelegd in een “Besluit Brandveiligheid en Hulpverlening” met de daarvoor beschikbaar te stellen capaciteit aan personeel en materieel, conform de regionale Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg (hiervan kan alleen gemotiveerd worden afgeweken). De taken van de regionale brandweerorganisatie worden door de daarvoor verantwoordelijke gremia vastgesteld. |                                                                                    |
| Uiterlijk een half jaar na vaststelling van de regionale leidraad Repressieve Basisbrandweezorg door het Algemeen Bestuur is een regionaal model Besluit Brandveiligheid en Hulpverlening bestuurlijk vastgesteld. Indien noodzakelijk beschikken binnen een half jaar na vaststelling van het model alle gemeenten over een dergelijk, door het college van B&W vastgesteld besluit. Dit besluit wordt bij wijzigingen in de brandweerorganisatie of van taken geactualiseerd.     |                                                                                    |

### 2.3.3 Taakverdeling over de verschillende niveaus

De hoofdactiviteiten van de brandweer die voortkomen uit de wettelijke taak kunnen op schaalniveaus worden ingedeeld. Onderstaand is in figuur 1 aangegeven op welke wijze de taakverdeling tussen de verschillende onderscheiden niveaus in Nederland is georganiseerd. De dienstverleningstaak wordt hierin niet weergegeven aangezien dit geen wettelijke taak betreft.

| Organisatie                       | Repressieve taak                                                                                                                                                                                           | Uitvoering geografisch gebied            |                |
|-----------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------|----------------|
| Landelijk                         | NBC en ontsmetting                                                                                                                                                                                         | Nederland (steunpunt regio's)            |                |
| Veiligheidsregio                  | Grootschalig optreden & rampenbestrijding<br>Regionaal / Veiligheidsregio                                                                                                                                  | Regionale samenwerking                   |                |
| Veiligheidsregio /<br>Interlokaal | <u>Specialismen:</u> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Gevaarlijke Stoffen</li> <li>• Waterongevallen (duiken / reddend zwemmen)</li> <li>• Natuurbrand</li> <li>• Schuim</li> <li>• ...</li> </ul> | Regionale en interlokale<br>samenwerking | Brandweertaken |
| Interlokaal /<br>Lokaal           | <u>Basisbrandweerzorg:</u> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Maximaal 3 tankautospuitten</li> <li>• Redvoertuig</li> <li>• Hulpverleningsvoertuig</li> </ul>                                        | Interlokale samenwerking                 |                |
| Lokaal                            | <u>Basiseenheid:</u> <ul style="list-style-type: none"> <li>• 1 tankautospuut</li> </ul>                                                                                                                   | Lokaal<br>Organisatie per post           |                |

Figuur 1: verdeling

brandweertaken over verschillende niveaus

## 2.4 Basiseenheid

In de leidraad wordt er van uitgegaan dat vanuit iedere brandweerpost met een basiseenheid uitgerukt kan worden. Het daartoe in te zetten middel is de standaard bepakte tankautospuut zoals die op basis van het vigerende bestek is omschreven. De basiseenheid is en blijft de basisbouwsteen voor het operationele optreden van de brandweer. De inrichting - en de daarmee gerealiseerde slagkracht van het voertuig - is in de loop der jaren toegespitst op de taak die de brandweer heden ten dage dient te kunnen vervullen. De operationele slagkracht van het voertuig is gebaseerd (op basis van ervaringen) op de te leveren prestaties bij de onderscheiden taken.

Een basiseenheid (tankautospuut) is ingericht voor het bestrijden van incidenten die in de volgende thema's zijn in te delen:

- Brandbestrijding;
- Technische hulpverlening;
- Ongevalbestrijding Gevaarlijke Stoffen;
- Bestrijding waterongevallen.

Deze basiseenheden vormen een samenhangend veiligheidsweb waarmee in interlokale en regionale samenwerking de risico's in een gebied afgedekt worden. Individuele wijzigingen hierin hebben invloed op de totale veiligheidsstructuur en dienen om die reden binnen het samenwerkingsverband afgestemd te worden. De operationele uitgangspunten voor het optreden bij deze incidenten zijn onderstaand opgesomd:

| Operationele uitgangspunten voor het optreden van een tankautospuut                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Algemeen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>o De Leidraad Repressieve Basisbrandweerzorg;</li> <li>o De Leidraad Brandweercompagnie;</li> <li>o De Referentiekaders Gewenst Zorniveau van het Project Versterking Brandweer (PVB);</li> <li>o De standaard bemensing van een tankautospuut bestaat uit 6 personen;</li> <li>o De standaard bepakking van een tankautospuut conform de voorschriften van Commissie Repressie (NBF).</li> </ul> |
| <b>Brandbestrijding en redding bij brand</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>o Een tankautospuut dient 2 stralen hoge druk af te kunnen leggen vanaf de watertank, een brandkraan of open water;</li> <li>o Een tankautospuut dient 4 handstralen lage druk in te kunnen zetten;</li> <li>o Een tankautospuut dient het aflegsysteem met een waterkanon uit te kunnen voeren (conform de Leidraad Brandweercompagnie);</li> <li>o Een tankautospuut dient het watertransportsysteem 200 uit te kunnen voeren (conform de Leidraad Brandweercompagnie);</li> <li>o Een tankautospuut dient aan te kunnen sluiten op de watertransportsystemen 1000 en 2500 (conform de Leidraad Brandweercompagnie);</li> <li>o Een tankautospuut dient de inzetten voor één tankautospuut zoals beschreven in deze leidraad zelfstandig af te kunnen handelen.</li> </ul> |
| <b>Bevrijding van beknelde en ingesloten personen en dieren</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>o Een tankautospuut dient de inzet "Beknelling personenauto" uit deze leidraad zelfstandig af te kunnen handelen;</li> <li>o Een tankautospuut dient een aanvang te kunnen maken met de hulpverlening bij ernstiger ongevallen dan het hier boven genoemde ontwerpscenario;</li> <li>o Een tankautospuut dient dicht bij de plaats van het ongeval te kunnen komen en verlichting daarvan te verzorgen (lichtmast);</li> <li>o Een tankautospuut dient toegang te kunnen verschaffen bij relatief eenvoudig geblokkeerde toegangen (deuren van woonhuizen en dergelijke).</li> </ul>                                                                                                                                                                                         |
| <b>Optreden bij incidenten met (milieu)gevaarlijke stoffen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>o Een tankautospuut dient een eerste verkenning te kunnen doen bij alle ongevallen waarbij (mogelijk) gevaarlijke stoffen betrokken zijn;</li> <li>o Een tankautospuut dient een directe inzet te kunnen doen indien er een levensbedreigende situatie is voor 1 of meerdere personen;</li> <li>o Een inzet met chemicaliënoveralls moet gedaan kunnen worden door 1 ploeg met bevelvoerder of door 2 ploegen;</li> <li>o Een tankautospuut dient een eerste inzet te kunnen doen voor kleine incidenten met milieubelastende stoffen</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Optreden bij waterongevallen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>• Een tankautospuut wordt ter ondersteuning van een duikploeg ingezet bij waterongevallen</li> </ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

*Bron: operationele uitgangspunten tankautospuut, Commissie Repressie NBF 1998*

#### 2.4.1 Maatgevende inzet basiseenheid per thema

Per thema is een maatgevende inzet gedefinieerd voor de basiseenheid. De inzet is de maat voor de werkzaamheden die binnen dit thema door iedere brandweerpost met 1 tankautospuut gerealiseerd moet kunnen worden. De bezetting van een gestandaardiseerde tankautospuut is vastgelegd op 6 personen, te weten 1 chauffeur, 1 bevelvoerder en 2 ploegen van 2 personen elk (met name in het kader van veiligheid).

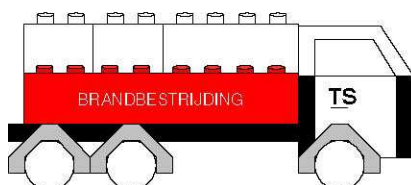
De basiseenheid betreft, zoals gezegd, de tankautospuut. Hiermee kunnen de volgende maatgevende inzetten worden bestreden.

##### Thema Brandbestrijding

Als maatgevende inzet wordt de bestrijding van een binnenbrand in een woning gezien. De taken van de brandweer bij een dergelijke inzet omvatten:

- ° Het redden van personen met gebruik van adembescherming;
- ° Het verkennen van ruimten met gebruik van adembescherming;

° Het verkennen en beheersen van binnenbrand tot maximaal 1 ruimte, die uitslaand aan 1 zijde is.

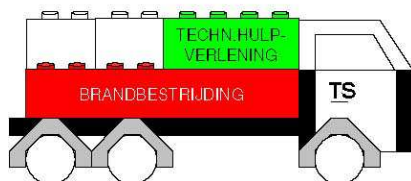


### Thema Technische Hulpverlening

Het thema technische hulpverlening voegt een volgende bouwsteen op de standaard tankautospuut toe. De maatgevende inzet op het gebied van hulpverlening is voor de basisbrandweezorg een ongeval met 1 personenauto waarbij sprake is van beknelling.

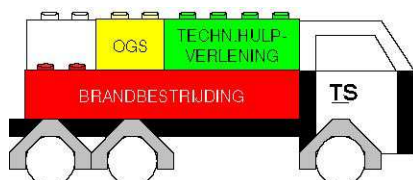
De taken die daarbij van belang zijn omvatten:

- ° Verkennen;
- ° Stabiliseren;
- ° Redden slachtoffers in overleg met de ambulance dienst



## Thema Ongevalbestrijding Gevaarlijke Stoffen

Ongevalbestrijding gevaarlijke stoffen kent de aspecten brand met gevaarlijke stoffen dan wel hulpverlening met gevaarlijke stoffen. Het is een volgende bouwsteen in de bepaling van de basisbrandweezorg. De maatgevende inzet voor een ongeval met gevaarlijke stoffen met een basiseenheid is een lekkage van een stof die met behulp van de beschikbare bekleding van een tankautospuut verholpen kan worden.



| Bestuurlijk besluit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Regionaal afwijkende uitgangspunten OGS |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
| <i>Op regionaal niveau wordt voor de inzet met chemicaliënoveralls afgeweken van de criteria zoals deze gesteld zijn in de leidraad. Het risicoprofiel van de regio, en daarmee ook de te verwachten klussen, is dusdanig dat op dit gebied de dimensionering van de brandweer mag afwijken van de landelijke norm. Deze keuze levert ook nog een afgeleid, bedrijfsmatig voordeel op. Het voordeel van het aanwijzen van een aantal korpsen voor het uitvoeren van dit specialisme is dat door de specifieke aandacht binnen deze korpsen voor dit onderwerp de kwaliteit van het optreden verhoogd wordt. Daarnaast neemt de oefendruk af bij de overige korpsen. Regionaal zal de OGS procedure nader uitgewerkt moeten worden waarbij aandacht moet zijn voor het geografisch spreiding van de taken. Hierbij dient rekening gehouden te worden met de verzorgingsgebieden die vanwege de specifieke risico's in het gebied dienen te beschikken over chemicaliënoveralls. Ook zal worden gezien of de bescherming door middel van een chemicaliënoverall meerwaarde biedt ten opzichte van de moderne bluskleding en in relatie met de inzet mogelijkheden van gaspakken.</i> |                                         |
| <i>De regio voldoet aan de normen 1,2 en 4 volgens de leidraad. Het optreden in chemicaliënoverall (als onderdeel van de OGS inzet) schaaft de regio onder 2e lijns optreden. De opkomsttijd wordt hierdoor 15 minuten. Tevens wordt nader bestudeerd of optreden in chemicaliënoverall voldoende meerwaarde biedt boven inzet in bluskleding en inzet in gaspak. Voor incidenten waardoor aard en omvang van het incident de inzet van gaspakken noodzakelijk is geldt een opkomsttijd van 30 minuten.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                         |

Voor een gespecificeerde omschrijving van taken bij een ongeval met gevaarlijke stoffen wordt verwezen naar de Leidraad Ongevalbestrijding Gevaarlijke Stoffen.

## Thema Waterongevallen

De maatgevende inzet bij waterongevallen op het niveau tankautospuut in de basisbrandweezorg is het redden van een slachtoffer aan de oppervlakte van een water (van maximaal 1,5 meter diep) tot een maximale afstand van 15 meter vanaf de kade. Overweging daarbij is dat bij aankomst ter plaatse in afwachting van het arriveren van een waterongevallenvoertuig toch handelend kan worden opgetreden.



In de uitvoering wordt uitgegaan van een grijpredding waarbij een persoon te water gaat en met behulp van een redvest, dat met een lijn door de bemanning van de tankautospuut gezekeerd wordt, de drenkeling op het droge brengt. Bij aankomst bij de drenkeling wordt het slachtoffer omarmd en zowel hulpverlener als slachtoffer worden met behulp van de lijn naar de kant getrokken.

Voor het specialisme bestrijding van waterongevallen is een separate leidraad opgesteld (Leidraad Bestrijding Waterongevallen door de brandweer, NVBR). De oppervlakteredding en de duiktaak zoals die in de genoemde Leidraad beschreven zijn, zijn specialistische taken die aanvullende vaardigheden en materieel vereisen.

| Bestuurlijk besluit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Regionaal afwijkende uitgangspunten Waterongevallen |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------|
| <i>Op de waterwegen en enkele recreatieplassen na, is de regio niet waterrijk. Het aantal verdrinkingsgevallen is hierdoor ook gelukkig beperkt. De afweging of een grijpredding mogelijk is zonder het eigen personeel ernstig in gevaar te brengen ligt bij de bevelvoerder van de eerste tankautospuut. De criteria zoals gesteld worden in de leidraad kunnen hierbij dienen als handvat, maar worden grotendeels bepaald door de actuele omstandigheden (zoals locatie en weer). In de nieuwe leidraad is geen norm opgenomen voor de opkomst van het waterongevallenvoertuig. Onderzocht kan worden wat de effecten/consequenties zijn van het terugbrengen van het aantal duikteams naar 1 regionaal duikteam.</i> |                                                     |
| <i>De bestrijding van waterongevallen is regionaal georganiseerd. Voor de tankautospuitten bedraagt de opkomsttijd van 10 minuten. Regionaal wordt de opkomsttijd van het waterongevallenvoertuig gesteld op 30 minuten.</i>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                     |

Op basis van de vier bovenstaande thema's is de standaard tankautospuut ingericht.

### 2.4.2 Samenvatting uitgangspunten basiseenheid

- o De basiseenheid is de eenheid die in iedere brandweerpost beschikbaar dient te zijn;
- o De basiseenheid voor operationeel brandweeroptreden is de tankautospuut, met een standaardbezetting van 6 personen;
- o De basiseenheid is ingericht conform het vigerende landelijke bestek met uitzondering van de aanwezigheid van de chemicalienoverall;
- o De basiseenheid is ingericht voor het bestrijden van maatgevende incidenten in de basisbrandweezorg op het gebied van brandbestrijding, technische hulpverlening, ongevallen met gevaarlijke stoffen en waterongevallen;
- o De basiseenheid is de bouwsteen voor de brandweezorg binnen een veiligheidsregio.

## **2.5 Basisbrandweezorg**

Niet alle incidenten zijn met behulp van de inzet van één basiseenheid te bestrijden. Soms is de inzet van meer tankautospuitten noodzakelijk of is het noodzakelijk dat er aanvullende voertuigen zoals een hulpverleningsvoertuig of een redvoertuig worden ingezet. In aanvulling op de operationele uitgangspunten van een basiseenheid dienen de uitgangspunten en slagkracht van een hulpverleningsvoertuig en redvoertuig te worden omschreven. Daarbovenop zijn er andere taken (zie 2.3.1: specialismen, grootschalig optreden, en dienstverlening). Deze vallen niet onder de scope van deze leidraad.

De basisbrandweezorg zoals omschreven in deze leidraad beperkt zich tot het maatgevend scenario met inzetten tot maximaal 3 tankautospuitten en 1 bijzonder voertuig (hulpverleningsvoertuig of redvoertuig), bij inzet van meer dan 1 tankautospuut onder de leiding van een Officier van Dienst. Wanneer voor een inzet in de eerste uitruk meer dan 3 tankautospuitten noodzakelijk zijn wordt er een peloton gealarmeerd.

Pelotonsalarmeringen maken onderdeel uit van grootschalig optreden.

De operationele uitgangspunten voor het hulpverleningsvoertuig, het redvoertuig en de officier van dienst worden in de volgende paragrafen omschreven.

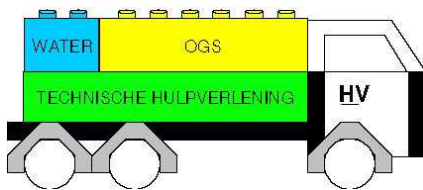
### 2.5.1 Hulpverleningsvoertuig<sup>14</sup>

| <b>Operationele uitgangspunten voor het optreden van een hulpverleningsvoertuig</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Algemeen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <ul style="list-style-type: none"><li>o Het basisniveau van de bepakking van een hulpverleningsvoertuig type 1 en een hulpverleningsvoertuig type 2 is gelijk. Een hulpverleningsvoertuig type 1 heeft dezelfde bepakking als een hulpverleningsvoertuig type 2, aangevuld met extra bepakking voor het optreden bij incidenten met gevaarlijke stoffen. Deze extra bepakking voor het optreden bij incidenten met gevaarlijke stoffen is nog niet bepaald. Het verschil tussen een hulpverleningsvoertuig type 1 en hulpverleningsvoertuig type 2 wordt tevens bepaald door de extra voorzieningen van een hulpverleningsvoertuig type 1. Er is uitsluitend sprake van een hulpverleningsvoertuig type 1 als deze voorzien is van in ieder geval de combinatie: 4-wielaandrijving, een 50 kN lier, een 20 kVA generator;</li><li>o Een hulpverleningsvoertuig type 1 kan eventueel van een autolaadkraan zijn voorzien;</li><li>o Indien het verzorgingsgebied hiertoe aanleiding geeft kunnen op individuele hulpverleningsvoertuigen extra voorzieningen worden aangebracht. Te denken aan een tester voor het controleren van het spanningsloos zijn van bovenleiding;</li><li>o Een hulpverleningsvoertuig wordt ingezet ter ondersteuning van een tankautospuut. De materialen worden in principe bediend door de bemensing van een tankautospuut. In spoedeisende gevallen treedt een hulpverleningsvoertuig niet zelfstandig op, maar onderleiding van de bevelvoerder van een tankautospuut</li><li>o De standaard bemensing van een hulpverleningsvoertuig bestaat uit 2 personen.</li></ul> |
| <b>Bevrijding van beknelde en ingesloten personen en dieren</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <ul style="list-style-type: none"><li>o Een hulpverleningsvoertuig dient samen met een tankautospuut het ontwerpscenario "Beknelling vrachtauto" uit het rapport "Aanvulling Technische Hulpverlening" af te kunnen handelen. Ter ondersteuning bij grootschalig en bijzonder optreden wordt een haakarmbak technische hulpverlening uit de brandweercompagnie ingezet;</li><li>o De bepakking van een hulpverleningsvoertuig is geschikt om toegang te verschaffen bij niet eenvoudig geblokkeerde toegangen (bedrijfsdeuren, rolluiken et cetera);</li><li>o Een hulpverleningsvoertuig is geschikt om de plaats van het ongeval te verlichten, zowel dicht bij het voertuig (lichtmast) als tot 25 meter vanaf het voertuig (mobiele verlichting).</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>Optreden bij incidenten met (milieu)gevaarlijke stoffen</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| <ul style="list-style-type: none"><li>o De bepakking van een hulpverleningsvoertuig is geschikt om een aanvang te kunnen maken met de stabilisatie van ongevallen waarbij milieugevaarlijke stoffen uittreden.</li><li>o Een hulpverleningsvoertuig kan ter ondersteuning van een tankautospuut en een duikploeg bij waterongevallen worden ingezet.</li></ul>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |

Bron: operationele uitgangspunten hulpverleningsvoertuig, Commissie Repressie NBF 1998

Deze operationele uitgangspunten leiden tot de volgende opbouw met bouwstenen van het hulpverleningsvoertuig:

<sup>14</sup> Bij het opstellen van het regionale dekkingsplan dient niet alleen rekening gehouden te worden met het op basis van een mathematisch model verdelen van de hulpverleningsvoertuigen, ook dient aandacht geschonken te worden aan regelingen zoals COBA en Incident management en de aanwezigheid van de veiligheidstester ter beveiliging van het repressief optreden bij treinincidenten



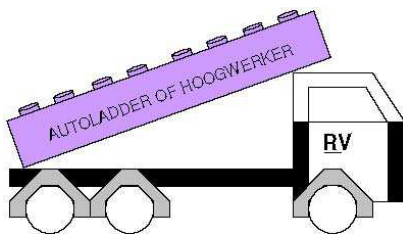
De opkomst van een hulpverleningsvoertuig is, conform de huidige normatieve kaders, gehandhaafd op 15 minuten. Daar waar het hulpverleningsvoertuig nu vaak nog als magazijn gezien wordt, is de verwachting dat hulpverlening zich ontwikkelt tot een specialisme. Dat betekent dat het voertuig ook door de mensen die het ter plaatse brengen bediend wordt. Dit onder bevel van de bevelvoerder van een tankautospuut, meestal de eerst aankomende tankautospuut.

Daarbij is als prestatie-eis voor hulpverlening geformuleerd dat de tankautospuut bij hulpverlening binnen de normtijd (10 minuten) die in deze leidraad genoemd wordt met het vereiste personeel en materieel ter plaatse is. Een snellere opkomst van de tankautospuut bij verkeersongevallen ten opzichte van het hulpverleningsvoertuig bij verkeersongevallen geeft de bemanning de tijd om de voorbereidende werkzaamheden (verkennen, stabiliseren voertuig) uit te voeren. Hierna kan in overleg met de ambulancedienst worden overgegaan tot het daadwerkelijk redden van slachtoffers.

### 2.5.2 Redvoertuig

Voor het redvoertuig zijn geen operationele uitgangspunten vastgesteld. Er is derhalve ook geen landelijk bestek beschikbaar. Uitgangspunt is dat een dergelijk bestek op korte termijn wordt ontwikkeld. Uitgegaan wordt van de inzet van het redvoertuig, in de vorm van een hoogwerker of autoladder, ter ondersteuning van de tankautospuut voor een eerste snelle redding van bedreigden. In deze gevallen is de noodzakelijke opkomsttijd van het voertuig dan ook kort en gekoppeld aan een snelle opkomst van de eerste tankautospuut. In spoedeisende gevallen treedt een redvoertuig niet zelfstandig op.

Vaak is de inzet van een redvoertuig noodzakelijk omdat in het verleden brandpreventie op een ander niveau georganiseerd was. Met het nieuwe Bouwbesluit zal de snelle inzet van een redvoertuig voor redding minder noodzakelijk worden.



Naast de reddende taak kent een redvoertuig een (Arbotechnische) taak met betrekking tot het blussen op hoogte of het dienen als blusplatform. In dergelijke gevallen wordt het redvoertuig vaak ter plaatse gevraagd in aanvulling op een eerste uitruk. De opkomsttijd is in zulke gevallen minder strak aan een tijd gebonden dan wanneer het RV ter ondersteuning van de tankautospuiter voor een eerste snelle redding van bedreigden wordt ingezet.

Er kan ook voor gekozen worden om in specifieke gevallen (bijvoorbeeld loodsen, grote brandcompartimenten) in de eerste uitruk een redvoertuig toe te voegen met een maximale opkomsttijd van 18 minuten.

| <b>Bestuurlijk besluit</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>Regionaal afwijkende uitgangspunten functie redvoertuig</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| <i>Binnen de gehele regio is tijdig een redvoertuig aanwezig waardoor de veiligheid van eigen personeel gewaarborgd is, maar ook een betere bestrijding van grote branden mogelijk is. Het redvoertuig heeft naast de traditionele rol als redvoertuig een functie als blusplatform, middel bij repressieve ventilatie en ARBO-middel bij schoorsteen branden.</i> |                                                                |
| <i>De opkomsttijd voor een redvoertuig als blusplatform bij objecten met een groot oppervlak en als ARBO-middel bij schoorsteenbranden is 18 minuten. Het specialisme wordt regionaal georganiseerd.</i>                                                                                                                                                           |                                                                |

### 2.5.3 Officier van dienst

De operationele leiding bij een incident waarbij meer dan 1 tankautospuiter is ingezet, gaat over in handen van de officier van dienst. De opkomsttijd van deze functionaris bij een incident bedraagt volgens landelijke normen 15 minuten<sup>15</sup>. Regionaal is besloten af te wijken van deze norm.

Voor het dienstvoertuig van de officier van dienst zijn geen operationele uitgangspunten vastgesteld. Er is daardoor ook geen bestek beschikbaar. Uitgangspunt is dat een dergelijk landelijk bestek op korte termijn wordt ontwikkeld. Vooralsnog wordt gebruik gemaakt van het regionaal bestek voertuig OVD.

| <b>Bestuurlijk besluit</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | <b>Regionaal afwijkende uitgangspunten functie OVD</b> |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| <i>Het Algemeen Bestuur heeft op 29 november 2007 kennis genomen van de wijze waarop het Dagelijks Bestuur uitvoering wil geven aan de bovenstaande uitgangspunten voor de functie OVD en de wijze waarop dit in de komende jaren zal worden geïmplementeerd.</i>                                                                 |                                                        |
| <i>De functie van officier van dienst is een hoofdtaak die in dienst van de regio wordt uitgevoerd. De opkomsttijd voor een OVD bedraagt 20 minuten en de OVD moet in 90% van de gevallen binnen die tijd ter plaatse zijn. De OVD beschikt over een herkenbaar brandweervoertuig inclusief optische en akoestische signalen.</i> |                                                        |

### 2.5.4 Inzetvoorstellen

<sup>15</sup> Referentiekader PVB

Ondanks proactieve en preventieve maatregelen en preparatie zullen bepaalde risico's en effecten aanwezig zijn. Er dienen voldoende repressieve middelen beschikbaar te zijn om de *effecten* te kunnen bestrijden. Aan de hand van de te verwachten effecten zijn scenario's omschreven op basis waarvan het noodzakelijke materieel en personeel voor de bestrijding van een incident bepaald kan worden. In het in bijlage 2 opgenomen inzetoverzicht is inzichtelijk gemaakt welke inzettypen (bijvoorbeeld brand woning, hulpverlening personenauto met beknelling) om welke slagkracht en dus welke combinatie van materieel vragen. Een belangrijk aandachtspunt daarbij is het creëren van een veilige werkomgeving. Via de noodzakelijke slagkracht en daarmee de noodzakelijke combinaties van voertuigen kan de basisbrandweezorg samengevat worden in de volgende uitrukvoorstellen:

| Opschalingsniveau | Inzet van materieel binnen basisbrandweezorg |             |             |
|-------------------|----------------------------------------------|-------------|-------------|
| 1 (klein)         | 1 TS                                         | 1 TS + 1RV  | 1 TS + 1HV  |
| 2 (middel)        | 2 TS                                         | 2 TS + 1 RV | 2 TS + 1 HV |
| 3 (groot)         | 3 TS                                         | 3 TS + 1 RV | 3 TS + 1 HV |

TS = tankautospuiter RV = redvoertuig HV = hulpverleningsvoertuig

Dit geeft meteen de reikwijdte van deze leidraad aan. Vanaf opschalingsniveau 2 is in de inzet van een officier van dienst voorzien.

In hoofdstuk 3 wordt nader ingegaan op de vaststelling van de gewenste vorm en omvang van de repressie.

### 2.5.5 Samenvatting uitgangspunten basisbrandweezorg

- De kwalitatieve en kwantitatieve omvang van de basisbrandweezorg is gerelateerd aan het principe:



- De taak van de brandweer omvat de wettelijk opgedragen taken. Dienstverlenende activiteiten maken daarvan in principe geen deel uit
- Basisbrandweezorg is de zorg die ingevuld kan worden met maximaal 3 tankautosputten en 1 bijzonder voertuig (hulpverleningsvoertuig of redvoertuig), bij meer dan 1 tankautospuiter onder leiding van een officier van dienst;
- Het materieel in de basisbrandweezorg is (of wordt) gebaseerd op landelijke bestekken;
- Specialistische taken worden regionaal georganiseerd;
- Grootschalig optreden en rampenbestrijding worden regionaal georganiseerd

## 2.6 Brandweezorg

Naast de basiseenheid (1 tankautospuiter) en basisbrandweezorg (maximaal 3 tankautosputten en 1 bijzonder voertuig onder leiding van een Officier van Dienst) is er sprake van brandweezorg. Dat omvat naast de eerdere omschrijving ook de specialistische taken zoals waterongevallenteams, waarschuwings- en verkenningdienst, natuurbrandbestrijding, bijzondere voertuigen en dergelijke.

Het College van Burgemeester en Wethouders is verantwoordelijk voor deze brandweezorg en kent op basis

daarvan dus ook verantwoordelijkheden voor specialistische en andere taken. Uitgangspunt is dat de vorm en omvang van de brandweezorg op het niveau van de veiligheidsregio wordt afgestemd.

## 2.7 Processchema

De systematiek van de leidraad is gebaseerd op de gedachte dat de repressieve sterkte van de brandweer wordt bepaald door het risicoprofiel van het verzorgingsgebied. De inzetten die gezien het risicoprofiel voorkomen in het verzorgingsgebied kunnen worden vertaald naar een uitrukvoorstel. Het totaal van uitrukvoorstellen bepaalt vervolgens de gewenste ('netto') personele en materiële sterkte.

Daarna volgt de vraag hoe de gewenste repressieve sterkte georganiseerd kan worden. Hiertoe dient een aantal bestuurlijke keuzes te worden gemaakt.

Deze bestuurlijke keuzes omvatten:

- o Taken al dan niet door de eigen brandweerorganisatie te laten uitvoeren;
- o Bestuurlijke en/of operationele overwegingen om af te wijken van bestaande werkwijzen;
- o De organisatievorm (vrijwillig, beroeps, mengvormen).

In hoofdstuk 4 wordt op deze keuzes nader ingegaan.

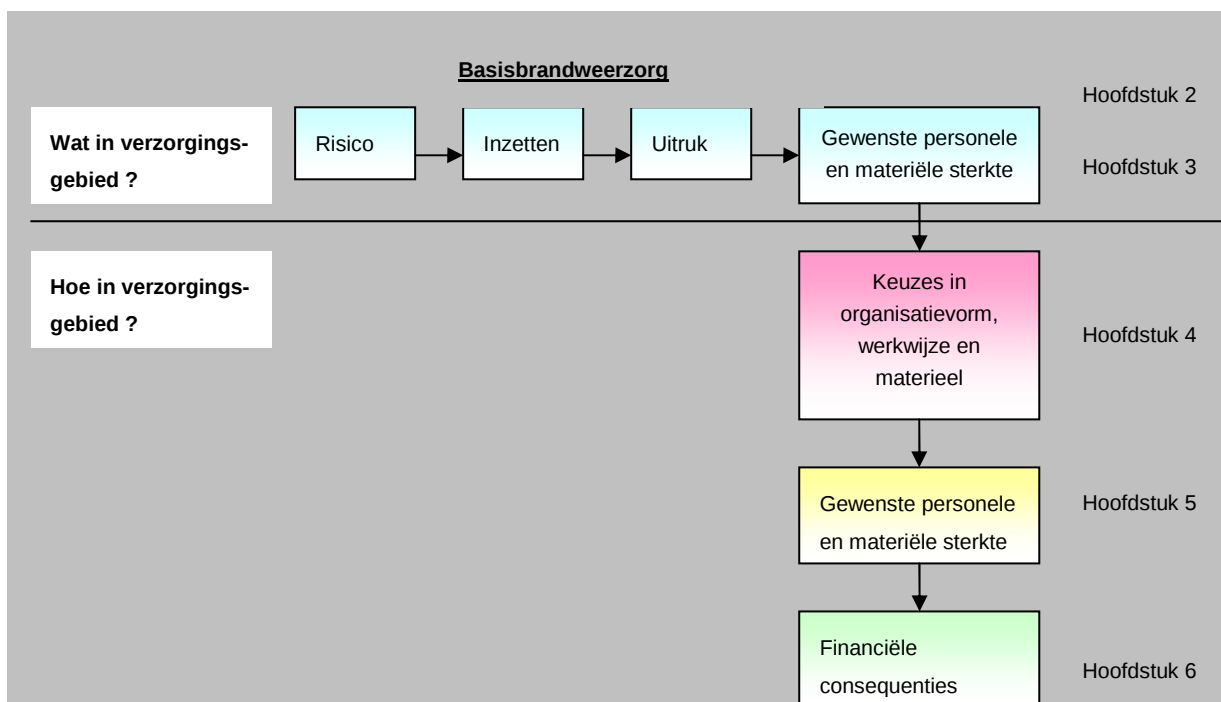
Op basis van de gemaakte keuzes in een verzorgingsgebied wordt duidelijk wat de uiteindelijke consequenties zijn voor de eigen organisatie van de repressie, de 'bruto' gewenste personele en materiële sterkte.

Daarbij geldt dat er naast de organisatorische keuzes ook andere zaken van invloed zijn op de gewenste repressieve sterkte. Hierbij valt te denken aan de kwaliteit van de voorbereidende zaken als proactie, preventie en preparatie. Afwijkende normatieve kaders op proactief, preventief of preparatief gebied kunnen leiden tot een extra behoefte aan personeel, materieel of huisvesting.

Met deze leidraad kunnen de consequenties van de gemaakte keuzes inzichtelijk worden gemaakt. Op basis van de aan de gemaakte keuzes verbonden behoefte aan personeel en materieel kan, op basis van de huidige kazernelocaties, inzichtelijk gemaakt worden wat de financiële consequenties zijn van het op deze wijze dimensioneren en organiseren van de brandweezorg in een verzorgingsgebied.

Op basis van deze processtappen kan een organisatie de gewenste repressieve organisatie bepalen en krijgt zij op hoofdlijnen inzicht in de financiële consequenties.

Het processchema kan als volgt beknopt worden weergegeven:



*Figuur 2: processchema samengevat, inclusief hoofdstukindeling*

Met dit figuur wordt hoofdstuk 2 afgesloten. In hoofdstuk 3 zullen de vorm en omvang van de gewenste basisbrandweerzorg worden besproken, op basis van het risicoprofiel.

## 3 Vorm en omvang basisbrandweerzorg

### 3.1 Inleiding

Veiligheidsbeleid kan worden bestudeerd aan de hand van de verschillende schakels van de veiligheidsketen: proactie, preventie, preparatie, repressie en nazorg. Het woorddeel 'keten' wijst erop dat de schakels onderling verbonden zijn. De burger mag verwachten dat veiligheid in de volle omvang goed geregeld is. Dat is pas het geval als er een evenwicht bestaat tussen de risico's die de maatschappij bedreigen en de maatregelen die worden genomen om incidenten te beperken en te bestrijden. Met andere woorden: als er een stabiel evenwicht is tussen proactie en preventie enerzijds en repressieve sterkte anderzijds. De risico's worden in beeld gebracht aan de hand van een risico-inventarisatie en -analyse. Vervolgens wordt op basis van het risicoprofiel bepaald welke repressieve sterkte van de brandweerzorg hierbij hoort. In dit hoofdstuk wordt het eerste gedeelte van het processchema nader uitgewerkt:



### 3.2 Vaststelling van het risicoprofiel

Het kwaliteitsniveau van de repressieve zorg wordt bepaald op basis van het risicoprofiel van het verzorgingsgebied. Vastgesteld dient te worden op welke incidenten, die zich in hun werkgebied kunnen voordoen, het bevoegd gezag en de brandweer voorbereid dienen te zijn. Om daarover besluiten te kunnen nemen is inzicht nodig in de risico's.

#### 3.2.1 Beschikbare risico-inventarisaties

Het doel van een risico-inventarisatie is een overzicht te krijgen van mogelijke risicovolle objecten/activiteiten per gemeente en het vergaren van voldoende gegevens over deze objecten om de schade-effecten en de hulpvraag te kunnen bepalen. De hulpvraag wordt beïnvloed door de omvang van de te verwachten schade-effecten en niet door de kans dat deze schade optreedt. Immers, de brandweerorganisatie wordt ingezet als het effect optreedt.

Op gemeentelijk niveau is een risico-inventarisatie op grond van de WRZO<sup>16</sup> verplicht. Daarnaast is informatie over risico's bekend op basis van risicokaarten, milieuvergunningen, routing gevaarlijke stoffen, brandweerbeleidsplannen en de repressieve ervaring van de brandweerorganisatie over de afgelopen jaren. Dat betekent dat gemeenten en daarmee brandweren inzicht hebben in de risico's die binnen hun verzorgingsgebied voor kunnen komen<sup>17</sup>.

Ten behoeve van het beschrijven van het risicoprofiel kunnen de volgende parameters gebruikt worden. Deze opsomming is niet limitatief en kan desgewenst aangescherpt worden, bijvoorbeeld met ondergrondse buisleidingen, evenementen etc.

| Parameter | Kengetal | Lokaal |
|-----------|----------|--------|
|           |          |        |

<sup>16</sup> WRZO, artikel 3 (na wijziging door Wet Kwaliteitsverbetering Rampenbestrijding) 1985

<sup>17</sup> Overigens worden risico-inventarisaties steeds meer multidisciplinair en integraal uitgevoerd. Afstemming met de multidisciplinaire partners ligt voor de hand

| Brandbestrijding / algemeen                      |                                                  |                                                |
|--------------------------------------------------|--------------------------------------------------|------------------------------------------------|
| Aantal objecten                                  | Brandfrequentie per gebouwtype                   | Op basis van WOZ-<br>bestanden                 |
| Aantal ha natuurgebied                           | Brandfrequentie                                  | Controle met realiteit<br>verzorgingsgebied    |
| Technische hulpverlening                         |                                                  |                                                |
| Aantal km snelweg                                | Aantal ongevallen per kilometer                  | Controle met realiteit<br>in verzorgingsgebied |
| Aantal km provinciale weg                        | Aantal ongevallen per kilometer                  |                                                |
| Aantal km lokale weg                             | Aantal ongevallen per kilometer                  |                                                |
| Aantal km spoorweg                               | Aantal ongevallen per kilometer                  |                                                |
| Aantal boerderijen met vee                       | Aantal ongevallen per 1000 dieren                |                                                |
| Ongevallen gevaarlijke stoffen                   |                                                  |                                                |
| Aantal km snelweg                                | Aantal ongevallen per kilometer met<br>tankwagen | Controle met realiteit<br>in verzorgingsgebied |
| Aantal km provinciale weg                        | Aantal ongevallen per kilometer met<br>tankwagen |                                                |
| Aantal km lokale weg                             | Aantal ongevallen per kilometer met<br>tankwagen |                                                |
| Aantal km spoorweg                               | Aantal ongevallen per kilometer                  |                                                |
| Aantal<br>milieuvergunningplichtige<br>bedrijven | Aantal hulpverleningen per object                |                                                |
| Waterongevallen                                  |                                                  |                                                |
| Aantal km² wateroppervlakte                      | Aantal waterongevallen per km²                   | Controle met realiteit<br>in verzorgingsgebied |

Figuur 3: parameters voor beschrijven risicoprofiel

De bij de parameters behorende kengetallen bepalen de verwachte incident- frequentie. Hiermee wordt bedoeld het aantal keren dat een gedefinieerde inzet op jaarbasis naar verwachting voorkomt. Voor de brandfrequentie bij gebouwen (het aantal keren brand per jaar in een specifiek type gebouw) is als parameter het object benoemd. Voor de andere thema's zijn andere parameters ontwikkeld.

### 3.2.2 Risicoanalyse

Na de risico-inventarisatie volgt de risico- en effectenanalyse. Deze analyses dienen een indicatie te geven van de te verwachten omvang en effecten van een incident. Het gaat dan over de vraag: wat kan er gebeuren? Het antwoord op deze vraag vormt een reeks gebeurtenissen die kunnen leiden tot ongewenste gevolgen, ook wel ongevalsscenario's genoemd. De effectenanalyse heeft tot doel inzicht te geven in de omvang en effecten van de mogelijke incidenten die in een verzorgingsgebied kunnen gebeuren. Deze effecten, in de vorm van scenario's, vormen de basis voor de organisatie van brandweezorg. Op basis van de effectenanalyse wordt bepaald welke slagkracht noodzakelijk is en dus welke inzetten in het verzorgingsgebied gepleegd dienen te worden. Uitgangspunt in deze leidraad is derhalve dat de kans op een incident '1' is en dat de brandweer zich dient voor te bereiden op de effecten daarvan (maatgevend scenario basisbrandweezorg).

De lokale risico-inventarisaties dienen te worden afgestemd met regionale risicoinventarisaties (Leidraad Maatram, Leidraad Operationele Prestaties) om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen van de mogelijke scenario's in een gebied. Op basis daarvan kan de noodzakelijke brandweezorg en het grootschalig optreden adequaat gevormd en georganiseerd worden.

### 3.2.3 Bestuurlijk vastgesteld risicoprofiel

De basis voor de dimensionering van de brandweezorg in een verzorgingsgebied is een bestuurlijk vastgesteld risicoprofiel. Het risicoprofiel is een korte, kernachtige omschrijving van de in het

verzorgingsgebied voorkomende risico's en de analyse daarvan. Periodiek dient dit risicoprofiel van het verzorgingsgebied te worden geactualiseerd. Het risicoprofiel zal in veel gevallen ook gebruikt worden om proactieve en preventieve maatregelen te entameren en daarmee risico's kleiner en meer beheersbaar te maken. Aan de andere kant wordt opgemerkt dat de repressieve organisatie moet optreden als de genomen maatregelen aan de voorkant van de keten een incident niet hebben kunnen voorkomen. De repressieve organisatie dient om deze reden gedimensioneerd te zijn op realistische scenario's. Dimensioneren op realistische scenario's betekent overigens niet dat een brandweerorganisatie al het materieel om dit scenario te bestrijden zelfstandig in huis dient te hebben. Die keuzes worden later gemaakt, als het gaat om de gewenste organisatievorm. In gezamenlijkheid is het vaak beter en doelmatiger te organiseren dat realistische scenario's bestreden kunnen worden. Dat betekent echter ook dat in dat gezamenlijk gebouwde veiligheidsweb een verandering in de repressieve slagkracht niet langer eenzijdig doorgevoerd kan worden.

| Bestuurlijk besluit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Vaststellen risicoprofiel |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------|
| De basis voor de dimensionering van de brandweezorg in een verzorgingsgebied is een vastgesteld risicoprofiel. Periodiek dient dit geactualiseerd te worden. De repressieve organisatie dient gedimensioneerd te worden op realistische scenario's.                                                                                                                                                                                                                      |                           |
| In het regionaal beheersplan rampenbestrijding is het regionale risicoprofiel opgesteld. Het regionaal beheersplan is regionaal vastgesteld en hiermee is ook de bestuurlijke acceptatie van restrisico's geborgd. In het regionale dekkingsplan zal aandacht worden geschonken aan het lokale risicoprofiel en de specifieke risico's in het verzorgingsgebied. Het regionale beheersplan en derhalve het risicoprofiel wordt volgens de vastgestelde criteria herzien. |                           |

### 3.3 Inzetoverzicht

Een belangrijk onderdeel van de Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg is het inzetoverzicht, opgenomen in bijlage 2. Dit is een overzicht van de inzetten die behoren tot de brandweezorg binnen een verzorgingsgebied, gebaseerd op het risicoprofiel. Hierbij valt te denken aan het bestrijden van brand in een woning of het bevrijden van een beknelde slachtoffer bij een verkeersongeval.

Aan de hand van het inzetoverzicht kan een inventarisatie worden gemaakt van de netto benodigde capaciteit (materieel en personeel) en de opkomsttijd die dient te worden gerealiseerd om alle geïnventariseerde inzetten te kunnen uitvoeren.

Het inzetoverzicht geeft een beeld van alle inzetten waaraan de brandweer uitvoering kan geven. De overzichten ('brandweezorgnormen') uit 1992 en 1996 zijn geactualiseerd en er is rekening gehouden met de uitwerking van de proactieve en preventieve maatregelen en de toepassing van nieuwe hulpmiddelen die in de afgelopen jaren verder zijn ontwikkeld. Het inzetoverzicht is op deze wijze in overeenstemming gebracht met de ontwikkelingen in de maatschappij, in een constructie die het "meegroeien" van de leidraad met de maatschappelijke ontwikkelingen, de geconstateerde innovaties en ontwikkelingen voor het komende decennium mogelijk maakt.

Het overzicht waarbij met name de objecten met een woonfunctie breed zijn uitgelicht, gebaseerd op het redden van mensen en gerelateerd aan de ontwikkeling van brand in de tijd, is aangevuld met andere objectgebonden functies. Onder andere industriële (brand)risico's, natuurbrand, brand in complexere gebouwen (ondergrondse bouwwerken en inbreiding) en (brand)risico's bij niet-stationaire objecten zijn in deze Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg toegevoegd.

Het inzetoverzicht is gebaseerd op de eerder genoemde thema's. Per thema is gewerkt met een codering:

- o Brandbestrijding (thema 1.000)
- o Technische Hulpverlening (thema 2.000)

- o Ongeval Gevaarlijke Stoffen (thema 3.000)
- o Waterongevallen (thema 4.000)

De thema's betreffen soorten ongevallen, ofwel scenario's, die onder verschillende omstandigheden kunnen voorkomen. Zo kan de hulpvraag bij een ongeval op een snelweg (transportongeval) zowel brandbestrijding, als technische hulpverlening als ongevalbestrijding gevaarlijke stoffen zijn. De combinatie van de thema's in een bepaalde hoofdgroep is bepalend voor het scenario en daarmee voor de noodzakelijke slagkracht.

In deze leidraad worden per thema de volgende hoofdgroepen onderscheiden:

- o Woon- en verblijfgebouwen (groep 100);
- o Transport (groep 200);
- o Industrie (groep 300);
- o Natuurgebied (groep 400);
- o Water (groep 500);
- o Dier in nood (groep 600).

In deze thema's en hoofdgroepen zijn in principe alle inzetten van de brandweer onder te brengen. De nummering van de inzetten sluit aan bij de thema's en de uitwerking in hoofdgroepen. Er is bij het bepalen van de omvang en de beschrijving van de inzetten aangesloten bij de bekende systematiek van de Handleiding Brandweertzorg.

Om een handzame indeling naar opkomsttijd en opkomstomvang te verkrijgen is een categorie-indeling gemaakt. De daarin opgenomen opkomsttijden voor de eerste tankautospuut zijn gebaseerd op empirisch onderzoek naar de brandontwikkeling in verschillende typen gebouwen in Nederland, waaruit onder andere bleek dat voor het ene soort gebouw een korte opkomsttijd belangrijker is dan voor een ander soort. Zo blijkt bijvoorbeeld op basis van gegevens van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) en de daarop toegepaste analyses dat in oude etagewoningen het overlijdensrisico door brand hoger dan gemiddeld is.

In de leidraad is daarnaast ook onderscheid gemaakt naar opkomsttijd in dag- en nachtsituaties. In de nachtsituatie is een snellere opkomst vaak benodigd omdat mensen slapend aanwezig zijn en daardoor vertraagd gewaarschuwd worden. Daardoor zal ook de melding aan de meldkamer later zijn. In de dagsituatie is vaak sprake van wakende mensen die sneller zichzelf of anderen in veiligheid kunnen brengen. Dan kan de opkomst in het kader van redding soms iets minder urgent zijn.

In lijn met deze opmerking dient ook benadrukt te worden dat het onderscheid tussen de opkomst in dag- of nachtsituaties wordt ingegeven door het al dan niet adequaat zijn van de organisatiemiddelen. In deze leidraad wordt er van uitgegaan dat er in een nachtsituatie minder organisatiemiddelen beschikbaar zijn (bijvoorbeeld minder personeel in verzorgingstehuizen) waardoor de organisatie minder adequaat kan optreden en de gewenste inzet van de brandweer groter is ten opzichte van de dagsituatie.

De aanbevolen opkomsttijden verschillen per type object en zijn afhankelijk van:

- o De invloed op de veiligheid van personen;
- o De invloed op de veiligheid van belendingen;
- o De snelheid van de groei van de schadeomvang.

Aan de hand van bovenstaande factoren zijn voor elk type object achtereenvolgens de risico's en de uit te voeren inzet bepaald, het benodigde materieel gedefinieerd en de aanbevolen opkomsttijd benoemd.

De opkomsttijden die in de leidraad onderscheiden worden voor de eerste tankautospuut bedragen 5, 6, 8, 10 en 15 minuten. Uitgangspunt is dat hoe groter het risico voor personen in het object, hoe sneller de brandweer moet optreden.

In onderstaande tabel komt dit uitgangspunt naar voren. Per type object zijn de aanbevolen opkomsttijden weergegeven. In de volgende tabel is een aantal voorbeelden gegeven van inzetten uit het inzetoverzicht, het volledige inzetoverzicht is opgenomen in bijlage 2.

| Code  | Omschrijving     | Inzetvoorstel |       |       |       |    |    |
|-------|------------------|---------------|-------|-------|-------|----|----|
| 1.000 | Brandbestrijding | Opkomsttijd   | 1e TS | 2e TS | 3e TS | HV | RV |

|       |                                     |             | min. | min. | min. | min. | min. |
|-------|-------------------------------------|-------------|------|------|------|------|------|
| 1.101 | Eengezinswoning na BB 2003          | 1 TS        | 10   |      |      |      |      |
| 1.113 | Portiekflat                         | 2 TS + 1 RV | 6    | 8    |      |      | 6    |
| 1.123 | Verzorgingstehuis totaalbeveiliging | 2 TS        | 8    | 8    |      |      |      |
| 1.125 | Ziekenhuis totaalbeveiliging        | 2 TS        | 8    | 8    |      |      |      |
| 1.142 | Hotel geen brandmeldinginstallatie  | 2 TS + 1 RV | 5    | 7    |      |      | 5    |

Figuur 4: vijf voorbeelden uit inzetoverzicht uit bijlage 2

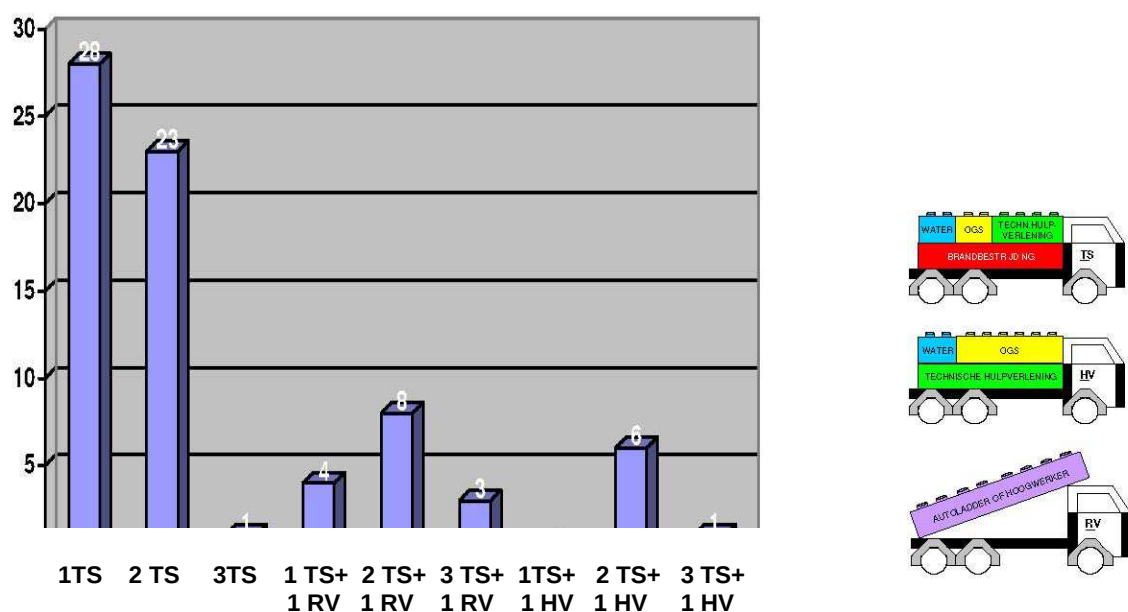
### 3.4 Uitrukvoorstellen

Binnen de brandweer in Nederland bestaat voor specifieke incidenten specifiek materieel. Van dit specifieke materieel is de slagkracht bekend en vastgelegd in operationele uitgangspunten zoals in het vorige hoofdstuk is aangehaald. Op basis van deze operationele uitgangspunten kan een gedefinieerd voertuig op meerdere thema's een rol vervullen. Een tankautospuiter heeft taken bij zowel brandbestrijding als bij technische hulpverlening, ongevallen met gevaarlijke stoffen en bij waterongevallen. Dat betekent ook dat er een vertaalslag dient plaats te vinden van inzetten in het verzorgingsgebied naar voertuigen en dus uitrukvoorstellen.

In deze vertaalslag zit meteen een indikking. Omdat een voertuig in meerdere thema's een rol kan hebben is het aantal uitrukvoorstellen beperkter dan het aantal inzetten.

*Bijvoorbeeld: voor een binnenbrand in een woning wordt dezelfde tankautospuiter met dezelfde bezetting ingezet als voor een klein ongeval met gevaarlijke stoffen.*

Het aantal uitrukvoorstellen is beperkt en kan omschreven worden als de onderstaande combinatie van voertuigen:



Figuur 5: uitrukvoorstellen met inzicht in het aantal scenario's met dezelfde uitrukvoorstellen

In deze grafiek is horizontaal het aantal verschillende uitrukvoorstellen weergegeven. De hoogte van de staven wordt bepaald door het aantal maal dat een uitrukvoorstel voorkomt. Op het totaal van de 74 inzetten (zie bijlage 2) wordt 28 keer voorgesteld om met 1 tankautospuiter uit te rukken en bijvoorbeeld 8 keer met 2 tankautosputters en 1 redvoertuig et cetera.

### 3.4.1 Kwaliteit materieel en personeel

Voor elke inzet is in het inzetoverzicht benoemd welk materieel noodzakelijk is om deze te kunnen bestrijden. Voor de inzet van dit materieel zijn bepaalde kwalitatieve uitgangspunten van toepassing.

De volgende uitgangspunten zijn van toepassing:

- o Brandweervoertuigen voldoen aan het geldende standaardbestek voor het type voertuig en kunnen de op basis daarvan benoemde operationele uitgangspunten per thema borgen;
- o Brandweervoertuigen kennen een brandweertechische levensduur van maximaal 15 jaar (voor tankautospuitten van beroepskorpsen kan deze korter zijn vanwege de hogere gebruiksfrequentie van het voertuig);
- o Delen van de bekpakking kennen een kortere technische levensduur of dienen tussentijds grondig gereviseerd te worden. Uitgegaan wordt steeds van een adequate (dat wil onder andere zeggen technisch goed onderhouden) bekpakking van voertuigen.

Op basis van de noodzakelijke slagkracht ten behoeve van de bestrijding van een incident ontstaat inzicht in het noodzakelijke materieel en daarmee in het benodigde personeel. Ook aan het personeel worden eisen gesteld betreffende de noodzakelijke kwaliteit, vakbekwaamheid en vaardigheden. Algemeen kan worden gesteld dat personeelsleden dienen te voldoen aan de opleidingseisen zoals verwoord in het Besluit Kwaliteit Brandweerpersoneel. In dit nieuwe besluit zijn naast opleidingseisen eveneens eisen ten aanzien van selectie, oefenen en bijscholing opgenomen. Daarnaast geldt de eis dat het personeel periodiek met een landelijk aanbevolen frequentie (in 2005 ten minste 2 keer per jaar) onder realistische omstandigheden wordt getraind op daartoe geschikte oefencentra.

### 3.4.2 Kwaliteit leidinggevend personeel

De kwaliteit van de brandweezorg is mede afhankelijk van de kwaliteit van het leidinggevend personeel. Zoals eerder geschetst beperkt deze leidraad zich tot een niveau van brandweezorg waarbij maximaal 3 tankautospuitten worden ingezet, ondersteund door 1 bijzonder voertuig (hulpverleningsvoertuig of redvoertuig). Op basis van deze reikwijdte kunnen ook eisen gesteld worden aan het leidinggevend personeel.

De leiding over een inzet die zich beperkt tot 1 tankautospuut (de basiseenheid) eventueel aangevuld met 1 bijzonder voertuig is opgedragen aan een bevelvoerder. Dat betekent dat de betreffende functionaris gediplomeerd is op het niveau bevelvoerder.

Voor een incident waarbij meer dan 1 tankautospuut daadwerkelijk wordt ingezet, geldt dat de leiding van het incident overgaat naar een officier van dienst. Deze functionaris mag leidinggeven aan incidenten waarbij maximaal 4 tankautospuitten worden ingezet, ondersteund door bijzondere voertuigen. In het kader van de reikwijdte van deze leidraad is daarmee het leidinggevend niveau voldoende geborgd. Het leidinggevend kader voor grootschalig en multidisciplinair optreden wordt op het niveau van de veiligheidsregio georganiseerd.

### 3.4.3 Kwantiteit personeel en materieel

In deze paragraaf wordt ingegaan op de leidraden voor de capaciteit van de repressieve brandweerorganisatie. Immers, per gestandaardiseerd voertuig kennen we ook standaarden voor wat betreft de personele bezetting per voertuig.

| Benaming            | Materieel      | Personeel  |
|---------------------|----------------|------------|
| Officier van Dienst | Dienstvoertuig | 1 officier |

|                        |                                        |                                                             |
|------------------------|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Tankautospuit          | Tankautospuit 2-of 4-wielaangedreven   | 1 chauffeur/pompbediener<br>1 bevelvoerder<br>4 manschappen |
| Hulpverleningsvoertuig | Hulpverleningsvoertuig                 | 1 chauffeur/pompbediener<br>1 manschap                      |
| Redvoertuig            | Redvoertuig: ladderwagen of hoogwerker | 1 chauffeur/pompbediener<br>1 manschap                      |

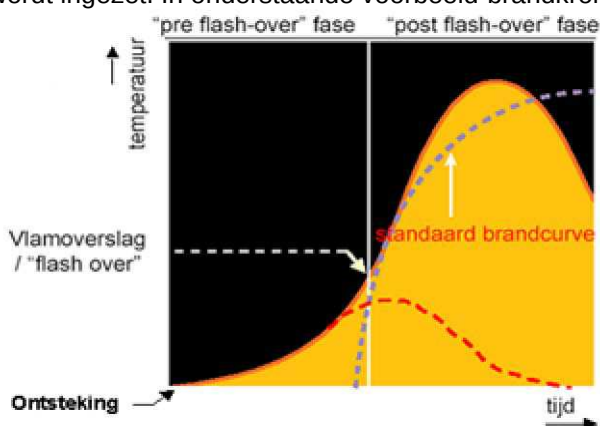
De benodigde omvang en samenstelling van de eerste uitruk voor een bepaald soort object zijn afgeleid van de risico's van het soort object. Het bepalen van deze capaciteit gebeurt via de 'inzet' (de uitwerking van de taken) die moet worden gedaan en de omstandigheden waaronder deze moet worden uitgevoerd. Per type object is beschreven welke taken uitgevoerd dienen te worden en met welk materieel (eerste tankautospuit, tweede tankautospuit, derde tankautospuit, hulpverleningsvoertuig, redvoertuig) daartoe ter plaatse gekomen dient te worden.

Veelal is bij de bepaling van het aantal voertuigen rekening gehouden met de gestandaardiseerde bezetting van het voertuig. Een extra tankautospuit betekent concreet 6 personen extra waarbij ten minste twee ploegen beschikbaar zijn voor werkzaamheden. Afwijken van deze normering naar beneden betekent dat in bijzondere situaties de veiligheid van personeel onvoldoende geborgd kan worden of de noodzakelijke werkzaamheden niet dan wel vertraagd uitgevoerd kunnen worden. De in de leidraad aangereikte personele en materiële omvang bij een bepaalde inzet wordt dan ook als minimale en maximale grens gezien.

*Voorbeeld: in het verzorgingsgebied bevindt zich een winkelcentrum (met een gesloten constructie). Dat betekent dat ten behoeve van een adequate inzet een uitrukvoorstel wordt gevolgd waarbij overdag 2 standaard tankautospuiten (met 6 personen) binnen 5 en 7 minuten en een redvoertuig (met 2 personen) binnen 5 minuten ter plaatse moeten kunnen zijn. Voor de gewenste personele en materiële sterkte betekent dit dus 2 tankautospuiten en 1 redvoertuig met een bezetting van in totaal 14 personen.*

### 3.5 Tijdfactor

De snelheid van het brandweeroptreden is een vitaal element in de kwaliteit van de repressieve brandweezorg. Het effect van de brandbestrijding en de redding neemt af met elke minuut dat de 'aanval' later wordt ingezet. In onderstaande voorbeeld-brandkromme wordt dit belang duidelijk gemaakt.



Figuur 6: voorbeeld van een willekeurige brandkromme van een object (bron: TNO)

Uit bovenstaande figuur blijkt dat wanneer een brand niet tijdig wordt beheerst er een vlamoverslag ('flash-over') kan ontstaan. Na een dergelijke vlamoverslag zijn de overlevingskansen voor de aanwezigen in de

desbetreffende ruimte vrijwel nihil. Evenals de brandkromme neemt ook de (brand)schade in de tijd exponentieel toe. Hierdoor gelden strakke regels voor de snelheid van het brandweeroptreden. De tijden die worden onderscheiden zijn uitruk- en opkomsttijden.

Naast de brandkromme die aangeeft hoe een brand zich in een bepaald type object ontwikkelt, is het brandbeveiligingsconcept van belang. Een brandbeveiligingsconcept biedt inzicht in de samenhang van het pakket van maatregelen en voorzieningen die noodzakelijk zijn om de veiligheid in een bepaald type gebouw te borgen en eventuele incidenten beheersbaar te houden. Er bestaan brandbeveiligingsconcepten voor verschillende typen gebouwen. In de vergunningverlening wordt er van uitgegaan dat, behoudens bijzondere voorwaarden, de brandweer binnen 30 minuten na aanvang van een brand ter plaatse is om de bestrijding ter hand te nemen. Op basis van ervaringscijfers en statistische gegevens is bekend dat de eerste 15 minuten “verloren” gaan aan de ontdekking van het vuur. Dat maakt dat de brandweerorganisatie nog circa 15 minuten (afhankelijk van het type gebouw) beschikbaar heeft om een effectieve inzet te plegen. In deze 15 minuten moet de brandweer gealarmeerd worden, zich naar de kazerne begeven (in het geval van vrijwilligers), omkleden, het voertuig bemensen en naar het incident rijden. Daar ter plaatse dient een eerste snelle verkenning uitgevoerd te worden en dient de bestrijding ter hand genomen te worden. Wil dat allemaal nog effectief kunnen dan dient de brandweer in het merendeel van de gevallen binnen circa 8 minuten ter plaatse te zijn (soms sneller, bij grote ruimten soms minder snel). De brandweer heeft dan nog circa 7 minuten om ter plaatse een adequate inzet te plegen.

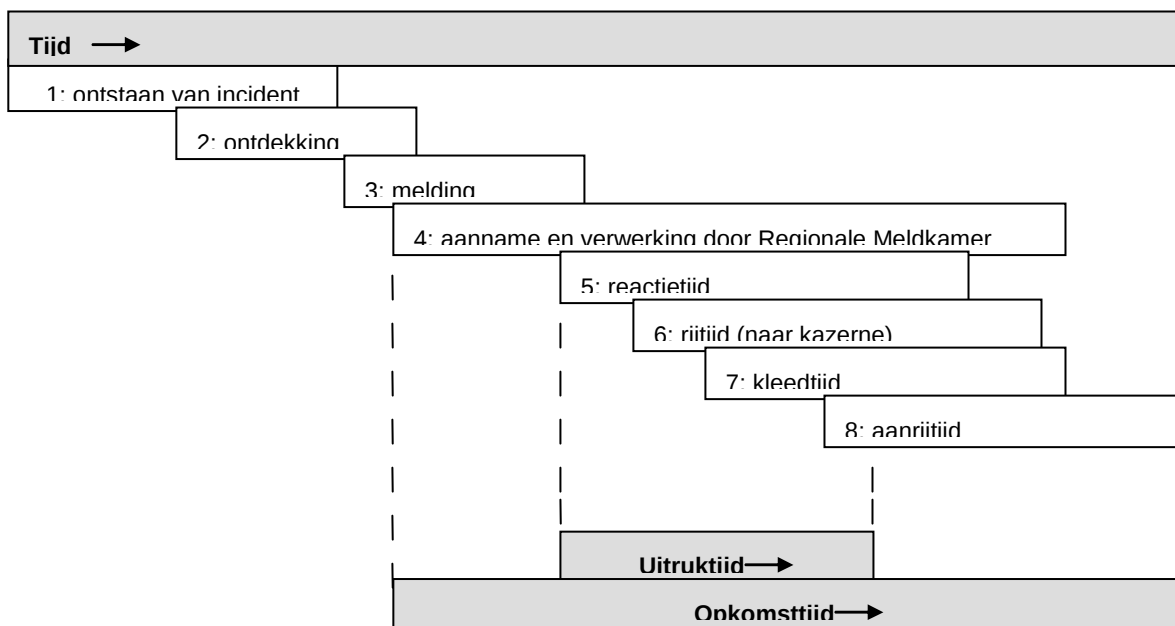
| Brandbeveiligingsconcept 30 minuten |                 |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |    |             |    |    |    |    |    |    |          |    |    |    |    |    |    |    |
|-------------------------------------|-----------------|---|---|---|---|---|---|---|---|----|----|----|----|----|----|-------------|----|----|----|----|----|----|----------|----|----|----|----|----|----|----|
| Tijd (min.)                         | 1               | 2 | 3 | 4 | 5 | 6 | 7 | 8 | 9 | 10 | 11 | 12 | 13 | 14 | 15 | 16          | 17 | 18 | 19 | 20 | 21 | 22 | 23       | 24 | 25 | 26 | 27 | 28 | 29 | 30 |
| Incident ontwikkeling               | Ontdekkingstijd |   |   |   |   |   |   |   |   |    |    |    |    |    |    | Opkomsttijd |    |    |    |    |    |    | Werktijd |    |    |    |    |    |    |    |

Figuur 7: brandbeveiligingsconcept nieuwbouw, beheersbaarheid van brand zonder specifieke maatregelen

Met name het onderdeel opkomsttijd dient nader gepreciseerd te worden. De opkomsttijd is opgebouwd uit de verwerkingstijd van de meldkamer, de uitruktijd en de aanrijdtijd.

- o De verwerkingstijd van de meldkamer is de tijd die noodzakelijk is om de melding telefonisch aan te nemen, te beoordelen wat er waar aan de hand is en de betreffende post middels een alarm te waarschuwen.
- o De uitruktijd is de tijd die verstrijkt tussen het afgaan van de ‘pieper’ en het weggrijpen met het voertuig uit de kazerne. De uitruktijd is opgebouwd uit de reactietijd, de rijtijd naar de kazerne en vervolgens de kleedtijd.
- o De aanrijdtijd is de tijd die de brandweer nodig heeft om zich met het voertuig vanuit de kazerne naar de plaats incident te begeven.
- o De opkomsttijd is de totale tijd die de brandweer nodig heeft vanaf de melding (op de meldkamer) tot het ter plaatse komen bij het incident.

De uitruk- en opkomsttijd kunnen schematisch als volgt worden weergegeven.



Figuur 8: schematische weergave uitruk- en opkomstrijden en brandweereenheden.

### 3.5.1 Rol meldkamer

Zoals eerder toegelicht is de opkomsttijd een samenstel van meerdere componenten. Ieder onderdeel van deze samenstelling kent een bepaalde normering op basis van streefwaarden. Zo is de streefwaarde voor de verwerkingstijd van de meldkamer in de Referentiekaders PVB (1997) gesteld op maximaal 30 seconden. In onze regio wordt echter voorgestaan om een verwerkingstijd van maximaal 75 seconden (met een streefwaarde van 30 seconden) aan te houden. Aangezien in alle inzetvoorstellen voor spoedeisende hulp de dichtstbijzijnde beschikbare TS zal moeten uitrukken, dient deze in ieder geval binnen de maximale verwerkingstijd te worden gealarmeerd. Daartoe heeft de meldkamer slechts twee gegevens nodig, namelijk de plaats van het incident en de vraag of het een spoedeisende inzet betreft. Ten behoeve van de locatiebepaling en dergelijke zijn verschillende technische hulpmiddelen op de markt, die ook steeds verder ontwikkeld worden, onder meer gericht op het beperken van de streeftijd. Via de meldkamers dient gebruik te worden gemaakt van de technische hulpmiddelen. Het bestuur van de veiligheidsregio dient vast te stellen welke verwerkingstijd voor de meldkamer realistisch is en daarmee als uitgangspunt wordt genomen.

Vanaf het moment van aanname van de telefoon totdat de bevelvoerder van de eerste tankautospuut zich ter plaatse meldt draagt de meldkamer de verantwoordelijkheid over het incident. Op basis van meer meldingen of uitgebreidere informatie van de eerste melding is het de verantwoordelijkheid van de meldkamer om de omvang van het incident in te schatten en het benodigd potentieel te alarmeren en de eenheden te informeren.

### 3.5.2. Uitruktijd

De uitruktijd is een belangrijk criterium. Ook daarvoor gelden streefwaarden. De streefwaarde voor de uitruktijd voor een beroepsorganisatie is 60 seconden. Immers de beroepsmedewerkers bevinden zich in de directe nabijheid van de kazerne en kunnen derhalve snel met een bezet voertuig de kazerne verlaten.

De streefwaarde voor de uitruktijd van een vrijwillige organisatie bedraagt 210 seconden. Overwegende dat steeds meer vrijwilligers mobiele functies hebben en niet continu op één locatie werkzaam zijn en dat er vaak concentratie van werkgelegenheid buiten het centrum van een woonkern plaatsvindt is dat een scherpe streefwaarde. De vrijwilligers dienen immers hun werkzaamheden te stoppen, zich naar de kazerne te begeven, zich om te kleden en in het voertuig te stappen. Daarbij dienen een bevelvoerder, een chauffeur en vier manschappen beschikbaar te zijn. De genoemde streefwaarde dient daarbij gezien te worden in relatie tot de lokale situatie (beschikbaarheid vrijwilligers gedurende de dag en in nachtsituatie, werkgelegenheid nabij kazerne en daarmee geborgde aanwezigheid).

| <b>Bestuurlijke afweging</b>                                                                                                                                                                                                                            | <b>Regionaal afwijkende streefwaarden tijden<sup>18</sup></b> |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| <i>Bestuurlijk dienen streefwaarden voor de te realiseren tijden vastgesteld te worden. (verwezen wordt naar figuur 8). Bij het opstellen van het regionale dekkingsplan wordt momenteel gerekend met de berekende uitruktijden voor vrijwilligers.</i> |                                                               |
| <i>Bij de normstelling wordt voorgesteld om de volgende streefwaarden te hanteren</i>                                                                                                                                                                   |                                                               |
| <i>Verwerking meldkamer (telefonische meldingen)</i>                                                                                                                                                                                                    | <i>75 sec</i>                                                 |
| <i>Uitruktijd beroeps (dag):</i>                                                                                                                                                                                                                        | <i>60 sec</i>                                                 |
| <i>Uitruktijd beroeps (nacht):</i>                                                                                                                                                                                                                      | <i>60 sec</i>                                                 |
| <i>Uitruktijd vrijwilligers (werktijd)</i>                                                                                                                                                                                                              | <i>210 sec</i>                                                |
| <i>Uitruktijd vrijwilligers (buiten werktijd)</i>                                                                                                                                                                                                       | <i>210 sec</i>                                                |
| <i>De regio streeft naar uniforme kwaliteit en maakt daarbij geen onderscheid naar tijdstip.</i>                                                                                                                                                        |                                                               |

### 3.5.3 Aanrijdtijd

De aanrijdtijd betreft de zuivere rijtijd. Vanwege een toename van verkeersregulerende maatregelen zoals rotondes, verkeersdrempels, éénrichtingsstraten en afgesloten winkelbuurten komt deze rijtijd in toenemende mate onder druk. Een simpele rekensom maakt inzichtelijk dat met een scherpe verwerkingstijd van 75 seconden en een scherpe uitruktijd van 210 seconden (3,5 minuten) er nog maximaal 195 seconden (3,25 minuten) aanrijdtijd overblijft om een eengezinswoning te bereiken.

### 3.5.4 Opkomsttijd

De omschreven opkomsttijd is een samenstel van de verwerkingstijd, de uitruktijd en de aanrijdtijd. Bij de inzetten is per voorstel opgenomen welk materieel met een adequate bezetting binnen welke normatieve tijden ter plaatse dient te zijn. Op basis van bovenstaande overwegingen (ontdekking, brandkromme, flash-overpunt, tijden) is per type object of incident bepaald binnen welke tijd de brandweer bij spoedeisende meldingen (prio 1 meldingen op basis van de brancherichtlijn optische en geluidssignalen) ter plaatse<sup>19</sup> dient te zijn. Dat is vastgelegd in de genormeerde opkomsttijd per type object. Deze gedachte werd ook in de "oude" handleiding gevolgd.

Op basis van bepaalde kenmerken wordt een inzet ingedeeld.

Een van de kenmerken waarop een inzet bepaald wordt is de aanwezigheid van slapende of wakende mensen. Mensen die vooral slapend aanwezig zijn vergen meer personeel om in voorkomende gevallen gewaarschuwd en gered te worden. Dat is dan tevens het scenario waarvoor meer slagkracht noodzakelijk is. Op basis van de uit te voeren taken wordt het aantal noodzakelijke ploegen bepaald en daarmee het aantal noodzakelijke tankautospuiten. Tenslotte wordt aan het benodigde potentieel een opkomsttijd gekoppeld. Op deze wijze zijn alle objecten ingedeeld.

### 3.5.5 Beoordelen opkomsttijd

<sup>18</sup> In de landelijke leidraad zijn voorbeelden van streeftijden opgenomen, ook in het besluit veiligheidsregio's zijn geen normen opgenomen betreffende dit onderdeel.

<sup>19</sup> Als uitgangspunt voor de definitie 'ter plaatse' geldt dat de brandweer de toegangsdeur van het object bereikt heeft. Bij hoogbouw geldt de centrale ingang op de begane grond als toegangsdeur, bij bedrijfscomplexen is dat de portiersloge c.q. poort

De gepresenteerde maximaal aanbevolen opkomsttijden per object gelden als norm. Wanneer het instrument Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg planologisch, proactief, gebruikt wordt bij de dimensionering van de brandweezorg vormen de normtijden het uitgangspunt.

Geconstateerd wordt dat de beoogde normtijd niet altijd gerealiseerd kan worden. Overschrijding van de normtijd wordt daarbij soms veroorzaakt door structurele zaken en soms door incidentele omstandigheden. Over de mate waarin van deze normtijden wordt afgeweken dienen met het bestuur afspraken gemaakt te worden. Deze afspraken dienen te worden vastgelegd.

Bij de beoordeling van de kwaliteit van de te realiseren basisbrandweezorg wordt bekeken in welke mate de normtijden eventueel niet gerealiseerd kunnen worden. Vaak wordt dit uitgedrukt in een percentage.

Landelijk zijn daarvoor twee percentages in gebruik: het dekkingspercentage en het overschrijdingspercentage. Onderstaand wordt de toepassing van deze toetsmethodieken toegelicht.

Definities:

*Het dekkingspercentage betreft het percentage van het aantal objecten dat binnen de normtijd bereikt kan worden. Een dekkingspercentage van 90% betekent dat 90 van de 100 objecten binnen de gestelde normtijd bereikt kunnen worden.*

*Het overschrijdingspercentage geeft aan welk percentage van de objecten in het betreffende gebied met meer dan één minuut vertraging ten opzichte van de genormeerde opkomsttijd bereikt wordt. Overschrijdingen groter dan drie minuten worden zwaarder gerekend (evenredig met de mate van overschrijding). Bij relatief veel overschrijdingen van drie minuten of meer leidt dit tot overschrijdingspercentages die groter zijn dan 100%. In die zin heeft het getal eigenlijk het karakter van een index.*

Bij het vormgeven van de basisbrandweezorg gelden dus twee beoordelingsmaatstaven. De maatstaven kunnen zowel vooraf bij de vormgeving van de basisbrandweezorg toegepast worden, als achteraf bij de beoordeling van de daadwerkelijk gerealiseerde dekking van de basisbrandweezorg in het verzorgingsgebied. Voor het dekkingspercentage gelden daarbij de volgende uitgangspunten:

1. Ten minste 80% van het totaal aantal objecten wordt binnen de normtijd met het vereiste personeel en materieel bereikt;
2. Waar niet aan het uitgangspunt van 80% voldaan kan worden, wordt ten minste 95% van de objecten in de eerstvolgende tijdschijf bereikt<sup>20</sup>.
3. Voor de overige 5% van de objecten geldt dat deze binnen een maximale opkomsttijd bereikt worden (zoals beschreven in de volgende paragraaf).

Bij de beoordeling op basis van het overschrijdingspercentage worden de totaal verwachte (of gerealiseerde) minuten overschrijding afgezet tegen een indexcijfer gebaseerd op het aantal objecten in een verzorgingsgebied. Daar waar het overschrijdingspercentage boven de 10% uitkomt wordt dit als onvoldoende bestempeld. Echter, tot 20% wordt overschrijding onder bepaalde omstandigheden vaak nog geaccepteerd, bijvoorbeeld als de noodzakelijke inzet op dat object(en) heel laag ligt<sup>21</sup>, waardoor een

---

<sup>20</sup> Dat betekent bijvoorbeeld dat een object met een normtijd voor de eerste tankautospuut van 8 minuten op basis van het eerste uitgangspunt binnen 8 minuten bereikt dient te worden. Indien de opkomsttijd méér dan 8 minuten bedraagt, geldt voor het tweede criterium dat dit object binnen 10 minuten (eerstvolgende tijdschijf) bereikt dient te worden.

<sup>21</sup> De overschrijdingsfrequentie per jaar geeft aan in welke wijk bij een relevante brand in een gebouw méér dan 1 minuut later dan aanbevolen wordt gearriveerd (aantal malen op basis van incidentfrequentie). Dit gegeven is nodig om een meer afgewogen oordeel omtrent de ernst van de overschrijdingen te kunnen geven. In een relatief dun bebouwd gebied kan het overschrijdingspercentage groot zijn, maar wanneer er per jaar heel weinig incidenten worden verwacht is het verantwoord die risico's toch niet representatief af te dekken, gegeven de kostenbaten verhouding.

investering in een nieuwe post niet verantwoord wordt beschouwd. Hiertoe dienen bestuurlijke afspraken te worden gemaakt.

Het overschrijdingspercentage in schema:

| Overschrijdingspercentage | Beoordeling                                                  |
|---------------------------|--------------------------------------------------------------|
| Minder dan 1%             | Goed                                                         |
| 1% -10%                   | Voldoende                                                    |
| 10% -20%                  | Onvoldoende (doch onder bepaalde omstandigheden verantwoord) |
| Meer dan 20%              | Slecht                                                       |

Geconcludeerd kan worden dat er bij de inrichting van adequate basis-brandweezorg gestuurd dient te worden op een zo hoog mogelijk dekkingspercentage en zo laag mogelijke overschrijding.

Voor die objecten en gebieden waar vooraf kan worden vastgesteld dat de normtijden structureel niet gehaald zullen kunnen worden, dient specifieke bestuurlijke besluitvorming plaats te vinden. De incidentele zaken (zoals verkeerscongestie, defecten) spelen bij de beoordeling van de kwaliteit van de basisbrandweezorg achteraf een rol. Vaak gelden deze als een verklaring tussen de geplande en de daadwerkelijk gerealiseerde brandweezorg.

Wat betreft het dekkingspercentage dient minimaal 80% van het aantal objecten binnen de normtijd bereikt te worden. Het vooraf inrichten van de basisbrandweezorg op 80% zal naar verwachting leiden tot een te laag niveau van zorg als gevolg van de negatieve invloed van de incidentele zaken op dit percentage en wordt dan ook niet aanbevolen.

### 3.5.6 Maximale opkomsttijd

Eerder is reeds gesproken over de genormeerde opkomsttijden bij objecten en dat er in 95% van de gevallen sprake dient te zijn van een opkomst in de volgende tijdsschijf. In aansluiting daarop wordt een algemene norm geformuleerd voor bijvoorbeeld de dekking in minder dicht bevolkte gebieden (de resterende 5%). Met name in deze gebieden worden immers de normtijden van deze leidraad niet gehaald en ontstaan soms grote overschrijdingen. De structurele overschrijdingen dienen, conform de vorige paragraaf, bestuurlijk te worden geaccordeerd.

Er wordt een *maximale opkomsttijd* voor de tankautospuut geïntroduceerd voor alle gebieden/objecten van **18 minuten**. Voor bestaande bouw wordt uitgegaan van een brandwerendheid van 20 minuten. Wil de brandweer nog beperkend kunnen optreden dan dient zij vóór het verstrijken van deze 20 minuten een inzet te kunnen plegen. Dat betekent dat de brandweer na maximaal 18 minuten ter plaatse dient te zijn om nog beperkend te kunnen optreden voor het incidentobject.

Ter illustratie van het totale beoordelingskader:

Wanneer in een wijk 100 gebouwen aanwezig zijn van het type 1.102 "Eengezinswoning gebouwd voor bouwbesluit 2003", dan geldt een beoordelingskader op basis waarvan de brandweer bij 80 gebouwen in 8 minuten met 1 tankautospuut aanwezig dient te zijn, bij in totaal 95 gebouwen binnen 10 minuten (volgende tijdschijf) en de overige 5 (totaal 100) dienen binnen maximaal 18 minuten bereikt te worden. In het volgende figuur wordt de opkomst van de eerste tankautospuut gevisualiseerd waarbij voor het gemak is uitgegaan van cirkelvormige dekkingsgebieden:

○ = normeringcirkel opkomsttijd



Figuur 9: opkomsttijden gevisualiseerd op landkaart

Het is de verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag om de maximale opkomsttijd voor alle objecten te borgen. Daarbij dient in de gebieden waar sprake is van een gemaximeerde opkomst gestuurd te worden op meer zelfredzaamheid bij bewoners. Dit kan bijvoorbeeld in de vorm van het gebruik van:

- o rookmelders;
- o brandmeldinstallaties;
- o grotere brandwerendheid van toegepaste bouwmaterialen en dergelijke (ook in objecten waar dit op basis van regelgeving niet afdwingbaar is). Immers, op basis van de eerder omschreven redenering (brandbeveiligingsconcept) kan tijdwinst geboekt worden indien de ontdekkingstijd van 15 minuten teruggebracht kan worden naar bijvoorbeeld 5 minuten.

*Bijvoorbeeld: voor een verzorgingstehuis zonder brandmeldinstallatie geldt een opkomsteis in de nachtsituatie van 3 tankautospuitten in 5,7 en 8 minuten en een redvoertuig in 5 minuten. Wanneer een gemeente slechts 1 object in deze categorie heeft, is het niet per se noodzakelijk om de drie tankautospuitten en het redvoertuig zelf te borgen. Dat kan in samenwerking. Gegarandeerd moet dan zijn dat binnen maximaal 18 minuten de noodzakelijke tankautospuitten ter plaatse kunnen zijn. Wanneer dit niet mogelijk is dienen proactief, preventief of preparatief aanvullende maatregelen genomen te worden (mèt brandmeldsysteem geldt een opkomsteis van 2 tankautospuitten in 8 minuten).*

De geformuleerde normstelling geldt voor alle objecten. Er kunnen zich omstandigheden voordoen waarbij zelfs de maximale opkomsttijd niet te realiseren is. Dan dient dat bestuurlijk geaccepteerd, vastgesteld en gecommuniceerd te worden. Als algemeen criterium kan gesteld worden dat de brandweerzorg in Nederland dusdanig georganiseerd dient te worden dat de noodzakelijke slagkracht binnen maximaal 18 minuten aanwezig kan zijn.

| Bestuurlijke afweging                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Vaststellen opkomsttijden, overschrijding en beoordeling |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|
| Niet overal in het regio zal het mogelijk zijn de normtijden daadwerkelijk te realiseren. Bestuurlijk dient gemotiveerd te worden vastgelegd waar en waarom van de normtijden wordt afgeweken en een overschrijding geaccepteerd wordt. Tevens dient te worden vastgelegd op welke wijze de gerealiseerde opkomsttijden en totale dekking beoordeeld worden |                                                          |
| Ten behoeve van het inzichtelijk maken van de dekking binnen de regio is een regionaal dektingsplan opgesteld. Dit plan zal op basis van de gestelde eisen herzien                                                                                                                                                                                          |                                                          |

moeten worden. Op basis van dit plan kan inzichtelijk worden gemaakt in welke gebieden overschrijding van de normen optreedt. Afhankelijk van de aard van het gebied kan bestuurlijk worden vastgesteld of overschrijding geaccepteerd wordt of dat passende maatregelen getroffen genomen moeten worden. Bij het opstellen van het regionale dekkingsplan zal ook inzichtelijk gemaakt moeten worden wat de consequenties zijn van regionale specialismen. Binnen 1,5 jaar na de bestuurlijke vaststelling van de leidraad is het regionale dekkingsplan geactualiseerd. Op basis van dit nieuwe dekkingsplan zal een implementatieplan worden opgesteld waarbij aandacht is voor de kosten, de verdeling van de kosten en te bereiken kwaliteitsverbeteringen. Het regionale dekkingsplan wordt voor een periode van 5 jaar vastgesteld, waarbij na twee jaar een update zal plaatsvinden.

| Bestuurlijke afweging | Vaststellen maximale opkomsttijd                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-----------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|                       | Bestuurlijk dient te worden vastgelegd dat de maximale opkomsttijd bij incidenten waarbij beperkend kan worden opgetreden 18 minuten bedraagt. Burgers hebben in principe recht op dezelfde zorg binnen dezelfde tijdsduur.                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|                       | Met het vaststellen van de regionale leidraad wordt expliciet vastgelegd dat de maximale opkomsttijd voor de eerste tankautospuut 18 minuten is. Dit wordt ook opgenomen in het "Besluit brandveiligheid en hulpverlening" dat gemeentelijk wordt vastgesteld. De uitzondering op deze regel is in situatie waarin sprake is van restdekking als gevolg van gelijktijdige incidenten. Deze 18 minuten geldt alleen voor objecten in de periferie van het verzorgingsgebied, waar geen of nauwelijks bebouwing is. |

### 3.5.7 Nader bericht

De cruciale rol van een meldkamer betekent dat de communicatie met die meldkamer kort, zakelijk en gestructureerd dient plaats te vinden. Om een inzet strak te organiseren werkt brandweer Nederland met een zogenaamde bevelvoeringsprocedure. De bevelvoerder krijgt vaardigheden aangeleerd om in voorkomende gevallen een adequate inschatting te kunnen maken van een incident.

Dat betekent concreet:

- o Bij aankomst beschikt de bevelvoerder over een voorlopig inzetplan. Binnen 3 minuten na aankomst ter plaatse beschikt hij over een bijgesteld inzetplan en heeft hij een *ter plaatse melding* met een eerste indicatie naar de meldkamer doen uitgaan. Op dat moment neemt hij dus formeel de leiding over het incident over van de meldkamer;
- o Binnen 6 minuten na aankomst ter plaatse geeft de bevelvoerder een eerste nader bericht af naar de meldkamer. Dit nader bericht omvat:
  - o Voertuigroepnaam;
  - o Adres incident;
  - o Aard incident (classificatie);
  - o Mogelijke slachtoffers;
  - o Aantal betrokken ruimten/voertuigen/objecten;
  - o Ingezette middelen;
  - o Verwacht verloop;
  - o Eventueel noodzakelijke extra eenheden.

Op basis van dit nader bericht kan het incident worden geclassificeerd (klein, middel, groot) en kan aanvullend materieel of leidinggevend potentieel gealarmeerd worden. Dat is dan een tweede uitruk en dus een opschaling. Dit is als zodanig geen onderdeel van deze leidraad.

### **3.5.8 Bedrijfsbrandweer**

Een bijzonder punt van vermelding verdient de (inzet van de) bedrijfsbrandweer<sup>22</sup>. In het inzetoverzicht wordt enkel de inzet van de overheidsbrandweer vermeld bij een bepaald incident, de inzet van een eventuele bedrijfsbrandweer wordt hierin niet genoemd. Dit wil echter niet zeggen dat een mogelijke bedrijfsbrandweer niet wordt ingezet of dat voor deze inzet geen normering is vastgesteld.

Het Besluit Bedrijfsbrandweten 1990 is gebaseerd op artikel 13 van de Brandweerwet 1985 en is op 1 maart 1990 in werking getreden. Het Besluit Bedrijfsbrandweten is een wettelijk instrument voor het College van Burgemeester en Wethouders waarmee zij inrichtingen kan verplichten tot het instellen van een bedrijfsbrandweer. Het besluit kent daartoe procedures en noemt de reikwijdte (welk soort bedrijven of inrichtingen), eisen ten aanzien van personeel en materieel en wijze van advisering gericht op het geven van aanwijzingen voor een bedrijfsbrandweer. Kern van de wetgeving is het gegeven dat het gaat om inrichtingen die in geval van een brand of ongeval een bijzonder gevaar voor de openbare veiligheid kunnen vormen. Indien een inrichting dient te beschikken over een bedrijfsbrandweer dan zal deze de eerste inzet voor haar rekening nemen in het geval van een calamiteit. De overheidsbrandweer zal in de meeste gevallen later ter plaatse zijn. In die zin biedt de overheidsbrandweer een aanvulling in kwantiteit op het ingezette materieel van een adequate bedrijfsbrandweer.

---

<sup>22</sup>

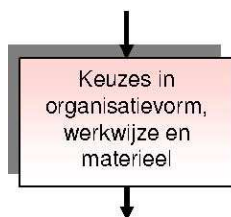
De veiligheidsregio heeft overeenkomsten gesloten met bedrijfsbrandweten omtrent de inzetbaarheid en samenwerking. Het betreft hier ook bedrijfsbrandweten die niet wettelijk vereist zijn.

## 4 Wijze van organiseren

### 4.1 Inleiding

Op basis van de frequentie van bepaalde inzetten en eventuele gelijktijdigheid wordt de omvang van de taak van de brandweer duidelijk. Zowel op bestuurlijk als op operationeel gebied dienen vele keuzes gemaakt te worden bij het vormgeven van de repressieve brandweezorg. De taak van de brandweer kan op verschillende wijzen worden ingevuld (afhankelijk van de verdeling over de regio/de werkwijze/de organisatievorm/het aantal kazernes). Alle -bestuurlijke -afwegingen met betrekking tot bovenstaande worden in dit hoofdstuk nader toegelicht.

Onderdeel van structuur:



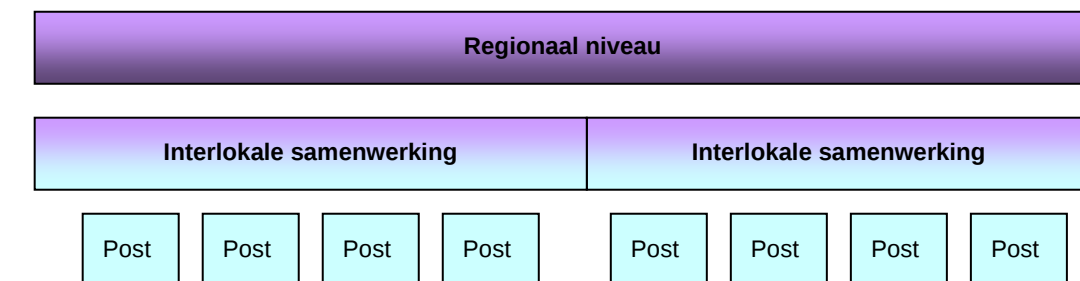
### 4.2 Taakverdeling

Het College van Burgemeester en Wethouders regelt de taak van de brandweer bij besluit.<sup>23</sup> Dat kan betekenen dat het college er voor kiest om een bepaalde inzet niet te willen uitvoeren.

Het kan voorkomen dat een inzet weliswaar binnen het risicoprofiel gedefinieerd wordt maar dat de frequentie van voorkomen dusdanig laag is dat de investering in aanvullend materiaal onder druk komt te staan. Voor deze inzetten geldt dat de veiligheidsregio in afstemming met gemeenten er voor kan kiezen om inzetten interlokaal uit te laten voeren en in gezamenlijkheid te investeren in aanvullend materiaal.

Een aantal inzetten kent een dusdanig lage frequentie of een dusdanig hoge graad van specialisatie dat die in regionaal verband georganiseerd dienen te worden.

In schema:



<sup>23</sup> In het kader van de Wet dualisering gemeentebestuur wordt deze bevoegdheid van de raad overgeheveld naar het College van Burgemeester en Wethouders en kan de verordening als collegebesluit worden toegepast (zie Tweede Kamer, vergaderjaar 2000-2003, nr. 3). De Brandweerwet dient op deze wijziging nog te worden aangepast

Figuur 10: overzicht verschillende niveaus brandweezorg

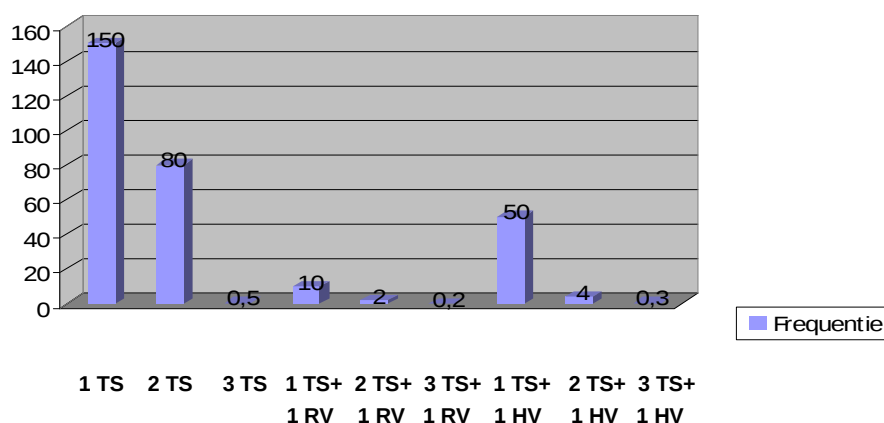
Specialismen kennen daarbij zowel een interlokale als een regionale component. Afhankelijk van tijd en aantal kan een specialistische taak op interlokaal niveau (bijvoorbeeld specialistische hulpverlening) dan wel op het niveau van de veiligheidsregio (Ongevalbestrijding Gevaarlijke Stoffen) georganiseerd worden. Grootschalig optreden wordt per definitie op het niveau van de veiligheidsregio georganiseerd.

De keuze om taken niet, lokaal, interlokaal of regionaal uit te voeren is een bestuurlijke keuze. Onderdeel van de afwegingen bij deze keuze is het risicoprofiel en daarmee de verwachte incidentfrequentie van een maatgevende inzet en bijbehorende combinatie van materieel.

Als algemene richtlijn wordt aangereikt dat bij het voorkomen van *minder dan 4 à 5<sup>24</sup>* prio 1 meldingen per jaar voor inzetten zoals genoemd in het inzetoverzicht, overwogen dient te worden de bijbehorende brandweezorg op een andere wijze te organiseren. Dergelijke risico's kunnen op het niveau van de veiligheidsregio afgedekt worden, waarbij interlokale samenwerking een efficiënte uitvoeringsmogelijkheid biedt.

| Bestuurlijke afweging                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Vaststellen van het niveau van uitvoeren van inzetten |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| Bestuurlijk dient te worden afgewogen en vastgelegd welke inzetten niet, lokaal of op het niveau van de veiligheidsregio uitgevoerd dienen te worden.                                                                                                                                                                                                                                              |                                                       |
| Het vaststellen van het niveau van uitvoering heeft rechtstreeks invloed op de benodigde kwaliteit en kwantiteit van materieel en personeel.                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                       |
| In de regionale leidraad worden de specialistische taken gedefinieerd als regionale taken. Voorgesteld wordt om in een separaat document alle specialistische taken op te nemen. In dit document wordt ook invulling gegeven op welke wijze deze taken regionaal georganiseerd kunnen worden en wat de consequenties (operationeel, financieel en organisatorisch) zijn van een dergelijke aanpak. |                                                       |

In onderstaande grafiek wordt op basis van een *fictieve* frequentie van inzetten aangegeven hoe vaak bepaald materieel benodigd is. Aan de hand daarvan worden de bestuurlijke keuzemogelijkheden kort toegelicht.



<sup>24</sup>

Het criterium van 4 à 5 is gebaseerd op ervaringscijfers voor het kostenefficiënt exploiteren van een brandweerpost of specifiek materieel. Ter indicatie: op basis van de brandfrequentie per type gebouw dient een woonkern enkele duizenden gebouwen te omvatten om een daadwerkelijke inzetfrequentie van 4 à 5 per jaar te bereiken.

Wanneer het vertalen van dit fictieve risicoprofiel leidt tot bovenstaande tabel van te realiseren uitrukvoorstellen dan betekent dit, op basis van de aangereikte overweging, dat de basisbrandweerzorg in dit verzorgingsgebied ten minste 2 tankautospuiten, 1 hulpverleningsvoertuig en 1 redvoertuig omvat. De inzet van bijvoorbeeld een derde tankautospuiter komt minder vaak voor ( $0,5 + 0,2 + 0,3 =$  minder dan 4 keer). De beschikbaarheid van deze derde tankautospuiter kan dan op het niveau van de veiligheidsregio geborgd worden.

## 4.3 Werkwijze

Bij het opstellen van de leidraad is uitgegaan van de op dit moment, op basis van les- en leermiddelen, bekende werkwijzen bij incidentbestrijding. Afwijkende werkwijzen zijn daarbij mogelijk. Binnen de kaders van de leidraad is met name van belang of een dergelijk afwijkende werkwijze leidt tot andere personele en materiële behoeften. Indien daarvan sprake is zal de bepaling van de netto personele en materiële behoefte opnieuw uitgevoerd moeten worden.

Een korps kan in de praktijk voor specifieke incidenten een afwijkende werkwijze hanteren. Wanneer deze andere werkwijze leidt tot een andere behoefte aan personeel of materieel dient deze afwijkende werkwijze bestuurlijk geaccordeerd te worden. In algemene termen geldt dat de gepresenteerde taken en capaciteit bij een inzetvoorstel de minimale weergaven zijn waarop bij afwijkende werkwijzen alleen aangevuld en toegevoegd kan worden (niet verminderd). Ten aanzien van de opkomsttijd geldt in algemene zin dat deze lokaal aangescherpt maar niet opgerekt mag worden.

| Bestuurlijke afweging                                                                                                                                                                                                                | Vaststellen afwijkende werkwijzen |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------|
| Bestuurlijk dienen afwijkende werkwijzen die leiden tot meer benodigd potentieel vastgesteld te worden. Met de vaststelling van de werkwijze kent het College van Burgemeester en Wethouders tevens de benodigde extra middelen toe. |                                   |
| Zie ook paragraaf 2.3.2.                                                                                                                                                                                                             |                                   |

## 4.4 Organisatievorm

Binnen de repressieve brandweerorganisatie kennen we verschillende organisatievormen:

- Volledig vrijwillig (al dan niet in combinatie met een beschikbaarheidsregeling);
- Volledig beroeps (24-uursdienst);
- Diverse combinatievormen (vrijwillig/beroeps/parttimers/dagdienst/mengdienst).

Al deze organisatievormen hebben hun eigen voor- en nadelen en hun eigen rekenregels om de beschikbaarheid en paraatheid te borgen. Onderstaand worden ze besproken

### 4.4.1 Garantiefactor vrijwilligers

Bij vrijwillige brandweerorganisaties wordt het benodigde aantal personeelsleden berekend op basis van een garantiefactor.

De garantiefactor is de factor waarmee het aantal netto functies (bijvoorbeeld 6 personen voor een tankautospuiter) vermenigvuldigd wordt om het bruto noodzakelijke aantal vrijwilligers te berekenen dat aangesteld dient te worden om de bezetting van de functie continu te borgen. In de praktijk is er, in het

systeem van vrije instroom, sprake een garantiefactor variërend van 2 tot 4,5. Bij een hogere garantiefactor dient rekening gehouden te worden met meer oefencapaciteit voor het personeel.

*Voorbeeld: Voor de 14 benodigde personen uit het voorbeeld (zie 3.4.3) van de inzet bij een winkelcentrum (met een gesloten constructie) zijn er in totaal binnen een vrijwilligerskorps  $14 \times 2,5$  (garantiefactor) = 35 personen 'bruto' benodigd om de opkomst te kunnen garanderen.*

Van belang is niet zozeer de factor als wel de garantie dat een brandweervoertuig volledig bemenst met adequaat opgeleid en geoefend personeel de kazerne verlaat.

Op basis van modelberekeningen is bekend dat het goedkoper is om de garantiefactor te verhogen (en dus meer vrijwilligers aan te stellen) dan om te gaan werken met beschikbaarheidsregelingen dan wel beroepsmedewerkers. Opgemerkt dient te worden dat het onbeperkt ophogen van de garantiefactor niet kan, met name omdat dan niet aan de oefenverplichtingen voldaan kan worden. Bij het introduceren van beschikbaarheidsregelingen is de opkomst van vrijwilligers daarbij ook beter geborgd.

Overwegingen om te kiezen voor een vrijwillige brandweerorganisatie (overigens de meest voorkomende vorm in Nederland) zijn met name van economische aard. Het aantal incidenten per verzorgingsgebied is over het algemeen beperkt, waardoor er geen behoefte is aan een beroepsmatige organisatie. Het werken met vrijwilligers is daarbij dan een adequaat en goedkoop alternatief.

#### **4.4.2 Consignatiedienst**

Om de beschikbaarheid beter te kunnen borgen worden vaak beschikbaarheidsregelingen toegepast. Dat betekent dat vrijwilligers in een bepaald rooster dienst hebben en gedurende die dienst bij een alarmering binnen een vooraf bepaalde tijd (vaak 3,5 minuten) op de kazerne aanwezig dienen te zijn. Daar staat dan een separate vergoeding tegenover. Deze zogenaamde consignatiediensten komen vaak voor om de beschikbaarheid met name gedurende kantoortijden te borgen. Bij het organiseren van consignatiediensten dient rekening gehouden te worden met de vigerende wet- en regelgeving op het gebied van arbeidstijden.

#### **4.4.3 Roosterfactor beroepsdiensten**

Om de functieplaatsen bij een beroepsorganisatie te borgen zijn er eveneens bruto meer personeelsleden noodzakelijk dan er netto functieplaatsen zijn. Een algemeen erkende roosterfactor voor beroepspersoneel is 4,3 (24-uurs beroeps, drieploegensysteem). Op basis van scherpe berekeningen kan deze factor variëren van 3,8 tot 4,6.

Inzicht in deze factoren verklaart meteen waarom een beroepsmatige repressieve organisatie duurder is dan vrijwilligers. Niet alleen is beroepspersoneel duurder (looncomponent), maar om de bezetting 24 uur per dag te borgen is ook een hogere factor noodzakelijk per functieplaats.

Overwegingen om te kiezen voor een beroepsorganisatie zijn vooral gelegen op het vlak van risico's, aantallen incidenten op jaarbasis en gewenste snelle beschikbaarheid. Een verzorgingsgebied met grote risico's heeft statistisch gezien ook recht op veel incidenten met vaak grote effecten. Om al deze incidenten adequaat te kunnen bestrijden is een vrijwillige organisatie vaak niet meer toereikend, immers, de vrijwilligers hebben naast hun vrijwillige taak in de meeste gevallen nog een andere werkgever. Wanneer het aantal uitrukken op jaarbasis rond de 300 tot 350 ligt (gemiddeld 1 per dag) dan is de overweging om over te gaan naar een beroepsorganisatie valide. Deze aantallen uitrukken kunnen niet op andere "hoofdwerkgevers" worden afgewenteld.

Aan deze snellere en gegarandeerde opkomst zijn vanzelfsprekend hogere kosten verbonden.

#### 4.4.4 Mengvormen

Her en der in het land ontstaan onder druk van de werkelijkheid allerlei mengvormen. Het aantal vrijwilligers loopt terug en de animo om een maatschappelijke taak te vervullen is ook dalende. Vaak kan de paraatheid met name overdag niet of slechts moeizaam geborgd worden. Daarnaast worden brandweerorganisaties vaak versterkt met medewerkers op andere taakvelden, die ook een repressieve achtergrond hebben. Het overstappen naar een repressieve beroepsorganisatie is om financiële redenen vaak geen optie. Mengvormen die in dit spanningsveld ontstaan zijn dagberoepsmedewerkers, repressieve kantoor dienst of parttimers. Voor elke mengvorm is op basis van de te borgen beschikbaarheid en paraatheid een vermenigvuldigingsfactor te berekenen. Deze is deels afhankelijk van de bestuurlijke keuzes ten aanzien van de te borgen uren (dag, nacht, weekend, vakanties, kantoor tijd of 07.00 uur tot 19.00 uur etc.).

| Bestuurlijke afweging                                                                                                                                                                                             | Vaststellen organisatievorm |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| Bestuurlijk dient de gewenste organisatievorm in een Besluit "Brandveiligheid en Hulpverlening" te worden vastgelegd. Op basis van deze organisatievorm dienen financiële middelen beschikbaar te worden gesteld. |                             |
| De organisatievorm maakt onderdeel van de het Besluit Brandveiligheid en Hulpverlening. Zie ook paragraaf 2.3.2.                                                                                                  |                             |

#### 4.5 Aantal kazernes

Op basis van de in deze leidraad aangereikte opkomsteisen en werkwijze kan het noodzakelijke aantal kazernes voor een verzorgingsgebied bepaald worden. Immers, wanneer de tijdskaders en de uitgangspunten waarop georganiseerd dient te worden helder zijn is het mogelijk te zoeken naar een adequate verdeling van brandweerposten over het verzorgingsgebied.

#### 4.6 Restdekking

Ten aanzien van restdekking is geformuleerd dat er dusdanige organisatorische maatregelen genomen dienen te worden dat iedere post bij een maatgevende inzet die naar verwachting meer dan een uur gaat duren, binnen 30 minuten "herbezet" is. Dat kan zijn doordat andere posten paraat zijn om het verzorgingsgebied te dekken dan wel dat er sprake is van het fysiek herbezetten van ingezet personeel op een kazerne. Dit kan gevolgen hebben voor de opkomsttijd bij een gelijktijdig incident. Bij een vervolgincident binnen de 30 minuten wordt dit incident afgehandeld op basis van de kazernevolgordetabel.

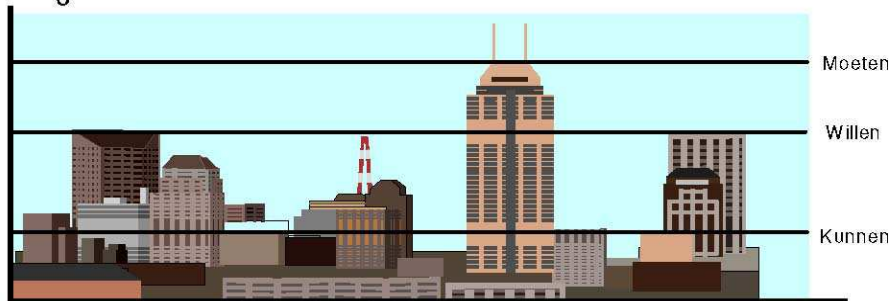
| Bestuurlijke afweging                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Restdekking |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Bestuurlijk dient vastgesteld te worden op welke wijze de restdekking van het verzorgingsgebied georganiseerd wordt en wat dat betekent voor de opkomsttijd bij een gelijktijdig incident.                                                                                                                                             |             |
| In het besluit 'Brandveiligheid en Hulpverlening' zal aandacht geschonken worden aan restdekking. In deze paragraaf zal aan de orde komen dat bij regionale inzet dit ten koste gaat van de gemeentelijke dekking. De eigen kwaliteit is in dergelijke gevallen lager, dit ten bate van het regionale belang. Zie ook paragraaf 3.5.6. |             |

## 4.7 Samenvattend

Op basis van de bestuurlijke afwegingen wordt inzicht verkregen in het netto noodzakelijke aantal functionarissen om de beschikbare functies continu te borgen.

Indien dit inzicht wordt vergeleken met de huidige omvang van de repressieve organisatie kan een beeld worden gevormd van de discrepanties tussen het niveau waar de aanwezige risico's om vragen en het niveau wat momenteel ter beschikking staat. In simpele bewoording: het 'moeten' op basis van het risicoprofiel, het 'kunnen' op basis van de huidige repressieve sterkte en het 'willen' op basis van bovenstaande overwegingen. Er van uitgaande dat in dit voorbeeld het niveau 'moeten' hoger ligt dan het huidige 'kunnen' kan met behulp van bestuurlijke overwegingen het ambitieniveau 'willen' vastgesteld worden.

In figuur:



*Figuur 11: bestuurlijk ambitieniveau 'moeten', 'willen' en 'kunnen'*

De structuur van de leidraad kan dan ook als zodanig worden ingedeeld. Het risicoprofiel bepaalt wat de brandweer in een specifiek verzorgingsgebied zou moeten kunnen. De huidige situatie geeft aan wat de brandweer kan. Afhankelijk van de bestuurlijke ambitie wordt inzichtelijk gemaakt wat de verantwoordelijke besturen willen dat de organisatie kan. In de volgende hoofdstukken zullen de consequenties in beeld worden gebracht.

## 5 Invloed veiligheidsketen op repressieve sterkte

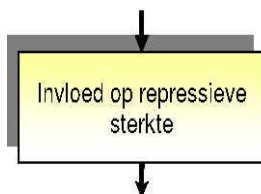
### 5.1 Inleiding

(Brand)veiligheid is een samenspel van het wel of niet accepteren, het beperken, het voorbereiden op en het bestrijden van risico's. Na het bestrijden van een risico volgt de nazorg; lering trekken uit het incident en een spoedige terugkeer naar de normale situatie. Dit samenspel is verwoord in de integrale veiligheidsketen met de schakels proactie, preventie, preparatie, repressie en nazorg. Er is nadrukkelijk gekozen voor het concept van de keten om de samenhang inzake brandveiligheid te beschrijven. De schakels in een keten hebben immers invloed op elkaar en volgen elkaar op. Dit is vergelijkbaar met de verschillende taakvelden op het gebied van brandveiligheid.

In het vorige hoofdstuk is met name ingegaan op de effecten van de risico's en de wijze waarop deze effecten dienen te worden bestreden (normatief). In te zetten capaciteit, kwaliteit en de tijdfactor zijn genormeerd aan de hand van de beschreven risico's. Het betreft hier een normatieve, rekenkundige exercitie met nadruk op het bestrijden van risico's (repressie). De invloed van de andere schakels van de veiligheidsketen op de effecten en op de wijze van bestrijden is in de vorige hoofdstukken grotendeels buiten beschouwing gelaten.

In de beschrijving van de inzetten is in het vorige deel geen weging gegeven aan de inzetten. Uit de beschrijving van de inzetten kan echter worden afgeleid dat bepaalde inzetten zwaarder zwaarder zijn, vanwege de omvang van de effecten (slachtoffers), de omvang van de in te zetten capaciteit of de frequentie waarin een bepaalde inzet voorkomt.

In dit deel van de leidraad wordt nadrukkelijk gekeken naar de invloed van de veiligheidsketen op de effecten van de repressieve brandbestrijding en naar de normering van inzetten. In proces:



### 5.2 Proactie en preventie

Proactie is het structureel voorkomen van onveiligheid, bijvoorbeeld door vanuit veiligheidsoptiek invloed uit te oefenen op het maken van ruimtelijke plannen. Reeds bij de planvorming dient overwogen te worden of het te accepteren risico (een nieuwe woonwijk bijvoorbeeld) met de bestaande slagkracht adequaat gedekt kan worden. In uitzonderlijke gevallen kan deze afweging er toe leiden dat een risico niet geaccepteerd wordt in een verzorgingsgebied omdat het op orde brengen van de noodzakelijke slagkracht (lees versterking van de brandweerzorg) niet in verhouding staat tot de winst van het te accepteren risico (bijvoorbeeld industrieel bedrijf met werkgelegenheid versus bovenmatig risico).

Preventie is het voorkomen van directe oorzaken van onveiligheid en het beperken van de gevolgen ervan door het doorvoeren van preventieve maatregelen in een bepaald gebied, bijvoorbeeld aan vergunningen voorwaarden verbinden met het oog op veiligheid.

Ook bij preventie is het zo dat op basis van de beschikbare slagkracht de afweging gemaakt kan worden welke technische maatregelen noodzakelijk zijn om het risico op een ongewenst effect verder te beperken.

Daarnaast is preventie een basisvoorwaarde voor het repressieve optreden. Immers, een aantal basisvoorwaarden voor repressief optreden (vluchtweg 20 minuten, brandwerendheid 30 minuten en daarmee mogelijkheid tot binnenaanval) dient in de vergunningvoorwaarden preventief geborgd te worden.

Onderstaand wordt ingegaan op het wettelijke kader daartoe.

### 5.2.1 Wettelijk kader

Preventie is een samenstel van maatregelen en ingrepen om er voor te zorgen dat de kans op een brand zo klein mogelijk wordt en de effecten van een brand zoveel mogelijk beperkt blijven. In de Brandweerwet 1985 is dit als volgt verwoord:

*Burgemeester en wethouders hebben de zorg voor:*

*Het voorkomen, beperken en bestrijden van brand, het beperken van brandgevaar, het voorkomen en beperken van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt.*

De verantwoordelijkheid voor de (preventieve) brandweezorg is nadrukkelijk neergelegd bij het College van Burgemeester en Wethouders van een gemeente. Om deze verantwoordelijkheid te kunnen nemen heeft het college een aantal wetten en verordeningen tot haar beschikking.

- o De Wet op de Ruimtelijke Ordening;
- o De Woningwet en de daaruit volgende gemeentelijke Bouwverordening;
- o De Wet milieubeheer.

De afgelopen jaren is in het kader van verschillende landelijke projecten geïnvesteerd in de taakvelden “links in de veiligheidsketen”. Met name proactie en preventie hebben veel aandacht gekregen en bestuurlijk zijn daartoe middelen beschikbaar gesteld. De gedachte achter de veiligheidsketen behelst dat investeringen in eerdere schakels leiden tot minder meerkosten in opvolgende schakels. Doel van de leidraad is daarmee ook om de investeringen in preventie inzichtelijk te maken in de vorm van minder repressie. Dat komt duidelijk naar voren in de splitsing van inzetten in objecten gerealiseerd voor en na 2003 (implementatie Bouwbesluit). Met name woningen gerealiseerd na 2003 dienen op basis van aangescherpte regelgeving voorzien te worden van rookmelders aangesloten op het lichtnet.

Hierdoor is een eerdere waarschuwing van personen in het object geborgd waardoor de repressieve inzet voor de brandweer kleiner wordt (blussen in plaats van redden en blussen). In onderstaande paragrafen wordt dat nader uitgediept.

### 5.2.2 Risico's

Bepalend voor de normering van de noodzakelijke capaciteit, kwaliteit en opkomsttijd bij inzetten zijn het persoonlijk risico en het risico voor derden. Hoe hoger het persoonlijk risico en hoe hoger het risico voor derden, des te sneller dient de brandweer ter plaatse te zijn en des te meer inzetcapaciteit is noodzakelijk. Een verlaging van het persoonlijk risico en een verlaging van het risico voor derden, door brandpreventieve maatregelen, zou ertoe kunnen leiden dat de brandweer minder snel ter plaatse hoeft te zijn en minder capaciteit hoeft in te zetten bij een brand.

De persoonlijke risico's en de risico's voor derden worden vooral bepaald door:

- 1 De snelheid waarmee de brand zich voortplant;
- 2 Het uitbreidingsgebied van een brand;
- 3 De mate waarin rook wordt verspreid;
- 4 De mogelijkheden voor ontvluchting.

Uit de bovengenoemde factoren kan worden afgeleid welke maatregelen mogelijk zijn om het persoonlijk risico en het risico voor derden te verlagen en daarmee een andere inzet van de brandweer vergen.

De snelheid van brandvoortplanting kan beperkt worden door de toepassing van andere, betere en brandveiligere materialen en de toepassing van automatische bestrijdingsystemen. Het uitbreidingsgebied van

brand kan beperkt worden door kleinere brandcompartimenten, het verbeteren van de brandwerende scheidingen en de toepassing van automatische bestrijdingssystemen. De mate van rookverspreiding kan beperkt worden door de toepassing van andere, betere, brandveilige materialen, het verbeteren van rookwerende scheidingen en het toepassen van rookbeheerssystemen. De mogelijkheden voor ontvluchting tenslotte kunnen verbeterd worden door het vergroten van het aantal (nood)uitgangen, het vergroten van het aantal vluchtwegen, het toepassen van brandmeldinstallaties met ontruimingsalarmeringsinstallaties of het toepassen van sprinklerinstallaties zoals in de onderscheiden brandbeveiligingsconcepten omschreven.

### **5.2.3 Uitwerking van maatregelen op incidentomvang**

De bovengenoemde extra inspanningen inzake de preventieve brandveiligheid hebben effect op de persoonlijke risico's en de risico's voor derden. De kans op brand en de kans op ongevallen bij brand worden hierdoor verminderd. Tevens zullen de effecten minder groot zijn in het geval van brand. Dit houdt in dat het te verwachten is dat de extra preventieve inspanningen tot een andere repressieve inzet zullen leiden in het kader van kwantiteit, kwaliteit en tijd.

Niet alle extra inspanningen zullen leiden tot een fundamenteel andere wijze van repressief optreden. Extra inspanningen die zullen leiden tot een andere wijze van inzetten en die als realistisch kunnen worden bestempeld, zijn:

- 1 Het toepassen van een brandmeldinstallatie;
- 2 Het toepassen van een sprinklerinstallatie;
- 3 Het toepassen van een rookbeheerssysteem.

Buiten kijf staat dat een hogere inspanning op het gebied van proactie en preventie in het algemeen leidt tot minder incidenten en/of incidenten van een kleinere omvang.

### **5.2.4 Extra preventie**

De inzet van de brandweer wordt in termen van kwantiteit, kwaliteit en tijd bepaald door de persoonlijke risico's en de risico's voor derden. Deze risico's zijn afhankelijk van de mogelijkheden voor ontvluchting, de grootte van het uitbreidingsgebied van brand, de mate van brandvoortplanting en de wijze waarop rook zich verspreid. In de huidige (bouw)regelgeving zijn deze vier factoren sterk gereguleerd en genormeerd. Bij het beschrijven van de inzetten is uitgegaan van de normen zoals vastgelegd in onder meer het Bouwbesluit 2003 en de gemeentelijke Bouwverordening.

De vraag is nu echter of een verhoging van de preventieve inspanningen, boven de wettelijke norm, mogelijk is en kan leiden tot een verlaging van de repressieve normering in termen van tijd, kwaliteit of kwantiteit.

Het antwoord daarop is complex. Er blijft altijd behoefte aan een bepaald minimaal niveau van repressie, want alle te nemen preventieve maatregelen kunnen falen, niet in het minst door menselijk handelen (zie ook paragraaf 5.4). Daarbij is het vaak zo dat als preventieve maatregelen falen het optredend effect groot is. Meer preventie leidt dus niet zonder meer tot minder repressie.

In eerste instantie dient een gemeentebestuur de mogelijkheden te hebben om extra preventieve inspanningen te eisen. Hierbij dient een onderscheid te worden gemaakt in bestaande bouw en nieuwbouw. De wetgever heeft namelijk gemeend om voor bestaande bouw een minimaal, economisch bepaald, niveau van veiligheid vast te stellen; het niveau Bouwbesluit bestaande bouw.

Hierbij heeft zij echter het bevoegd gezag, het gemeentebestuur, de mogelijkheden gegeven om in individuele gevallen een hoger niveau van veiligheid te eisen tot aan het niveau Bouwbesluit nieuwbouw. Door het verhogen van het preventieve niveau kan de repressieve inspanning worden gewijzigd.

Bij nieuwbouw heeft het bevoegd gezag niet de mogelijkheden om een hoger dan wettelijk niveau te eisen. Het Bouwbesluit nieuwbouw is immers reeds het maximaal te eisen niveau van brandveiligheid. Dit wil echter

niet zeggen dat het gemeentebestuur geen enkele mogelijkheid meer heeft om het niveau van preventieve brandveiligheid te verhogen. Een gemeentebestuur zal met andere incentives dienen te komen om een hoger niveau te kunnen realiseren.

Hierbij valt te denken aan toeslag op de grondprijs bij de ontwikkeling van een gebied voor repressieve versterking van de slagkracht, die gekoppeld aan de toepassing van de brandveiligheidsverhogende maatregelen eventueel kan vervallen.

| Bestuurlijke afweging                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Eisen en incentives extra preventieve inspanningen |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------|
| Het bestuur dient vast te leggen welk niveau van brandveiligheid het wenst ten aanzien van bestaande bouw. Een hoger niveau kan leiden tot verminderde repressieve inspanningen. Het bestuur dient nieuwe incentives vast te stellen om te bevorderen dat het realiseren van een hoger brandveiligheidsniveau dan wettelijke geëist aantrekkelijk is. |                                                    |
| Het bestuur stelt algemeen voorwaarden vast voor bestaande bouw. Voor specifieke objecten kan het gemeentebestuur extra eisen vaststellen om de brandveiligheid te verhogen.                                                                                                                                                                          |                                                    |

## 5.3 Preparatie

Preparatie is de daadwerkelijke voorbereiding op de bestrijding van mogelijke aantasting van de veiligheid, zoals het opstellen van en het oefenen met bereikbaarheidskaarten, aanvalsplannen en rampbestrijdingsplannen en de bluswatervoorziening.

Naast proactieve en preventieve maatregelen kan een betere preparatie leiden tot een beperktere repressieve inzet. Meer en beter oefenen, oefenen onder realistische omstandigheden, opdoen van plaatselijke bekendheid zijn elementen die daaraan kunnen bijdragen. Voorwaarde is echter dat de te beoefenen maatregelen preventief geëist worden.

Ook het systeem van operationele planvorming en informatievoorziening (bereikbaarheidskaarten /aanvalsplannen) is een essentieel onderdeel van de voorbereiding op veilig en effectief repressief optreden.

## 5.4 Menselijk handelen

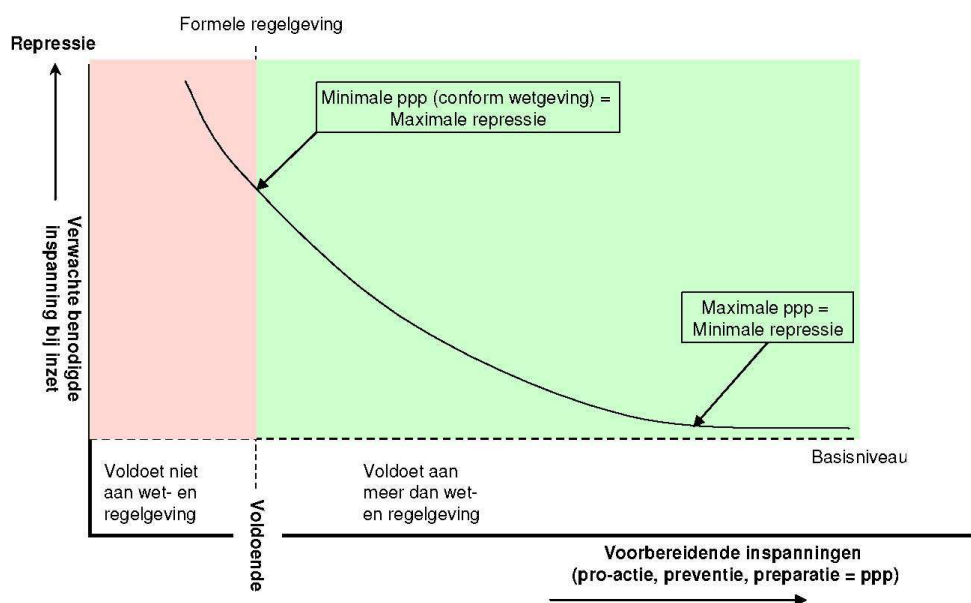
Een niet te onderschatten afbreukrisico in bovenstaande denkwijze is het menselijke handelen. Een keukendeur die bijdraagt aan compartimentering en dus vluchtwegbeveiliging wordt door bewoners al snel verwijderd omdat de doorloop naar de kamer belemmerd wordt door die “lastige” deur. Bij brand zal het trappenhuis nu sneller onder de rook staan en worden het denkconcept en de daarop gebaseerde wijze van optreden belemmerd.

Bekend is dat menselijk handelen de oorzaak is van circa 50% van de incidenten waar de brandweer handelend dient op te treden. Mede om dit menselijk handelen “af te dekken” blijft altijd een minimaal niveau van basisbrandweezorg noodzakelijk.

## 5.5 Bonus-malussysteem

Er wordt bij de dimensionering van de brandweezorg uitgegaan van bepaalde aannames en uitgangspunten. Zo is van belang dat proactie, preventie en preparatie op een adequaat niveau geborgd worden. Wanneer aan

deze uitgangspunten niet voldaan wordt dient er sprake te zijn van een malus systeem. Als bijvoorbeeld een gebied niet werkt op basis van vigerende bouwregelgeving kan er geen sprake zijn van een verlengde opkomst bij nieuwbouwwoningen omdat de veronderstelde snelle waarschuwing van bewoners niet geborgd is. Met andere woorden: wanneer niet aan de uitgangspunten wordt voldaan zal er meer personeel en materieel noodzakelijk zijn met een snellere opkomsttijd om dezelfde risico's af te dekken. In onderstaande figuur is deze relatie tussen de activiteiten op het gebied van proactie, preventie en preparatie met de verwachte repressieve inspanning weergegeven.



Figuur 12: relatie binnen de veiligheidsketen op repressief optreden

Op drie onderdelen kan een direct verband met de gewenste repressieve sterkte worden gegeven, wat betreft de basisbrandweerzorg:

- 1 Bluswatervoorziening
- 2 Preventieve maatregelen
- 3 Gelijktijdigheid.

Dit is in de volgende paragrafen nader uitgewerkt.

### 5.5.1 Bluswatervoorziening

Ten aanzien van de bluswatervoorziening gelden duidelijke regels. In de richtlijn "Bereikbaarheid en bluswatervoorziening"<sup>25</sup> wordt geëist dat er binnen 40 meter van de hoofdingang van een gebouw een bluswatervoorziening gerealiseerd is. In de praktijk blijkt dat niet altijd in vergunningen opgenomen te worden, waardoor de brandweer in de knel komt bij de bestrijding van incidenten. Wanneer dit regelmatig voorkomt is extra materieel noodzakelijk om de bluswatervoorziening en daarmee de veiligheid van het ingezette personeel te borgen. In het inzetoverzicht wordt dat vertaald in de noodzaak van een extra tankautospuiter. In

<sup>25</sup> Richtlijn "Bereikbaarheid en bluswater", NVBR

voorkomende gevallen kan ook extra materieel in de vorm van tankwagens worden georganiseerd.

### **5.5.2 Bouwbesluit 2003**

Het Bouwbesluit van 2003 eist bij nieuwbouw de aanleg van rookmelders aangesloten op het lichtnet. Ten gevolge van deze rookmelders zullen potentiële slachtoffers eerder gewaarschuwd worden en het pand in de veilige periode nog kunnen verlaten. Het incident wordt daarmee voor de brandweer eenvoudiger, immers, de taak redden zou in principe moeten vervallen.

In de situatie dat er sprake is van een vrijstaande woning zonder directe belendingen kan voor de bestrijding van dit incident een hogere opkomsttijd gelden. In bijlage 2 is opgenomen dat voor gebouwen gerealiseerd na het Bouwbesluit 2003 in een aantal gevallen een hogere opkomsttijd geldt, ook voor tweede voertuigen. Voor woningen gebouwd voor 2003 wordt dat in principe in deze leidraad niet mogelijk gemaakt.

### **5.5.3 Gelijktijdigheid**

De dimensie van een brandweerpost is in principe gebaseerd op het kunnen bestrijden van één maatgevend incident. Meerdere maatgevende incidenten tegelijkertijd worden niet op postniveau georganiseerd maar op het niveau van de veiligheidsregio.

Onder gelijktijdigheid wordt begrepen, het aantal keren dat binnen een gebied meerdere maatgevende incidenten op hetzelfde moment voorkomen. Een veelvoorkomende opmerking is dat de 'oude' handleiding geen rekening houdt met het frequent voorkomen van gelijktijdige uitrukken. Indien op basis van relevante historische gegevens aangetoond kan worden dat er sprake is van een hoge incidentie (gelijktijdigheid) kan dit reden zijn om extra materieel en dus personeel beschikbaar te hebben. Uitgangspunt daarbij is dat er ten minste *4 keer per jaar* sprake dient te zijn van gelijktijdigheid van maatgevende incidenten (prio 1 meldingen), waarbij het incident niet binnen de gestelde normtijden door een andere post/gemeente bereikt kan worden.

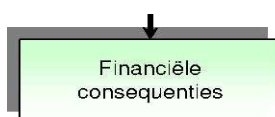
## **5.6 Samenvatting**

Op basis van dit hoofdstuk kan geconcludeerd worden dat de toenemende aandacht voor proactie en preventie invloed heeft op de repressieve taakstelling van de brandweerorganisatie. Het aantal incidenten daalt gestaag en de omvang van de incidenten is, door de genomen maatregelen, vaak kleiner. Er zal daarmee minder vaak een beroep gedaan worden op het repressieve vangnet. Als dat beroep gedaan wordt moet het vangnet wel adequaat georganiseerd zijn.

Veelal is menselijk handelen (mede)oorzaak van voorkomende incidenten. De repressieve taak dient ook daarop afgestemd te zijn.

## 6 Consequenties

In dit hoofdstuk wordt nader ingegaan op financiële consequenties. Brandweezorg vergt de inzet van schaarse middelen. Besturen hebben vaak onvoldoende inzicht in de kosten van een hogere brandweezorg. Om deze reden worden met name de personele component, de materiële component en de huisvestingscomponent in deze leidraad nader toegelicht.



### 6.1 Toekennen financiële middelen

Om de (beoogde) repressieve sterkte te kunnen bewerkstelligen dienen financiële middelen te worden toegekend. Hiertoe dient op bestuurlijk niveau een besluit te worden genomen. Onderstaand is verwoord op welke wijze de dimensionering van de brandweer bestuurlijk kan worden bekrachtigd. Bestaande instrumenten zoals een brandweerbeleidsplan zijn daarvoor geschikt.

#### 6.1.1 Brandweerbeleidsplan

Een brandweerbeleidsplan is een adequaat instrument om het resultaat van de dimensionering vast te leggen en bestuurlijk te laten bekrachtigen. In het brandweerbeleidsplan wordt inzicht gegeven in de noodzaak, de planning en de financiële gevolgen van het te voeren beleid. Omdat het brandweerbeleidsplan een looptijd van gemiddeld 4 jaren kent, wordt tevens de periodieke actualisatie van de dimensionering geborgd.

Aanbevolen wordt in het brandweerbeleidsplan tevens de intergemeentelijke of regionale samenwerkingsafspraken te verankeren. Deze dienen te worden afgeleid uit de regionale organisatieplannen brandweezorg en de regionale beheersplannen rampenbestrijding. Op deze wijze kan de logische ordening van de brandweezorg van de bestrijding van eenvoudige incidenten tot de grootschalige multidisciplinaire rampenbestrijding worden geborgd.

| Bestuurlijke afweging                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Vastleggen gemaakte keuzes en toekennen financiële middelen |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| De door het bestuur gemaakte keuzes ten aanzien van de te realiseren brandweezorg dienen verankerd te worden in een brandweerbeleidsplan. Op basis van dit beleidsplan kunnen de financiële middelen in een vierjaarlijkse cyclus toegekend te worden.                                                                                                                                                                                                                                          |                                                             |
| Het regionale model beleidsplan dient te worden aangepast op basis van de nieuwe leidraad en het dekkingsplan. Vervolgens zullen de gemeenten op basis van de nieuwe inzichten de gemeentelijke beleidsplannen moeten aanpassen. In de lokale beleidsplannen worden ook de regionale afspraken opgenomen. In de plannen worden de bestuurlijke vastgestelde keuzes uitgewerkt en wordt een financiële vertaling gemaakt, welke wordt opgenomen in de planning en control cyclus. Elke vier jaar |                                                             |

worden de beleidsplannen geactualiseerd.

## **6.2 Kwaliteitsborging repressieve sterkte**

### **6.2.1 Belang van kwaliteitsborging**

De via deze leidraad gedefinieerde streefwaarden en concrete normen zijn van belang bij het meten van de uiteindelijke gerealiseerde prestaties. Ze vormen daarmee de basis voor het opzetten van de repressieve kwaliteitscyclus: plannen – uitvoeren – controleren – bijstellen en verbeteren.

Allereerst verwerkt u de uitkomsten uit deze leidraad in het brandweerbeleidsplan. In het beleidsplan worden de bestuurlijk vastgestelde streefwaarden, normen en te realiseren prestaties geborgd. Deze vormen de basis voor de uitvoering in de praktijk. De periodieke meting van de feitelijke realisatie van de vastgelegde prestaties en normen kan worden geborgd in de gemeentelijke en regionale planning & controlcyclus. De uitkomsten van deze metingen vormen het uitgangspunt voor het kunnen sturen op resultaten en het verkrijgen van grip op de repressieve organisatie. Dit kan uiteindelijk resulteren in bijvoorbeeld het tussentijds bijstellen van beleid of het aanpassen van werkwijzen in de dagelijkse praktijk.

### **6.2.2 Periodieke toetsing**

In de landelijke leidraad wordt geadviseerd om minimaal jaarlijks de gerealiseerde opkomsttijden te toetsen aan de aanbevolen opkomst. Middels het project managementinformatie is deze aanbeveling reeds gerealiseerd. Ook voert de regio audits uit in de korpsen waarin deze gegevens worden meegenomen. Naar verwachting zal na aanschaf van een nieuw pakket voor het verwerken van gegevens nog meer operationele managementinformatie opgeleverd kunnen worden. De uitkomsten van de audits en opkomstgegevens kunnen leiden tot passende maatregelen.

### **6.2.3 Evaluatie**

Naast de periodieke toetsing van de uitrukprestaties van de brandweer wordt geadviseerd, gezien de snelheid van relevante maatschappelijke ontwikkelingen, ten minste eens per twee jaar de totale omvang en slagkracht van de repressieve tak van de brandweer te evalueren. Dit tijdpad komt overeen met de geadviseerde beleidsplanperiode. De evaluatie start met het (her)definieren van het risicobeeld. conform het stroomschema kunnen de vervolgstappen opnieuw worden doorlopen. Met bovenstaande is de periodieke actualisatie van de dimensionering geborgd.

## Bijlagen

Aan deze rapportage zijn de volgende bijlagen verbonden:

| Nr. | Bijlage                     |
|-----|-----------------------------|
|     |                             |
| 1   | Afkortingenlijst en figuren |
| 2   | Inzetoverzicht              |
| 3   | Ontwikkeling en innovatie   |
| 4   | Regionale afwijkingen       |

## Bijlage 1: Afkortingenlijst en figuren

| Afkorting | Omschrijving                                               |
|-----------|------------------------------------------------------------|
| <b>A</b>  |                                                            |
| AED       | Automatische Externe Defibrillator                         |
| <b>B</b>  |                                                            |
| BB        | Bouwbesluit                                                |
| BZK       | Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties   |
| <b>C</b>  |                                                            |
| CBS       | Centraal Bureau voor de Statistiek                         |
| <b>G</b>  |                                                            |
| GHOR      | Geneeskundige Hulp bij Ongevallen en Rampen                |
| <b>H</b>  |                                                            |
| HV        | Hulpverleningsvoertuig                                     |
| <b>N</b>  |                                                            |
| NVBR      | Nederlandse Vereniging voor Brandweer en Rampenbestrijding |
| <b>O</b>  |                                                            |
| OGS       | Ongevalbestrijding Gevaarlijke Stoffen                     |
| OMS       | Openbaar Meld Systeem                                      |
| <b>P</b>  |                                                            |
| PPP       | Proactie, Preventie, Preparatie                            |
| PVB       | Project Versterking Brandweer                              |
| <b>R</b>  |                                                            |
| RV        | Redvoertuig                                                |
| <b>T</b>  |                                                            |
| TS        | Tankautospuut                                              |
| <b>V</b>  |                                                            |
| VNG       | Vereniging Nederlandse Gemeenten                           |
| <b>W</b>  |                                                            |
| WRZO      | Wet Rampen en Zware Ongevallen                             |

| Figuur     | Titel en paginanummer                                                                            |    |
|------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| Figuur 1:  | verdeling brandweertaken over verschillende niveaus.....                                         | 18 |
| Figuur 2:  | processchema samengevat, inclusief hoofdstukindeling.....                                        | 25 |
| Figuur 3:  | parameters voor beschrijving risicoprofiel.....                                                  | 28 |
| Figuur 4:  | vijf voorbeelden uit inzetoverzicht uit bijlage 2.....                                           | 31 |
| Figuur 5:  | uitrukvoorstellen met inzicht in het aantal scenario's met dezelfde uitrukvoorstellen.....       | 32 |
| Figuur 6:  | voorbeeld van een willekeurige brandweerkromme van een object (bron TNO).....                    | 34 |
| Figuur 7:  | brandbeveiligingsconcept nieuwbouw, beheersbaarheid van brand zonder specifieke maatregelen..... | 34 |
| Figuur 8:  | schematische weergave uitruk- en opkomsttijden brandweereenheden.....                            | 35 |
| Figuur 9:  | opkomsttijden gevisualiseerd op landkaart.....                                                   | 39 |
| Figuur 10: | overzicht verschillende niveaus brandweezorg.....                                                | 42 |
| Figuur 11: | bestuurlijke ambitieniveau 'moeten' 'willen' en 'kunnen'.....                                    | 46 |
| Figuur 12: | Relatie binnen de veiligheidsketen op repressief optreden                                        | 52 |

## Bijlage 2: Inzetoverzicht<sup>26</sup>

| Inzetoverzicht Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg |                                                                    |               |            |            |            |         |         |
|-------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|---------------|------------|------------|------------|---------|---------|
| Code                                                  | Omschrijving                                                       | Inzetvoorstel |            |            |            |         |         |
| 1.000                                                 | Brandbestrijding                                                   | Opkomsttijd   | 1e TS min. | 2e TS min. | 3e TS min. | HV min. | RV min. |
| 100                                                   | Woon- en verblijfgebouwen                                          |               |            |            |            |         |         |
| 1.101                                                 | Eengezinswoning na BB 2003                                         | 1 TS          | 10         |            |            |         |         |
| 1.102                                                 | Eengezinswoning voor BB 2003                                       | 1 TS          | 8          |            |            |         |         |
| 1.103                                                 | Vrijstaande woning na BB 2003                                      | 1 TS          | 10         |            |            |         |         |
| 1.104                                                 | Vrijstaande woning voor BB 2003                                    | 1 TS          | 8          |            |            |         |         |
| 1.105                                                 | Woongebouw laagbouw zelfredzaam na BB 2003                         | 1 TS          | 10         |            |            |         |         |
| 1.106                                                 | Woongebouw laagbouw zelfredzaam voor BB 2003                       | 2 TS          | 8          | 10         |            |         |         |
| 1.107                                                 | Woongebouw laagbouw niet zelfredzaam na BB 2003                    | 2 TS          | 8          | 8          |            |         |         |
| 1.108                                                 | Woongebouw laagbouw niet zelfredzaam voor BB 2003                  | 2 TS          | 6          | 8          |            |         |         |
| 1.109                                                 | Woongebouw hoogbouw zelfredzaam na BB 2003                         | 2 TS          | 10         | 12         |            |         |         |
| 1.110                                                 | Woongebouw hoogbouw zelfredzaam voor BB 2003                       | 2 TS + 1 RV   | 8          | 10         |            |         | 8       |
| 1.111                                                 | Kamerbewoning na BB 2003                                           | 1 TS          | 8          |            |            |         |         |
| 1.112                                                 | Kamerbewoning voor BB 2003                                         | 2 TS + 1 RV   | 6          | 8          |            |         | 6       |
| 1.113                                                 | Portiekflat                                                        | 2 TS + 1 RV   | 6          | 8          |            |         | 6       |
| 1.114                                                 | Woningen boven winkels, horeca / etagewoning na BB 2003            | 1 TS          | 8          |            |            |         |         |
| 1.115                                                 | Woningen boven winkels, horeca / etagewoning voor BB 2003          | 2 TS + 1 RV   | 5          | 7          |            |         | 5       |
| 1.116                                                 | Bijzondere woongebouwen                                            | 2 TS + 1 RV   | 5          | 7          |            |         | 5       |
| 1.117                                                 | Historische woongebouwen                                           | 1 TS + 1 RV   | 6          |            |            |         | 8       |
| 1.120                                                 | Gevangenis                                                         | 2 TS          | 5          | 7          |            |         |         |
| 1.121                                                 | Tehuis totaalbeveiliging                                           | 2 TS + 1 RV   | 8          | 10         |            |         | 8       |
| 1.122                                                 | Tehuis geen brandmeldinstallatie / vluchtwegbeveiliging            | 2 TS + 1 RV   | 5          | 7          |            |         | 5       |
| 1.123                                                 | Verzorgingstehuis totaalbeveiliging                                | 2 TS          | 8          | 8          |            |         |         |
| 1.124                                                 | Verzorgingstehuis geen brandmeldinstallatie / vluchtwegbeveiliging | 2 TS + 1 RV   | 5          | 7          |            |         | 5       |
| 1.125                                                 | Ziekenhuis totaalbeveiliging                                       | 2 TS          | 8          | 8          |            |         |         |
| 1.126                                                 | Kinder-/medisch dagverblijf                                        | 2 TS          | 8          | 8          |            |         |         |
| 1.127                                                 | Artsenpraktijk                                                     | 1 TS          | 8          |            |            |         |         |
| 1.128                                                 | Apotheek                                                           | 2 TS          | 8          | 10         |            |         |         |
| 1.131                                                 | Onderwijsgebouw/school                                             | 1 TS          | 8          |            |            |         |         |
| 1.132                                                 | Onderwijsgebouw/school meer verdiepingen jonge leerlingen          | 2 TS          | 8          | 8          |            |         |         |
| 1.136                                                 | Cultuur/amusement totaalbeveiliging                                | 1 TS          | 8          |            |            |         |         |
| 1.137                                                 | Cultuur/amusement geen brandmeldinstallatie                        | 2 TS          | 8          | 8          |            |         |         |
| 1.138                                                 | Horeca met vluchtmogelijkheid                                      | 2 TS          | 8          | 8          |            |         |         |
| 1.139                                                 | Horeca zonder vluchtmogelijkheid                                   | 2 TS + 1 RV   | 8          | 8          |            |         | 8       |
| 1.140                                                 | Hotel totaalbeveiliging                                            | 2 TS          | 10         | 12         |            |         |         |
| 1.141                                                 | Hotel vluchtwegbeveiliging                                         | 2 TS          | 8          | 8          |            |         |         |
| 1.142                                                 | Hotel geen brandmeldinstallatie                                    | 2 TS + 1 RV   | 5          | 7          |            |         | 5       |
| 1.143                                                 | Religieus gebouw                                                   | 1 TS + 1 RV   | 10         |            |            |         | 10      |
| 1.146                                                 | Sportthal / zwembad                                                | 1 TS          | 10         |            |            |         |         |
| 1.147                                                 | Sportstadion groot                                                 | 2 TS + 1 RV   | 10         | 12         |            |         | 10      |

<sup>26</sup>

Het inzetoverzicht uit de landelijke leidraad is getoetst aan de reeds bestaande regionale lijst. Deze lijst is een samenvoeging van beide lijsten, waarbij de landelijke leidraad leidend is geweest en er geen bijstellingen (verlichting) van landelijke normen heeft plaatsgevonden.

| Inzetoverzicht Leidraad Repressieve Basisbrandweezorg |                                                                                       |             |            |            |            |         |         |
|-------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------|-------------|------------|------------|------------|---------|---------|
| 1.148                                                 | Sportstadion klein                                                                    | 1 TS        | 10         |            |            |         |         |
| 1.151                                                 | Winkel < 1.000 m2                                                                     | 1 TS        | 8          |            |            |         |         |
| 1.152                                                 | Winkel > 1.000 m2                                                                     | 2 TS        | 8          | 8          |            |         |         |
| 1.153                                                 | Winkelcentrum gesloten constructie                                                    | 2 TS + 1 RV | 8          | 8          |            |         | 8       |
| 1.154                                                 | Winkelcentrum gesloten constructie totaalbeveiliging                                  | 2 TS + 1 RV | 8          | 8          |            |         | 8       |
| 1.155                                                 | Winkelcentrum open constructie                                                        | 1 TS        | 8          |            |            |         |         |
| 1.161                                                 | Kantoor < 1.000 m2                                                                    | 1 TS        | 10         |            |            |         |         |
| 1.162                                                 | Kantoor > 1.000 m2                                                                    | 2 TS        | 10         | 12         |            |         |         |
| 1.163                                                 | Overheidsgebouwen / openbare diensten                                                 | 2 TS        | 8          | 8          |            |         |         |
| 1.166                                                 | Tankstation                                                                           | 2 TS        | 8          | 10         |            |         |         |
| 1.167                                                 | Gebouw voor luchtverkeer / wegverkeer / spoorwegverkeer                               | 2 TS        | 8          | 10         |            |         |         |
| 1.168                                                 | Schuur/berging/garagebox                                                              | 1 TS        | 10         |            |            |         |         |
| 1.169                                                 | Nutsbedrijf/centrale                                                                  | 1 TS        | 10         |            |            |         |         |
| 1.170                                                 | Haven                                                                                 | 1 TS        | 8          |            |            |         |         |
| 1.171                                                 | Ondergronds bouwwerk                                                                  | 2 TS        | 10         | 10         |            |         |         |
| 1.172                                                 | Tunnel                                                                                | 2 TS        | 10         | 10         |            |         |         |
| 1.176                                                 | Agrarisch bedrijf (akkerbouw/ gemengd/vee/)                                           | 2 TS        | 8          | 8          |            |         |         |
| 1.181                                                 | Camping                                                                               | 1 TS        | 10         |            |            |         |         |
| 200                                                   | Transport                                                                             |             |            |            |            |         |         |
| 1.201                                                 | Personenauto, caravan                                                                 | 1 TS        | 10         |            |            |         |         |
| 1.202                                                 | Vrachtwagen                                                                           | 1 TS        | 10         |            |            |         |         |
| 1.203                                                 | Tankwagen, trein, luchtvaartuig, autobus                                              | 2 TS + 1 HV | 10         | 10         |            | 10      |         |
| 300                                                   | Industrie                                                                             |             |            |            |            |         |         |
| 1.301                                                 | Opslag brandbare vloeistof                                                            | 2 TS + 1 HV | 10         | 12         |            | 15      |         |
| 1.302                                                 | Fabricage/opslaggebouw <1000 m2                                                       | 1 TS        | 10         |            |            |         |         |
| 1.303                                                 | Fabricage/opslaggebouw >1000 m2                                                       | 2 TS + 1 RV | 10         | 12         |            |         | 15      |
| 1.305                                                 | Munitie / vuurwerkopslag                                                              | 2 TS + 1 RV | 8          | 8          |            |         | 8       |
| 400                                                   | Natuurgebied                                                                          |             |            |            |            |         |         |
| 1.401                                                 | Loofbos                                                                               | 1 TS        | 15         |            |            |         |         |
| 1.402                                                 | Dennenbos / heide en veen / duingebied                                                | 2 TS        | 15         | 15         |            |         |         |
| 2.000                                                 | Technische hulpverlening                                                              | Opkomsttijd | 1e TS min. | 2e TS min. | 3e TS min. | HV min. | RV min. |
| 200                                                   | Transport                                                                             |             |            |            |            |         |         |
| 2.201                                                 | 1 personenauto beknelling                                                             | 1 TS + 1 HV | 10         |            |            | 15      |         |
| 2.202                                                 | Meerdere personenauto's of 1 vrachtwagen of klein luchtvaartuig beknelling            | 2 TS + 1 HV | 10         | 15         |            | 15      |         |
| 2.203                                                 | Botsing goederen- of personentrein met auto                                           | 2 TS + 1 HV | 10         | 15         |            | 15      |         |
| 2.204                                                 | Botsing goederentrein met vrachtwagen                                                 | 2 TS + 1 HV | 10         | 15         |            | 15      |         |
| 2.205                                                 | Botsing personentrein met vrachtwagen                                                 | 3 TS + 1 HV | 10         | 15         | 15         | 15      |         |
| 2.206                                                 | Ongeval met autobus                                                                   | 3 TS + 1 HV | 10         | 15         | 15         | 15      |         |
| 600                                                   | Dier in nood                                                                          |             |            |            |            |         |         |
| 2.601                                                 | Dier in sloot/kelder/put                                                              | 1 TS        | 15         |            |            |         |         |
| 3.000                                                 | Ongeval Gevaarlijke Stoffen                                                           | Opkomsttijd | 1e TS min. | 2e TS min. | 3e TS min. | HV min. | RV min. |
| 200                                                   | Transport                                                                             |             |            |            |            |         |         |
| 3.201                                                 | Ongeval (weg, spoor, buisleidingen) met giftige/bijtende/brandbare/explosieve stoffen | 2 TS + 1 HV | 10         | 15         |            | 10      |         |
| 300                                                   | Industrie                                                                             |             |            |            |            |         |         |
| 3.301                                                 | Ongeval met giftige/bijtende/brandbare/explosieve stoffen                             | 2 TS + 1 HV | 10         | 15         |            | 15      |         |
| 4.000                                                 | Bestrijding Waterongevallen                                                           | Opkomsttijd | 1e TS min. | 2e TS min. | 3e TS min. | HV min. | RV min. |
| 500                                                   | Water                                                                                 |             |            |            |            |         |         |

| Inzetoverzicht Leidraad Repressieve Basisbrandweerzorg |                                                 |      |    |  |  |  |  |
|--------------------------------------------------------|-------------------------------------------------|------|----|--|--|--|--|
| 4.501                                                  | Persoon te water aan oppervlakte (grijpredding) | 1 TS | 10 |  |  |  |  |

BB 2003 = Bouwbesluit 2003

min. = Minuten TS = Tankautospuut HV = Hulpverleningsvoertuig RV = Redvoertuig

## Bijlage 3: Ontwikkeling en innovatie

Gedurende het opstellen van deze leidraad is gesproken met veel functionarissen uit het brandweerveld. Tijdens deze interviews hebben de onderzoekers kennis genomen van een aantal belangwekkende ontwikkelingen en innovaties. Deze ontwikkelingen zijn deels nog onvoldoende voldragen om een plaats te krijgen in deze versie van de leidraad. Toch hechten de onderzoekers eraan deze ontwikkelingen in deze bijlage te schetsen opdat bij toekomstige evaluaties van deze leidraad bezien kan worden of de geschetste ontwikkeling inmiddels voldoende doorontwikkeld en toepasbaar is om een plek in de leidraad te krijgen. Deze ontwikkelingen omvatten onder andere:

- De inzet van een 4-persoons tankautospuut;
- Assistentie medische zorgverlening;
- Brandbestrijdingstechnieken;
- Virtuele brandweerkazernes;
- Persoonsgericht alarmeren.

### 4-persoons tankautospuut

De zogenaamde 4-persoons tankautospuut vraagt bijzondere aandacht. Uit de reacties die tijdens het opstellen van deze leidraad in het land vernomen zijn kan de 4-persoons tankautospuut als een mogelijke ontwikkelrichting en innovatie gezien worden. Daarbij worden landelijk twee stromingen waargenomen:

1. Het aanschaffen van een kleiner voertuig met minder materieel en dus minder slagkracht dan de huidige tankautospuut, waarop maximaal 4 personen zitplaats hebben;
2. Het uitrukken naar een incident met een standaard tankautospuut waarbij de bezetting van het voertuig afhankelijk van de inzet beperkt is tot 4 personen.

In de praktijk zal een aangepaste kleine tankautospuut met 4 personen slechts voor een beperkt aantal gemeenten interessant blijken. Immers, het merendeel van de inzetten vraagt om de inzet van een ploeg van 6 personen en de slagkracht zoals die nu gedimensioneerd is bij de standaard tankautospuut (concreet: redden en blussen). Vooraleer een kleine TS-4 (ander voertuig, minder bezetting en dus minder slagkracht) geïntroduceerd kan worden dient hiernaar een gedegen aanvullend onderzoek plaats te vinden, met name ook naar de consequenties voor grootschalig optreden en rampenbestrijding.

Alleen wanneer op voorhand duidelijk is op basis van een adequate en betrouwbare melding dat het een inzet betreft die met 4 personen adequaat afgehandeld kan worden (containerbrand, autobrand, nacontrole OMS-melding), kan overwogen worden om met een standaard tankautospuut bezet met 4 personen naar het incident te rijden. Dan kan bij een dergelijk incident ook maar 1 taak vervuld worden (blussen). Wanneer er meer taken vervuld dienen te worden (redden én blussen) dienen er meerdere standaard tankautosputten met 4 personen of 1 standaard tankautospuut met 6 personen naar het incident te rijden. Ook voor de implementatie van deze werkwijze dienen strakke randvoorwaarden vastgelegd te worden.

Alleen bij posten met meerdere voertuigen kan het daarbij interessant zijn om naast de standaard tankautospuut een kleinere 4-persoons tankautospuut aan te schaffen. Deze is dan overigens niet inzetbaar voor grootschalig optreden en niet uitwisselbaar met de standaard tankautospuut als eerstelijnsvoertuig. Vanwege infrastructurele beperkingen, smalle ontoegankelijke gebieden of straten, kan een separaat kleiner

voertuig ter vervanging van een standaard tankautospuut met een bezetting van 4 personen een optie zijn. Dat betekent dan wel dat bij incidenten waarbij sprake is van een dubbele taak (redden en blussen), twee van dergelijke voertuigen gelijktijdig uit dienen te rukken (2 x 4-persoons tankautospuut). Dat kan ook zijn vanaf twee locaties, maar dan moet de inzetprocedure ter plaatse zodanig afgestemd zijn dat een object pas betreden wordt wanneer beide voertuigen ter plaatse zijn.

### **Assistentie medische zorgverlening**

De medische taak is in de discussies gedurende het opstellen van deze Leidraad als facultatief benoemd. Er zijn op dit moment geen operationele uitgangspunten benoemd.

Indien de taak benoemd wordt als facultatieve taak voor een brandweereenheid dan dient deze eenheid te beschikken over de noodzakelijke kennis en middelen. Indien assistentie medische zorgverlening de first-responder-taak (die in principe door iedere burger uitgevoerd kan worden) betreft, dient er voorzien te worden in een Automatische Externe Defibrillator (AED) en opleiding in gebruik. Een AED is een specialistisch apparaat dat gebruikt wordt bij patiënten met een mogelijk infarct.

### **Brandbestrijdingstechnieken**

Een verdere verfijning van brandbestrijdingstechnieken kan leiden tot een fundamenteel andere aanpak van de repressieve taak. De introductie van de hogedrukblussing in het verleden is daarvan een goed voorbeeld. Een snelle implementatie van dergelijke verbeterde technieken kan aanleiding geven om de Leidraad versneld te evalueren.

### **Virtuele brandweerkazernes**

Een groot probleem bij het organiseren van de brandweezorg is de beschikbaarheid van vrijwilligers. Het borgen van 6 functieplaatsen is in toenemende mate problematisch. De gedachte achter virtuele kazernes is dat vanuit een centrale locatie een tankautospuut met een bevelvoerder en een chauffeur op pad gestuurd wordt (beroeps- of dagdienstpersoneel) naar een verzamelplaats in de buurt van een incident. De verzamelplaatsen worden vooraf vastgesteld en aan de betreffende groep vrijwilligers bekendgemaakt. Zij verzamelen dan voor iedere alarmering op dat punt. De gewaarschuwde vrijwilligers komen niet op in een kazerne of post zoals nu, maar verzamelen op het vooraf afgesproken punt. Zij beschikken over bluskleiding (in het eigen voertuig of op de verzamellocatie) en kunnen zich daar snel omkleden. Zij worden door de tankautospuut opgepikt en rijden gezamenlijk naar het incident.

Voordelen hiervan zijn:

- De primaire functies bevelvoerder en chauffeur zijn geborgd;
- Er zijn slechts 4 vrijwilligers noodzakelijk om een tankautospuut te vullen;
- Er is toch nog (zij het beperkt) sprake van een gezamenlijke uitruk in plaats van de decentrale variant;
- Er zijn minder kazernes noodzakelijk.

Nadelen kunnen zijn:

- Bij onvoldoende opkomst (minder dan 4 personen) is een voertuig ingezet dat daarna slechts vertraagd inzetbaar is (eerst 6 personen in totaal);
- Er zijn meerdere verzamelpunten noodzakelijk waar ook bluskleiding opgehangen dient te worden.

### **Persoonsgericht alarmeren**

De technische mogelijkheden nemen in deze tijd snel toe. Op basis van inloggen (door de vrijwilligers) kan met een geografisch systeem inzichtelijk gemaakt worden welke vrijwilliger zich op welk moment waar bevindt. Dat mag niet virtueel aan de centralist worden getoond (privacyoverwegingen), maar kan wel bekend zijn bij "de computer". Bij een incidentmelding wordt het adres ingegeven en de computer berekent welke kazerne het

incident gaat bestrijden en welke 6 vrijwilligers daar het dichtst bij in de buurt zijn. Deze mensen zijn ingelogd en dus beschikbaar. Hiermee kan een snelle uitruk beter georganiseerd worden.

Door het systeem van inloggen is tevens bekend wanneer er onvoldoende vrijwilligers in de buurt zijn om de uitruk te borgen en kan eventueel geautomatiseerd een andere post gealarmeerd worden. Dat spaart tijd ten opzichte van alarmering en eerste bericht afwachten.

Dit systeem kan ook toegepast worden voor specialistische functies zoals verpleegkundigen bij beknellingen. Vele verpleegkundigen werken in roosterdiensten en zijn daarmee gevarieerd beschikbaar. Bij een beknelling kan de snelle hulp van verpleegkundigen vaak een uitkomst bieden om de tijd tussen aankomst brandweer en aankomst ambulance te overbruggen. Deze verpleegkundigen hebben we nu niet. Het alarmeren van deze mensen voor brandbestrijding is vaak ook niet noodzakelijk. Met behulp van een systeem zoals bovenstaand omschreven kan gezien worden of er, op basis van de melding, een verpleegkundige meegealarmeerd kan worden. Deze rukt met de brandweer uit als aanvullende persoon op het voertuig (immers operationele slagkracht borgen) en kan de zorg voor een patiënt op zich nemen.

### **Samenvattend**

Een aantal ontwikkelingen zullen de komende jaren mogelijk invloed hebben op de wijze van bestrijding van incidenten. Het is goed om bij evaluaties te kijken welke ontwikkeling(en) zover uitontwikkeld zijn dat zij structureel opgenomen kunnen worden in de leidraad.

## **Bijlage 4: Regionale afwijkingen**

Onderstaand een overzicht van regionale afwijkingen ten opzichte van de landelijke leidraad repressieve basisbrandweerzorg:

1. Bij de normstelling wordt voorgesteld om de volgende streefwaarden te hanteren

|                                             |         |
|---------------------------------------------|---------|
| Verwerking meldkamer:                       | 75 sec  |
| Uitruktijd beroeps (dag):                   | 60 sec  |
| Uitruktijd beroeps (nacht):                 | 60 sec  |
| Uitruktijd vrijwilligers (werktijd)         | 210 sec |
| Uitruktijd vrijwilligers (buiten werktijd): | 210 sec |

Toelichting: In de landelijke leidraad zijn geen streeftijden opgenomen, alleen voorbeelden. De regio streeft naar uniformiteit en maakt voor de uitruktijd geen verschil op basis van het tijdstip van de dag.

2. De regio voldoet aan de normen 1, 2 en 4 volgens de leidraad. Het optreden in chemicaliënoverall (als onderdeel van de OGS inzet) schaaft de regio onder 2e lijns optreden. De opkomsttijd wordt hierdoor 15 minuten. Tevens wordt nader bestudeerd of optreden in chemicaliënoverall voldoende meerwaarde biedt boven inzet in bluskleiding en inzet in gaspak. Indien de aard en omvang van het incident de inzet van gaspakken noodzakelijk maakt, geldt een opkomsttijd van 30 minuten.  
Toelichting: op basis van de leidraad en het Besluit veiligheidsregio's is er geen verplichting tot het plaatsen van chemicaliënoveralls op de tankautospuiter. Alleen in het landelijke bestek tankautospuiter is de chemicaliënoverall opgenomen als basismateriaal.
3. De bestrijding van waterongevallen is regionaal georganiseerd. Voor de tankautosputten bedraagt de opkomsttijd van 10 minuten. Regionaal wordt de opkomsttijd van het waterongevallenvoertuig gesteld op 30 minuten.  
Toelichting: in de landelijke leidraad, maar ook in de leidraad waterongevallenbestrijding is geen normering opgenomen voor het waterongevallenvoertuig. Gekozen is om dezelfde normering te hanteren als voor gaspakken. Dit mede gelet op het regionale risicobeeld.
4. De opkomsttijd voor een redvoertuig als blusplatform bij objecten met een groot oppervlak en als ARBO-middel bij schoorsteenbranden is 18 minuten. Het specialisme wordt regionaal georganiseerd.  
Toelichting: in de leidraad is geen norm opgenomen. Gekozen is om hier de maximale opkomsttijd voor tankautosputten te hanteren.
5. De functie van officier van dienst is een hoofdtaak die in dienst van de regio wordt uitgevoerd. De opkomsttijd voor een OVD bedraagt 20 minuten en de OVD moet in 90% van de gevallen binnen die tijd ter plaatse zijn. De OVD beschikt over een herkenbaar brandweervoertuig inclusief optische en akoestische signalen.  
Toelichting: dit is reeds besloten bij het vaststellen van de nota regionale officier van dienst.

## Bijlage 2: Basistakenpakket brandweezorg i.r.t. het omgevingsrecht (risicobeheersing)

| Basistakenpakket brandweer WABO*                                         |                                           |                                                                                                                                                                       |
|--------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Milieudeel                                                               |                                           |                                                                                                                                                                       |
| Activiteiten**                                                           | Grondslag                                 | Risicoafweging / motivatie                                                                                                                                            |
| Mijnbouw                                                                 | Wabo artikel 2.1 lid e<br>Mijnbouwwet     | Grote (brand)veiligheidsrisico's, Beheersbaarheid van calamiteiten                                                                                                    |
| Brzo '99                                                                 | Wabo artikel 2.1 lid e<br>Brzo '99        | Wettelijke adviestaak<br>Grote (brand)veiligheidsrisico's                                                                                                             |
| Opslaan en bewerken van vuurwerk<br>Tot ontbranding brengen van vuurwerk | Wabo artikel 2.1 lid e<br>Vuurwerkbesluit | Wettelijke adviestaak<br>(Vuurwerkbesluit)<br>Grote (brand)veiligheidsrisico's                                                                                        |
| Activiteiten die voldoen aan de ondergrens van de PGS                    | Wabo artikel 2.1 lid e<br>Vuurwerkbesluit | Grote (brand)veiligheidsrisico's, Beheersbaarheid van calamiteiten                                                                                                    |
| BEVI-object                                                              | Wabo artikel 2.1 lid e<br>Bevi            | Wettelijke adviestaak op groepsrisico en mogelijkheid tot voorbereiding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval.<br>Grote (brand)veiligheidsrisico's |
| Kernenergie                                                              | Wabo artikel 2.1 lid e<br>Kernergiewet    | Mogelijkheid tot voorbereiding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval.<br>Grote (brand)veiligheidsrisico's                                          |

| Milieudeel(vervolg) **                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Melding op basis activiteitenbesluit bij:<br>- Gelijkwaardigheid op standaardvoorschriften ( BARIM art. 1.7)<br>- Maatwerkvoorschriften voor nadere invulling/aanvulling (BARIM art. 1.6) standaardvoorschriften<br>- Zorgplicht, voorschriften voor activiteiten die niet gereguleerd zijn in activiteiten besluit of ministeriële regeling (BARIM art. 2.1) | Wet Milieubeheer<br><br>Indien deze voorschriften betrekking hebben op brandveiligheid. Het betreft hier dus niet de meldingen die voldoen aan de standaardvoorschriften | Advies op basis van art. 10 Wvr; adviseren bevoegd gezag over risico's op brand en crises en het inventariseren van risico's op brand en crises         |
| Inrichtingen met ontplofbare stoffen<br>Inrichtingen met vuurwapens                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Wabo artikel 2.1 lid e<br>IVB cat 3.1., 3.5 en 17                                                                                                                        | Wettelijke adviestaak<br>Verhoogd risico repressief brandweeroptreden                                                                                   |
| Nieuwe innovaties waar nog geen standaard regels voor zijn, zoals biogasinstallaties, LNG en waterstof toepassingen e.d.                                                                                                                                                                                                                                      | Wet milieubeheer                                                                                                                                                         | Nieuwe inzichten in risico's. Verhoogd risico repressief brandweeroptreden                                                                              |
| Niet bevi inrichting met een 10-6 PR contour buiten de inrichting                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Wet milieubeheer                                                                                                                                                         | Adviestaak op groepsrisico en mogelijkheid tot voorbereiding en beperking van de omvang van een ramp of zwaar ongeval. Grote (brand)veiligheidsrisico's |
| Risico op stofexplosie                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Wet milieubeheer                                                                                                                                                         | Specifieke brandweerkennis. Verhoogd risico brandweeroptreden                                                                                           |
| Opslag van gevaar opleverende stoffen zoals cacao                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Wet milieubeheer                                                                                                                                                         | Specifieke bestrijdingstechniekenkennis nodig                                                                                                           |
| Inrichtingen waarin brandbeheer- of brandveiligingsinstallaties worden toegepast                                                                                                                                                                                                                                                                              | Wet milieubeheer                                                                                                                                                         | Specifieke brandweerkennis                                                                                                                              |

| Bouw en gebruiksdeel*** |                                       |                                                                 |                                                                                                                                          |                                                           |
|-------------------------|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------|
| Functie (Bouwbesluit)   | Sub-functie (Bouwbesluit)             | Gebouwsoort****                                                 | Grenswaarden<br>(Hoogte / Opp / aantal<br>personen / etc)                                                                                | Risicoafweging / motivatie                                |
| Woonfunctie             | Woonfunctie voor zorg                 | Groepszorg / zorgclustervoning                                  | In woongebouw<br>24-uurs zorg                                                                                                            | Verminderd zelfredzame<br>personen<br>BMI met doormelding |
|                         | Andere woonfunctie                    | Portiekflat, galerijflat                                        | Hoger dan 20 m of<br>Met specifieke<br>ontvluchting zoals:<br>Gezamenlijke besloten<br>vluchtroute,<br>Veiligheidstrappenhuis,<br>Atrium | Installaties<br>Gelijkwaardige brandveiligheid            |
|                         | Woonfunctie voor kamergewijze verhuur |                                                                 | Woonfunctie waarin<br>zich vijf of meer<br>wooneenheden<br>bevinden                                                                      | Aanwezigheid slapende<br>personen                         |
| Bijeenkomstfunctie      | Aanschouwen van sport                 | Tribune (deel van sportgebouw)                                  | > 500 m <sup>2</sup> of<br>> 166 personen                                                                                                | Personendichtheid                                         |
|                         | Kinderopvang (jonger dan 4 jaar)      | Kinderdagverblijf<br>24 -uurs opvang                            | > 200 m <sup>2</sup> of<br>meer dan 6<br>opstelplaatsen voor<br>bedden op vloer hoger<br>dan 1,5 m of<br>> 10 kinderen                   | Verminderd zelfredzame<br>personen<br>BMI met doormelding |
|                         | Andere bijeenkomstfunctie             | Café / restaurant / besloten<br>kinderspeeltuin (veel personen) | > 1000 m <sup>2</sup> en/of<br>verblijfsvloer hoger dan<br>5 meter of<br>> 166 personen                                                  | Personendichtheid<br>Verminderd zelfredzaam               |

|                               |                                      |                                                         |                                                                                         |                                                                            |
|-------------------------------|--------------------------------------|---------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|
| <b>Celfunctie</b>             | nvt                                  | <i>penitentiaire instellingen</i>                       | alle                                                                                    | Niet zelfredzame personen<br>BMI met doormelding<br>Speciale voorzieningen |
|                               | nvt                                  | <i>politiecel / ophoudcel</i>                           | alle                                                                                    | Niet zelfredzame personen                                                  |
| <b>Gezondheidszorgfunctie</b> | Gezondheidszorgfunctie met bedgebied | <i>Ziekenhuis / verzorgingshuis / verpleeghuis</i>      | alle                                                                                    | Verminderd zelfredzame personen<br>BMI met doormelding                     |
|                               | Andere gezondheidszorgfunctie        | <i>Praktijk fysiotherapie, polikliniek e.d.</i>         | > 500 m <sup>2</sup> of<br>> 250 m <sup>2</sup> en<br>verblijfsvloer hoger dan<br>1,5 m | Verminderd zelfredzame personen                                            |
| <b>Industriefunctie</b>       | Lichte industriefunctie              | <i>Veeststal, opslagloods, vrieshuis e.d.</i>           | > 2500 m <sup>2</sup>                                                                   | Beheersbaarheid<br>Gelijkwaardige brandveiligheid                          |
|                               | Andere industriefunctie              | <i>Productiebedrijf / logistiek centrum</i>             | > 2500 m <sup>2</sup>                                                                   | Beheersbaarheid<br>Gelijkwaardige brandveiligheid                          |
| <b>Kantoorfunctie</b>         | nvt                                  | <i>kantoorgebouw</i>                                    | > 1000 m <sup>2</sup> of<br>verblijfsvloer hoger dan<br>8 meter                         | Beheersbaarheid                                                            |
| <b>Logiesfunctie</b>          | logiesgebouw                         | <i>hotel</i>                                            | > 250 m <sup>2</sup>                                                                    | Aanwezigheid slapende personen                                             |
|                               | enkele logiesfunctie                 | <i>vakantiehuis</i>                                     | Slaapverblijf >10 personen                                                              | Aanwezigheid slapende personen                                             |
|                               | Huisvesting buitenlandse werknemers  | <i>Wooneenheden in of bij agrarische bedrijfspanden</i> | Woonfunctie waarin zich vijf of meer wooneenheden bevinden                              | Aanwezigheid slapende personen                                             |
| <b>Onderwijsfunctie</b>       | nvt                                  | <i>school (verdeling basis, voortgezet)</i>             | dagverblijf voor meer dan 10 kinderen jonger dan 12 jaar of<br>> 500 m <sup>2</sup>     | Personendichtheid<br>Verminderd zelfredzame personen                       |
| <b>Sportfunctie</b>           | nvt                                  | <i>Multifunctioneel sportgebouw</i>                     | > 1000 m <sup>2</sup>                                                                   | Personendichtheid<br>Gelijkwaardige brandveiligheid                        |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                      |                              |                                                                      |                                                                                                                        |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------|------------------------------|----------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Winkelfunctie</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | nvt                                                  | <i>winkelcentrum</i>         | > 1000 m <sup>2</sup> of Atrium Overkapte winkelstraten              | Personendichtheid<br>Gelijkwaardige brandveiligheid                                                                    |
| <b>Overige gebruiksfunctie</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Besloten gebouw voor het stallen van motorvoertuigen | <i>parkeergarage</i>         | > 2500 m <sup>2</sup>                                                | Inzet brandweer nodig voor beheersbaarheid<br>Installaties                                                             |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Besloten gebouw voor personenvervoer                 | <i>Stationsgebouw, metro</i> | > 2500 m <sup>2</sup>                                                | Personendichtheid<br>Beheersbaarheid                                                                                   |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | Andere overige gebruiksfunctie                       | <i>Transformatorhuis</i>     | > 2500 m <sup>2</sup>                                                | Inzetrisico's brandweer                                                                                                |
| <b>Bouwwerk, geen gebouw zijnde</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | nvt                                                  | <i>Tunnels, bruggen e.d</i>  | Allen. Grenswaarde niet eenduidig te definiëren, object-afhankelijk. | Vitale infrastructuur<br>Onbekend wat de overige risico's zijn, de interdependenties, ter nadere beoordeling brandweer |
| <b>Toezicht tijdens realisatie en ingebruikname</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Alle bovenstaande vergunningen                       | <i>Alle bovenstaande</i>     | Bovenstaande                                                         | Complex samenhangend geheel van organisatie, bouwwerk en gebruik                                                       |
| <p>* De waboregisseur kan beslissen om, bij objecten of inrichtingen niet aan de criteria voldoen, advies aan de brandweer te vragen indien de aanvraag zich daarvoor leent (specifieke brandveiligheidsvraagstukken). Deze tabel zal niet alle gevallen 100% afdekken, vandaar dat de brandweer altijd kan besluiten om advies uit te brengen bij objecten of inrichtingen waarbij die brandveiligheids risico's aanwezig zijn.</p> <p>** Bij inrichtingen waarin deze activiteiten plaatsvinden wordt met advies ook bedoeld advies over reguliere fysieke veiligheid. Dit houdt in: de klassieke preventiebenadering van brandveiligheid in de milieuvergunning. Het gaat hierbij dus om aspecten die te maken hebben met het voorkomen van brand en het beperken van de gevolgen van brand, conform de handreiking brandweeradvisering WM.</p> <p>*** Indien een object voldoet aan de grenswaarden voor advies en deze eveneens aan de criteria voor een gebruiksmelding voldoet wordt de brandweer betrokken bij de afhandeling van de gebruiksmelding</p> <p>**** Voorbeeld ter verduidelijking van de gebouwfunctie. Dit is indicatief en niet leidend.</p> |                                                      |                              |                                                                      |                                                                                                                        |

## Toezicht

Voor alle ruimtelijke ontwikkelingen en/of objecten waarbij de brandweer adviseert, is het belangrijk dat de brandweer ook betrokken wordt bij het toezicht/het toezicht uitvoert. Van dergelijke objecten dient de brandweer frequenter een actueel beeld te hebben vanwege de afbreukrisico's die deze objecten kennen. In feite is er sprake van een zodanig complex samenhangend geheel van organisatie – bouwwerk - gebruik dat de brandweer blijvend betrokken dient te zijn. Dit geldt zowel voor het toezicht in het kader van de bouw als in het kader van het gebruik.

| Overig       |                                                      |                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------|------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Activiteit   | Sub activiteit                                       | Grondslag                                                                                                                                                    | Risico afweging / motivatie                                                                                                                                                                                                                                                     |
| Evenementen  | Regulier evenement met een laag risico (categorie A) | <i>Regionale handreiking evenementveiligheid</i>                                                                                                             | Risicoscan op basis van activiteitenprofiel of publieksprofiel                                                                                                                                                                                                                  |
|              | Evenement met een verhoogde aandacht (categorie B)   | <i>Regionale handreiking evenementveiligheid</i>                                                                                                             | Risicoscan op basis van activiteitenprofiel of publieksprofiel                                                                                                                                                                                                                  |
|              | Risicovol evenement (categorie C)                    | <i>Regionale handreiking evenementveiligheid</i>                                                                                                             | Risicoscan op basis van activiteitenprofiel of publieksprofiel                                                                                                                                                                                                                  |
| Voorlichting | Brandveilig leven                                    | <i>De brandweer Over morgen</i>                                                                                                                              | Maximalisering (maatschappelijk) rendement                                                                                                                                                                                                                                      |
|              | Keurmerk (veilig ondernemen)                         | Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (beheer) Constructieve overlegstructuur tussen ondernemers, gemeenten, politie en brandweer. (uitvoering) | Het Keurmerk Veilig Ondernemen een instrument dat de samenwerking borgt en zorgt voor een constructieve overlegstructuur tussen ondernemers, gemeenten, politie en brandweer om samen de veiligheid in winkelgebieden en op bedrijventerreinen te verbeteren of goed te houden. |

## **Bijlage 3: Vrijwilligers ABC**

# **VRIJWILLIGERS A B C**

# Colofon

*Opdrachtgever*  
VRIJWILLIGERS ABC

*Met medewerking van*  
*Pieter Maas*  
*Thijs Verheul*  
*Dini de Weijer*  
*Erie Strijbosch*  
*Joost van den Broek*

*Eindredactie*  
mw. J. Gerritzen

# 1 INLEIDING

## 1.1 De aanleiding

De Wet op de Veiligheidsregio's, die, op 1 januari 2014 van kracht wordt, stelt dat de gemeenten de brandweezorg overhevelen naar de Veiligheidsregio's. Dit is een proces dat zich in enkele jaren voltrekt.

De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, als organisatie van start gegaan op 1 juli 2008, is in de jaren na haar ontstaan, verder uitgegroeid. Onder andere preventiemedewerkers, onderhoudsmedewerkers en opleidingscoördinatoren van de regio-gemeenten, zijn in dienst gekomen bij de Veiligheidsregio. Ook de vrijwilligers van de gemeente Helmond (per 1 januari 2011) en de vrijwilligers van de gemeente Best (per 1 maart 2012) zijn inmiddels overgegaan naar de Veiligheidsregio.

De aansluiting van alle vrijwilligers uit de regio-gemeenten is een logisch gevolg van de Wet op de Veiligheidsregio's. Deze overgang levert zowel voor de vrijwilligers als voor de organisatie veel zaken op die nader geregeld moeten worden, vragen die beantwoord moeten worden, zaken die verder op elkaar aangepast zullen gaan worden etc.

Dit "vrijwilligers ABC" is bedoeld om die zaken die te maken hebben met P&O-aspecten te benoemen en zo mogelijk ook te regelen. Er zullen onderwerpen overblijven waar wij voorlopig nog geen antwoord op kunnen geven. De (toekomstige) tijd zal uitwijzen hoe we daar verder mee om zullen gaan.

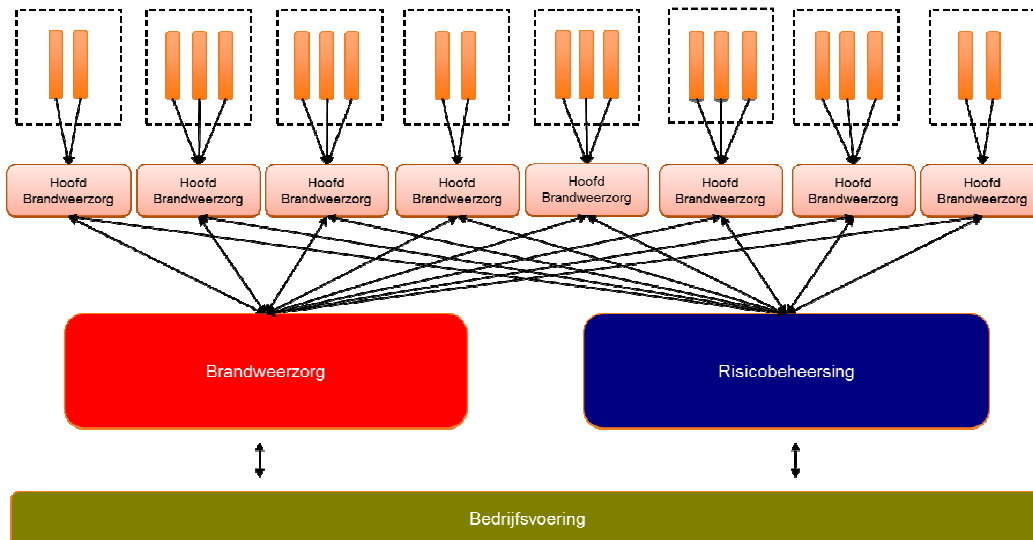
Dit "vrijwilligers ABC" is primair bedoeld voor de vrijwilligers, voor de hoofden brandweezorg (tot voor kort lokale commandanten) en voor de korpscoördinatoren (en/of postcoördinatoren, lokaal kan ook nog een andere functiebenaming gebruikt worden. Hierna wordt de algemene naam korpscoördinator gebruikt). Suggesties naar aanleiding van deze tekst zijn welkom. Zij kunnen worden doorgegeven aan een van de opstellers van deze brochure.

In deze brochure wordt, voor het leesgemak, gesproken over de vrijwilliger in de mannelijke persoon. Uiteraard is de tekst ook van toepassing voor vrouwelijke vrijwilligers.

## 1.2 De organisatie

Er wordt gewerkt aan de omvorming van de huidige organisatie van brandweezorg naar een organisatie waarin plaats is voor alle vrijwilligers uit de regio. De hoofden brandweezorg zullen het centrale aanspreekpunt zijn vanuit de lokale gemeente voor zaken die de rest van de Veiligheidsregio aangaat. Omgekeerd zal de Veiligheidsregio richting de lokale gemeente, de lokale vrijwilligers en de lokale medewerkers zoveel mogelijk benaderen via de korpscoördinator of het hoofd brandweezorg.

Het onderstaande model illustreert de positie van de hoofden Brandweezorg in de situatie na regionalisering.



Naast de sector brandweezorg kent de Veiligheidsregio nog de volgende sectoren:

#### *GHOR/RAV (geneeskundige hulp bij ongevallen en rampen/regionaal ambulancevervoer)*

De sector bestaat uit twee onderdelen: het RAV-deel verleent samen met de GGD Brabant-Zuidoost ambulancezorg in de regio. Het GHOR-deel is er voor de voorbereiding op de bestrijding en de bestrijding van rampen en grote ongevallen op het gebied van de medische hulpverlening tot en met de herstelfase.

#### *Risicobeheersing*

De sector die zich begeeft aan de “voorkant van de veiligheidsketen” door activiteiten op het gebied van planontwikkeling, infrastructuur en bouwplannen te voorzien van adviezen over de brandveiligheid, de bereikbaarheid voor hulpdiensten en het toezicht op de naleving van ter zake doende wetgeving.

Tot deze sector behoort ook het vakbekwaam worden en vakbekwaam houden van brandweermedewerkers.

#### *Gemeenschappelijke meldkamer*

In de gemeenschappelijke meldkamer werken de politie, de brandweer en de ambulancedienst samen aan een adequate en effectieve afdoening van hulpvragen die bij de 112 centrale binnenkomen. Ook de gemeenschappelijke meldkamer is een “24-uurs bedrijf”.

### *Bedrijfsvoering*

De sector bedrijfsvoering herbergt de taakgebieden Financieel Beleid & Beheer, Personeel & Organisatie, Communicatie en Directieondersteuning, Informatisering & Automatisering en Bedrijfscontrol. In “wordingstoestand” zijn de taakvelden centrale inkoop en kwaliteitszorg. Deze sector is op het terrein van de bedrijfshuishouding de verbindende schakel tussen alle sectoren.

### *Directie*

Rechtstreeks onder de directie vallen de teams Bevolkingszorg en crisisbeheersing.

Het team bevolkingszorg is op de schaal van de 21 gemeenten in de Veiligheidsregio het schakel- en netwerkpunt voor de gemeentelijke ambtenaren rampenbestrijding (inclusief de vakbekwaamheidsontwikkeling). Het team is er tevens voor een aantal centraal weggelegde/coördinerende taken.

He team crisisbeheersing levert project- en beleidscapaciteit voor de multidisciplinaire aanpak van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Het team richt zich daarbij vooral op de samenwerking van hulpdiensten, gemeenten en ketenpartners.

## **2 Van start bij de nieuwe werkgever**

### **2.1 Over ontslag en aanstelling**

De overgang als vrijwilliger naar de Veiligheidsregio betekent dat de huidige gemeente (het bevoegd gezag tot het moment van de overgang) een ontslagbesluit neemt. De nieuwe werkgever (de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost) neemt een aanstellingsbesluit. Beide besluiten zullen tegelijkertijd aan de vrijwilliger worden verstuurd of uitgereikt. Ontslag en aanstelling sluiten qua datum op elkaar aan.

### **2.2 De aanstelling op basis van het Besluit Personeel Veiligheidsregio's**

Recent hebben alle vrijwilligers een nieuwe aanstelling gekregen. De oude aanstelling was gebaseerd op een rang; de nieuwe aanstelling is gebaseerd op de feitelijke werkzaamheden die de vrijwilliger uitvoert.

Deze omzetting houdt verband met het Besluit Personeel Veiligheidsregio's dat op 1 oktober 2010 van kracht geworden is. Deze omzetting kan een wijziging in de rang tot gevolg hebben gehad. In het Besluit is namelijk ook het aantal rangen ingeperkt.

Bij de overgang naar de Veiligheidsregio wordt uitgegaan van de aanstelling die is gebaseerd op het Besluit Personeel Veiligheidsregio's.

De meeste vrijwilligers zijn werkzaam als manschap of als bevelvoerder, waarbinnen nog bepaalde specialismen aangegeven kunnen zijn. In beperkte mate zijn ook vrijwilligers ingezet in een niet repressieve taak. De CAO (voor de vrijwilligers hoofdstuk 19) is niet op deze categorie aangepast.

Daarbij zien we de ontwikkeling onder de naam "Brandweer over morgen", waarin m.n. een aantal niet repressieve taken worden uitgevoerd.

Om die reden wordt zowel binnen de Veiligheidsregio, maar ook in landelijke gremia (werkgroep arbeidsvoorwaarden en netwerk vrijwilligheid) gesproken over de wijze waarop de niet repressieve vrijwilliger een plaats in de organisatie kan krijgen, met de tarieven die daarbij passen. Hierover zal in de nabije toekomst meer duidelijkheid komen.

Dit laat onverlet dat elke vrijwilliger bij de overgang van de gemeente naar de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost, die voldoet aan de voorwaarden voor zijn aanstelling (conform Besluit Personeel Veiligheidsregio's), zal worden aangesteld in de functie en met de rang (inmiddels aangepast aan bovengenoemd Besluit) die hij op het moment van ontslag bij de gemeente, bekleedt.

## 2.3 De overdracht

Bij de overgang naar de Veiligheidsregio zijn circa 900 vrijwilligers betrokken. Dat heeft er toe geleid dat vanuit de Veiligheidsregio het verzoek aan de regio-gemeenten wordt gedaan om voorafgaand aan de overdracht te zorgen dat er geen achterstanden zijn ten aanzien van:

- de gegevens die over de vrijwilliger bekend zijn (persoonsgegevens, opleidingsgegevens)
- de betalingen
- de keuringen.

Voorafgaand aan de overgang nemen de medewerkers van de afdeling P&O van de Veiligheidsregio contact op met het hoofd brandweerzorg en de afdeling P&O van de gemeente met het verzoek om de personeelsgegevens van de vrijwilligers te controleren vóórdat de Veiligheidsregio de gegevens overneemt.

Zo mogelijk worden de personeelsgegevens, die voor de betaling van de vergoeding nodig zijn, voorgelegd aan de vrijwilliger met het verzoek te controleren of de gegevens juist en actueel zijn. De vrijwilliger weet dan ook welke personeelsgegevens over hem zullen worden doorgegeven. Denk daarbij aan personalia, adresgegevens, bank/gironummer en burgerservicenummer.

Verder zullen worden doorgegeven (via kopieën van documenten) de gegevens die nodig zijn om de duur dienstverband vast te stellen, en gegevens die nodig zijn om de functie en de rang te onderbouwen.

## 2.4 Over de arbeidsvoorwaarden

Een vrijwilliger is ambtenaar in de zin van de ambtenarenwet. De Veiligheidsregio volgt de rechtspositie en arbeidsvoorwaarden van het gemeentelijk personeel: de CAR en soms ook de UWO (uitwerkingsovereenkomst).

Voor vrijwilligers is de rechtspositie en de arbeidsvoorwaarden beschreven in hoofdstuk 19 van de CAR.

Op het intranet van de Veiligheidsregio (Compas) is de tekst van hoofdstuk 19 opgenomen.

Zie hiervoor op Compas onder Algemeen, P&O, Rechtspositie en Arbeidsvoorwaarden, Vrijwilligers.

Maar daarmee is het niet afgedaan. Er is onderzoek gedaan naar de wijze waarop bij de regio-gemeenten deze arbeidsvoorwaarden (die voor iedereen gelijk zijn) worden toegepast. En daarbij is gebleken dat er vele verschillen bestaan in afrondingen en toepassingen.

Daarom is aan het bestuur van de Veiligheidsregio voorgelegd om de arbeidsvoorwaarden op eenzelfde manier uit te voeren en een vaste regel af te spreken voor afrondingen. Dan bereiken we dat voor alle vrijwilligers die in dienst zijn van de Veiligheidsregio niet alleen de regels gelijk zijn, maar ook de toepassing van die regels uniform is.

Dat kan voor de vrijwilligers betekenen dat enkele zaken veranderen ten opzichte van de tijd bij de gemeente. In bovenbedoeld bestuursbesluit is ook opgenomen dat de gemeente intern (bijvoorbeeld met OR of GO) kan afspreken of er nog arbeidsvoorwaardelijke zaken zijn die de gemeente wil afkopen of afbouwen. Dat is dus een zaak van de gemeente zelf.

Zijn er vragen over de arbeidsvoorwaarden dan kunnen die gesteld worden aan de korpscoördinator voor zover het om algemene vragen gaat. Gaan de vragen meer over persoonlijke toepassingen dan kunnen die vragen (per telefoon of per mail) gesteld worden aan Dini de Weijer of Erie Strijbosch.

Dini de Weijer (tel 040 2608 527, [dinideweijer@vrbzo.nl](mailto:dinideweijer@vrbzo.nl))

Erie Strijbosch, 040 2608 530, [eriestrijbosch@vrbzo.nl](mailto:eriestrijbosch@vrbzo.nl)

## 2.5 Korting bij collectieve voorzieningen of fiscale maatregelen

Medewerkers die zijn aangesteld bij de Veiligheidsregio kunnen, voor zover op hun van toepassing, profiteren van collectiviteitskortingen voor bepaalde voorzieningen of gebruik maken van de "fiscale ruimte".

Te denken valt aan:

- ziektekostenverzekering IZA (collectiviteitskorting)
- collectiviteitskorting en pakketkorting bij Centraal Beheer
- fiscale voorzieningen zoals de uitruil vakbondscontributie en reiskosten woon- werkverkeer en het fietsenplan (cafetariaplan).

Verdere informatie hierover kan worden opgevraagd bij de afdeling P&O.

## 2.6 De uitbetaling

De betalingsfrequentie is momenteel tussen de verschillende gemeenten anders geregeld. Dat loopt uiteen van maandelijks tot een maal per jaar.

De Veiligheidsregio wil daar graag voor alle korpsen gelijke afspraken over maken. Zodra de gemeente haar vrijwilligers overdraagt naar de Veiligheidsregio zullen er afspraken worden gemaakt over een overgangsperiode tot die centrale afspraken zijn vastgelegd. Voorgesteld is de uitbetaling een keer per drie maanden te laten plaatsvinden.

Zijn er over de betalingen vragen dan kunnen die gesteld worden aan de korps coördinator, als het gaat over het aantal uren, het daarbij passend tarief en over de uitbetalingsmomenten.

Zijn er vragen die meer persoonlijk van aard zijn, dan kunnen die worden gesteld (per telefoon, of mail) aan de afdeling P&O. Tot die afdeling behoort ook de personeels- en salarisadministratie.

Contactpersoon voor individuele vragen over salarisbetalingen is Resi van Hoof.

Zij is te bereiken onder telefoonnummer 040 2608 529 of via de mail [resivanhoof@vrbzo.nl](mailto:resivanhoof@vrbzo.nl)

## 2.7 Toekomstige veranderingen in de hoogte van de betaling

We kunnen er nog niet op vooruitlopen, maar we weten al wel dat de beloningsstructuur voor vrijwilligers gaat veranderen als de werkkostenregeling wordt ingevoerd.

De werkkostenregeling is een fiscale maatregel die het de werkgever mogelijk maakt om allerlei voorzieningen voor en verstrekkingen aan het personeel te doen. Binnen een bepaalde marge (een percentage van de loonsom) zijn deze voorzieningen en verstrekkingen vrij. De huidige systematiek bij de vrijwilligers waarbij onderdelen van de vergoeding zijn vrijgesteld van loonheffing verandert dan. De gehele vergoeding komt dan onder de loonheffing te vallen, behoudens de onderdelen die binnen de vrije marge van de voorzieningen en verstrekkingen valt. De sector bedrijfsvoering bereidt de invoering van de nieuwe regeling voor, die moet uiterlijk op 1 januari 2014 van kracht zijn. Eerder mag ook.

De medewerkers (en dus ook de vrijwilligers) zullen te zijner tijd daarover via Compas worden geïnformeerd.

## **2.8 Ontslag**

Voorheen was in de CAO geregeld dat vrijwilligers stopten met 55 jaar. Verlenging, telkens voor de duur van een jaar, was mogelijk als de gemeente daarmee instemde. Per oktober 2009 is de CAO op dit punt veranderd; er is geen maximumleeftijd meer genoemd (behoudens die van de pensioengerechtigde leeftijd).

Het vrijwilligerschap kan eindigen als de vrijwilliger daar zelf om vraagt en in sommige gevallen ook als de organisatie vindt dat voortzetting niet langer verantwoord is (bijvoorbeeld als de noodzaak tot het in dienst houden van vrijwilligers niet meer bestaat (bij sluiting van een post of bij vermindering van behoefte), bij onvoldoende beschikbaarheid van de vrijwilliger, bij ongeschiktheid of als disciplinaire maatregel).

## 3 Fysieke en medische geschiktheid

### 3.1 Keuringen en testen

Vanaf 2011 is in de CAR een nieuw stelsel van keuringen opgenomen: de AK (aanstellingskeuring) en het PPMO (periodiek preventief medisch onderzoek). Hoewel het PPMO is "uitgevonden" voor de beroepsbrandweerm medewerkers om daarmee de fysieke en medische geschiktheid voor de functie te kunnen monitoren, is steeds duidelijk geweest dat een fysieke/medische test ook voor vrijwilligers zou gaan gelden.

De Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost heeft in 2008/2009 deelgenomen aan de pilot om het PPMO te testen. Aan deze pilot hebben ook veel vrijwilligers deelgenomen. De Veiligheidsregio is onlangs (april 2012) van start gegaan met het omzetten van de oude manier van keuren en testen in de nieuwe systematiek van het PPMO.

Vanaf 2012 zijn wij gestart met de invoering van deze test- en keuringsmethodiek voor alle betrokken manschappen en bevelvoerders, vooralsnog voor de beroeps, gaandeweg zal dit ook gaan gelden voor de vrijwilligers. In de komende maanden zullen wij daar ervaring mee opdoen, ook zullen we ervaringen delen met andere Veiligheidsregio's.

In 2014 zal er landelijk een evaluatie van de inhoud en de systematiek van de PPMO's plaatsvinden.

De PPMO's worden gehouden in de sporthal en enkele bedrijfsruimten van de brandweerpost op Woensel, Avignonlaan 2 in Eindhoven.

Het PPMO bestaat uit een testbaan (circuit met brandweerspecifieke oefeningen), een traplooptest\* en een medische keuring. Dit PPMO vindt periodiek plaats en is afhankelijk van de leeftijd:

- een maal per vier jaar voor medewerkers jonger dan 40 jaar
- een maal per twee jaar voor medewerkers van 40 tot 50 jaar
- jaarlijks voor medewerkers vanaf 50 jaar.

Voor het afleggen van de keuringen ontvangt de vrijwilliger een uitnodigingsbrief van de Arbo-dienst (te weten HCC: Human Capital Care). In deze uitnodiging staat de termijn vermeld waarbinnen de test/keuring afgelegd moet zijn. De medewerker maakt zelf een afspraak met HCC. In de uitnodigingsbrief is verdere informatie opgenomen.

Verdere informatie over het PPMO is te zijner tijd te vinden in de communicatiebrochure die hierover wordt opgesteld en die ook op Compas wordt geplaatst.

Brandweerm medewerkers in de functie van manschap en bevelvoerder (vrijwilligers en beroeps, mannen en vrouwen, jong en oud) dienen in de jaren dat er geen PPMO wordt afgenomen, jaarlijks een conditietest te ondergaan. Dat kan een eigen conditietest zijn, het kan ook de testbaan uit het PPMO zijn. Daarover is nog geen besluit genomen.

\* De traplooptest blijkt in de praktijk moeilijk te organiseren. Daarom wordt er, op landelijk niveau, een alternatief ontwikkeld. Zodra daarover meer bekend is, wordt dat in de communicatie over het PPMO meegenomen.

## **3.2 Als de uitslag niet goed is**

Fysieke en medische geschiktheid is voor de brandweermedewerker (beroeps of vrijwilliger) een vereiste dat bij de functie hoort. Dat betekent dat een medewerker die niet aan dit vereiste kan voldoen gedurende een korte tijd in staat wordt gesteld om zijn fysieke geschiktheid/conditie weer op peil te krijgen of te werken aan de verbetering van zijn gezondheid. Is de uitslag van de test of keuring niet voldoende dan mag men tijdelijk niet aan de uitruk deelnemen. De keuringsarts overlegt dan met de bedrijfsarts en het hoofd brandweezorg of wel mag worden deelgenomen aan het opleiden en oefenen en welke vervangende werkzaamheden wel verricht mogen worden. Ook wordt vastgesteld op welke termijn een herkeuring kan plaatsvinden.

Lukt het niet om aan een volgende keuring te voldoen en is er geen reëel uitzicht op verbetering dan kan de medewerker blijvend niet meer ingezet worden voor repressieve taken

Zie voor het protocol "uitslagen keuringen" op Compas, Algemeen Personeel, Onderwerpen alfabetische, Keuringen).

Dit protocol is voorshands geschreven op de situatie van de beroepsbrandweermedewerkers. Er zal nog worden voorzien in een versie die meer toegespitst is op de situatie van de vrijwilligers.

Voor de niet goedgekeurde vrijwilliger zijn er beperkte mogelijkheden om ingezet te worden voor niet-repressieve taken. In overleg met het hoofd brandweezorg zal dit in voorkomende gevallen worden onderzocht.

## **3.3 Over nut en noodzaak van conditietraining**

Daarmee is nut en noodzaak van een goede fysieke gesteldheid al aangegeven. En die goede conditie komt niet vanzelf. Het is aan te bevelen dat de vrijwilliger zijn conditie goed op peil houdt. De Veiligheidsregio benadrukt dat de vrijwilliger hierin een eigen verantwoordelijkheid heeft.

Enkele vrijwilligerskorpsen in de regiogemeenten hebben op verschillende manieren conditietrainingen hetzij zelf in hun oefenprogramma opgenomen hetzij iets geregeld met een plaatselijk sportcentrum o.i.d.

De Veiligheidsregio onderstreept dit belang van voldoende fysieke training om daarmee aan de vereisten voor fysieke en medische geschiktheid te blijven voldoen. Daar staat tegenover dat de Veiligheidsregio er zich van bewust is dat de belasting voor de vrijwilligers momenteel al hoog is/kan zijn.

De hoofden brandweezorg zullen, in nauw overleg met elkaar, nagaan welke faciliteiten zij hiervoor minimaal willen bieden en welke zaken binnen de oefenavonden opgepakt kunnen worden.

## 4 Arbo-aangelegenheden

### 4.1 Over ziek zijn en herstelmeldingen

Als de vrijwilliger wegens ziekte niet naar de vrijwilligersavond kan komen of hij is niet beschikbaar voor de uitruk dan meldt hij dit op de gebruikelijke manier (meestal de coördinator).

Bij ziekte is de vuistregel “ziek zijn bij de hoofdwerkgever, betekent ook ziek zijn voor de brandweer”. Wel kan – in overleg met de coördinator – bekeken worden of deelgenomen kan worden aan de oefenavonden.

Is sprake van ziek zijn veroorzaakt door de activiteiten bij de brandweer, of is sprake van klachten (ook zonder dat dit tot ziek-zijn leidt) die (mede) veroorzaakt (kunnen) zijn door de activiteiten bij de brandweer, dan dient de bedrijfsarts daarvan op de hoogte gesteld te worden.

De bedrijfsarts kan dan een advies te geven over de mate van hervatting/inzet.

De Veiligheidsregio heeft een contract met de arbo-dienst Human Capital Care (HCC).

Het algemeen telefoonnummer van deze dienst is: 040 2066 900.

De naam van de bedrijfsarts is mevrouw Carlita Rossou. Zij is bereikbaar via het algemene nummer van HCC.

Is weer sprake van hersteld zijn dan dient dit ook doorgegeven te worden aan de coördinator. Aangenomen wordt dat de vrijwilliger dan ook weer volledig inzetbaar is; dus zowel voor de oefenavonden als voor de uitruk beschikbaar is. Is de vrijwilliger nog niet helemaal “de oude”, maar wil hij wel al meedoen aan de vrijwilligersavonden dan kan hij dit doen in overleg met zijn coördinator. Twijfelt de coördinator aan de veiligheid/inzetbaarheid van de vrijwilliger dan kan hij advies vragen aan de bedrijfsarts.

### 4.2 RI&E

RI&E is een veel gebruikte term in de discussie over veilige en gezonde arbeidsomstandigheden. De afkorting staat voor Risico-inventarisatie & -evaluatie. Het begrip evaluatie houdt hier verband met de classificatie van de risico's in prioriteitsklassen.

De gemeente is verantwoordelijk voor het arbo-beleid (en dus ook voor het opstellen van een RI&E, ook voor de brandweer), tot op het moment dat de brandweer overgaat naar de Veiligheidsregio. Dan neemt deze laatste die verantwoordelijkheid over. De Veiligheidsregio gaat na in welke mate de RI&E nog actueel is en vraagt aan de gemeente om – voorafgaand aan de overdracht – voor een actuele stand van zaken te zorgen.

## 4.3 Melding (bijna) ongevallen en incidenten agressie en geweld

Het melden van ongevallen, bijna-ongevallen en van incidenten van agressie en geweld jegens hulpverleners heeft een tweeledig doel:

- allereerst het oplossen van het probleem dat door het ongeval is ontstaan of het voorkómen van dat probleem in de toekomst;
- daarnaast het in kaart brengen van de hoeveelheid meldingen en de aard van de meldingen zodat de leiding van de organisatie daar het beleid en de maatregelen op af kan stemmen.

Het melden van een (bijna) ongeval of van een incident dat met agressie of geweld te maken heeft gaat via de korpscoördinator. Zie voor meer informatie op Compas: Algemeen, Personeel, Onderwerpen alfabetisch, Arbeidsomstandigheden.

## 4.4 Veilige Publieke Taak

Onder deze naam is door het ministerie van Veiligheid & Justitie een campagne gestart gericht op het tegengaan van agressie en geweld jegens hulpverleners. Kom je in je werk als hulpverlener vormen van agressie of geweld tegen meld dit dan vooral. Alleen dan kan de Veiligheidsregio maatregelen nemen.

Is de dader bekend dan kan aangifte gedaan worden (alleen als je dat zelf ook wilt) en kan de schade op de dader worden verhaald. Je kunt incidenten melden via het formulier (zie onder 4.3).

Zie voor meer informatie het "Protocol bij agressie en geweld jegens medewerkers", te vinden op Compas (algemeen, personeel, onderwerpen alfabetische, arbeidsomstandigheden).

## 4.5 Arbeidstijdenwet/besluit

Te veel of te lang achter elkaar werken is niet goed, niet voor je gezondheid, ook niet voor je eigen of andermans veiligheid. En bij de inzet zijn wij ook niet gebaat met een oververmoeide brandweervrijwilliger, om van je hoofdwerkgever nog maar te zwijgen.

In de arbeidstijdenwet en het arbeidstijdenbesluit worden daarvoor regels vastgesteld die er op toezien dat de werknemer niet te lang achter elkaar werkt en dat hij voldoende rusttijd heeft.

De arbeidstijdenwetgeving is complex door de vele regels en de vele uitzonderingen. Vuistregel is dat je per dag niet meer dan 12 uur en per week niet meer dan 48 uur mag werken.

Ben je als zelfstandige werkzaam, dan is deze wetgeving niet van toepassing, maar dan geldt nog steeds dat we ook dan aandacht moeten hebben voor de belasting. Ook dan geldt dat de zorg voor de veiligheid en gezondheid van ons zelf, van elkaar en van de eventuele slachtoffers van het grootste belang is.

## **5 Bekwaamheid en bevoegdheid**

### **5.1 Besluit Personeel Veiligheidsregio's**

In het Besluit Personeel Veiligheidsregio's wordt een aantal functies (feitelijk: takenpakketten) genoemd waarvoor een door de minister vastgestelde opleiding verplicht is. Dit geldt o.a. voor de functies van manschap en bevelvoerder. De opleiding die hiervoor nodig is, is landelijk vastgesteld. Benodigde kennis en vaardigheden worden uitgebreid beschreven en getoetst. Medewerkers, van wie de functie in het Besluit Personeel Veiligheidsregio's wordt genoemd, mogen ook alleen maar ingezet worden als zij voldoen aan de opleidings- en vakbekwaamheidseisen zoals bedoeld in dit Besluit. Kortom: men moet bevoegd en bekwaam zijn.

### **5.2 Tussentijdse toetsen**

Naast "vakbekwaam worden" is "vakbekwaam blijven" minstens zo belangrijk. Nieuwe kennis opdoen, nieuwe methoden aanleren, trainen om de vaardigheid niet te verliezen of om nieuwe vaardigheden aan te leren horen bij het een leven lang leren. In dat kader past het ook dat de brandweermedewerker regelmatig wordt getoetst op zijn vakbekwaamheid.

De afdeling Vakbekwaamheid heeft daarvoor de methodiek "Aantoonbare vakbekwaamheid" ontwikkeld. Daarin is de leer- en toetssystematiek vastgelegd.

Vrijwilligers die aangewezen zijn als chauffeur, moeten daarnaast hun groot rijbewijs bijhouden. De kosten die daaraan verbonden zijn (aanvragen rijbewijs, medische keuring) komen voor rekening van de Veiligheidsregio.

### **5.3 Ontwikkeling en bevordering**

De Veiligheidsregio vindt het belangrijk dat medewerkers, en dus ook vrijwilligers, bij blijven in hun vak, en daarbij ruimte krijgen om zich te bekwamen en te ontwikkelen. Om dit te volgen kent de Veiligheidsregio voor het beroepspersoneel het systeem van functioneringsgesprekken (hoe is het je vergaan, hoe wil je verder, kunnen wij daarbij ondersteunen en wat verwachten wij). In beperkte omvang zal deze gespreksvoering ook bij vrijwilligers ingezet kunnen worden. In overleg met de hoofden brandweertzorg zullen we nader onderzoeken of en hoe dat kan.

Datzelfde geldt voor beoordelingen: op gezette tijden met elkaar het gesprek aangaan over "hoe heb je het er vanaf gebracht" en "wat vinden wij daarvan", kan heel verhelderend zijn. In beperkte mate willen we ook voor vrijwilligers een beoordelingssystematiek gebruiken, in ieder geval bij wijziging van functie en/of als een bevordering aan de orde is.

De praktijk bij de vrijwilligers is momenteel divers. De hier bedoelde gesprekken worden, soms onder een andere benaming, gevoerd, soms ook helemaal niet. Daarom zal, in overleg met de hoofden brandweerzorg, de bruikbaarheid van de systematiek van beoordelingsgesprekken worden besproken.

Hierin zal dan tevens aandacht gevraagd worden voor het bevorderingsbeleid.

En dat alles tezamen..... opleidingen, oefeningen, trainingen, conditietesten en fysieke/medische keuringen en gesprekken over de wijze van functioneren, over houding en gedrag.....leidt tot een brandweermedewerker die staat voor zijn vak. Ofwel: een vakbekwaam medewerker.

## 6 Verzekeringen

### 6.1 Soorten verzekeringen en de dekking

Voor de vrijwilligers is een aantal verzekeringen afgesloten te weten:

- a) Een algemene WA verzekering. De organisatie is verzekerd als tijdens de werkzaamheden de vrijwilliger door zijn handelen of nalaten de organisatie aansprakelijk wordt gesteld.
- b) Een ongevallenverzekering (voor degenen die elders in loondienst zijn, en een aparte verzekering voor zelfstandigen). De ongevallenverzekering voor vrijwilligers die elders in loondienst zijn houdt in dat er een uitkering wordt betaald bij overlijden of bij een ongeval met tijdelijke of blijvende arbeidsongeschiktheid tot gevolg. Daarnaast keert de verzekering een bedrag uit dat kan dienen om de hoofdwerkgever te compenseren voor zijn loondoorbetalingsverplichting aan de vrijwilliger. Degenen die niet in loondienst werkt, maar een eigen bedrijf heeft ontvangt dan een tegemoetkoming (met een maximumbedrag per jaar).
- c) Molestdekking. Molestdekking wil zeggen dat de verzekerde ook een uitkering ontvangt in geval van molest (sabotage, terreur).
- d) Schade aan kleding of uitrusting valt onder dekking zoals die in de CAO (hoofdstuk 19) is opgenomen. De organisatie zal nog een verdere toelichting verzorgen over wat wel/niet wordt vergoed door de werkgever.
- e) Schade op het gebied van ziektekosten of gezondheid vallen normaliter onder de verzekeringen van de zorgverzekeraar en arbeidsongeschiktheidsverzekering. Is sprake van schade als gevolg van een dienstongeval dan kunnen de kosten die door de verzekeraar niet worden vergoed – voor zover dat redelijk te maken kosten zijn – worden voorgelegd aan de Veiligheidsregio. Omdat hier het oordeel van de Veiligheidsregio (over wat redelijk te maken kosten zijn) meetelt, is het goed hierover vooraf contact op te nemen met de afdeling P&O.
- f) Juridische advies/ondersteuning. Heeft de vrijwilliger te maken met een civielrechtelijke claim door derden, met een klacht jegens hem of met betrokkenheid bij een juridische procedure als gevolg van de werkzaamheden als vrijwilliger, dan kan hij een beroep doen op juridische bijstand door of vanwege de Veiligheidsregio.

Op dit moment is de situatie over de 21 vrijwilligerskorpsen in de regio nog erg divers. We zullen het beleid over de aard, het aantal soorten en de hoogte van de verzekeringen daarom opnieuw onder de loep nemen. Tot zolang neemt de Veiligheidsregio de verzekeringen over zoals die bestaan op het moment van overgang.

Zodra het beleid over verzekeringen opnieuw is vastgesteld zal dat voor alle korpsen worden ingevoerd.

### 6.2 Meldingen ongevallen of schade

Schades kunnen gemeld worden via de korpscoördinator. Voor het melden van schade aan persoonlijke eigendommen kun je contact opnemen met Erie Strijbosch (afdeling P&O). Zij is te bereiken onder tel. nr. 040 2608 530 of via de mail [eriestrijbosch@vrbzo.nl](mailto:eriestrijbosch@vrbzo.nl).

Het melden van (bijna) ongevallen en van incidenten agressie en geweld verloopt via de korpscoördinator.

Het melden van schade, van (bijna) ongevallen en van incidenten die te maken hebben met agressie en geweld jegens hulpverleners is erg belangrijk. op de eerste plaats om te leren van wat er is gebeurd en om preventief op te kunnen treden. Daarnaast ook om zicht te hebben over de aard en het aantal incidenten binnen ons werkgebied.

## **6.3 Informatie over verzekeringen**

Zijn de vragen meer algemeen van aard, overleg dan eerst even binnen je korps. Dan kan er collectief voorlichting georganiseerd worden.

Als er behoefte is om nader geïnformeerd te worden over de verzekeringen dan kan contact worden opgenomen met mevrouw Erie Strijbosch (tel nr. 2608 530).

## 7 Jubilea

### Soorten jubilea

Voor de meeste korpsen geldt dat zij gewend zijn om brandweerjubilea te vieren.

De vrijwilliger die 12,5 jaar, respectievelijk 20, 25, 30, 35, en 40 jaar als brandweervrijwilliger heeft gewerkt, komt in aanmerking voor een NVBR-onderscheiding voor langdurige brandweerdienst.

Momenteel verschilt het aantal jubilea en de wijze waarop die worden gevierd, per korps

Voor het vaststellen van de jubileumdatum tellen de jaren van de aanstelling bij de gemeente en/of bij de bedrijfsbrandweren natuurlijk mee.

De sector brandweezorg beraadt zich over de vraag of het nodig is om voor deze jubileumvieringen nadere afspraken te maken.

De organisatie voor een jubileumviering wordt verzorgd vanuit het korps zelf. De sector brandweezorg zal nagaan of daarover verdere afspraken moeten worden gemaakt. Dit is mede afhankelijk van de afspraken die met de gemeenten gemaakt gaan worden over de bekostiging van de vrijwillige brandweer.

## 8 Sociale activiteiten

Brandweervrijwilligers hebben een professionele instelling als het om het brandweervak gaat, maar ze zijn vooral ook verenigd in een lokale band rondom verbondenheid en gezelligheid. Brandweervrijwilligers hebben hun eigen beleving van hun korpsactiviteiten. En dat moet vooral zo blijven.

Zaken die te maken hebben met dit verenigingsleven, een feestavond of een uitje, moeten vooral lokaal terrein blijven. Het hoofd brandweezorg weet over welk budget beschikt kan worden. Het op peil houden van de sociale binding in het korps is een aangelegenheid die met het hoofd brandweezorg kan worden besproken.

Zo heeft elk korps eigen afspraken over hoe om te gaan met gebeurtenissen rond “lief en leed”. Daarbij kan het voorkomen dat de personeelsvereniging ook een bijdrage levert aan de sociale activiteiten en aan de attenties bij bijzondere gebeurtenissen. Het is aan de sector brandweezorg zelf om – als men dat nodig vindt – een en ander verder af te stemmen.

## 9 Personeelsvereniging

Veel korpsen hebben een eigen personeelsvereniging. Deze vereniging kan bestaan van bijvoorbeeld contributie van leden, maar ook van andere inkomsten. Wat dat laatste betreft zal de sector brandweezorg nog afspraken maken over welke activiteiten door de personeelsvereniging kunnen worden uitgevoerd om inkomsten te vergaren. Er moet rekening mee gehouden worden dat activiteiten die in strijd zijn met de werkzaamheden van de Veiligheidsregio of activiteiten die tot de werkzaamheden behoren van de Veiligheidsregio niet of niet altijd door de PV kunnen worden opgepakt. Immers, we staan voor een bepaald imago van de brandweer en de organisatie moet kunnen ingrijpen als iets daarin niet past.

## **10 Psycho-sociale ondersteuning bij traumatische ervaringen**

De Veiligheidsregio kent een BOT (bedrijfsopvangteam). Dit team werkt voor alle medewerkers van de Veiligheidsregio, dus ook voor de vrijwilligers. Het team is dag en nacht inzetbaar voor opvang na traumatische gebeurtenissen. Het team houdt ook toezicht op een goede nazorg of adviseert over nazorg door professionele hulpverleners.

Daarnaast is het team (of leden van het team) beschikbaar voor het geven van adviezen en voorlichting aan repressieve medewerkers en desgewenst ook aan de partners.

De coördinator van het brandweeropvangteam is Jo van Hoef (hoofd brandweezorg).

## 11 Lokale zaken

Werkafspraken die de lokale post betreffen zijn een aangelegenheid van de coördinator in samenspraak met het hoofd brandweezorg. Het hoofd brandweezorg is er verantwoordelijk voor dat hij de aansluiting met zijn collega 's blijft bewaken.

Zo kan het lokaal gebruikelijk zijn dat er materiaal geleend mag worden van de kazerne, of dat de kazerne gebruikt wordt voor verenigingsactiviteiten. Dergelijke zaken zijn, in overleg met het hoofd brandweezorg, in bepaalde mate toegestaan, mits er goed met de spullen wordt omgegaan.

Vanuit het korps kan er meegedaan worden aan evenementen: bijvoorbeeld deelname aan de brandpreventieweek, open dagen van de gemeente of van de brandweer, activiteiten van de jeugdbrandweer. Daar is geen bezwaar tegen. Als de sector brandweezorg het nodig vindt om daarover nadere afspraken te maken, dan zal dat te zijner tijd, in overleg met de hoofden brandweezorg, gebeuren.

In enkele korpsen bestaat een eigen handboek, of een reglement. Het is aan het hoofd brandweezorg om na te gaan of deze lokale regelingen nog actueel zijn. Tevens dient hij er voor te zorgen dat de regelingen bij de verschillende gemeenten/korpsen enigszins met elkaar in de pas blijven lopen en dat dergelijke lokale aangelegenheden zich ook tot lokale zaken beperken.

## 12 Meepraten?

### 12.1 Ondernemingsraad

De Ondernemingsraad van de Veiligheidsregio zal in maart 2013 weer nieuwe verkiezingen houden.

Brandweervrijwilligers hebben – net als alle andere medewerkers die in dienst zijn bij de Veiligheidsregio – actief en passief kiesrecht, zodra ze 6 maanden of langer in dienst zijn.

De OR gaat na op welke wijze de vrijwilligers het beste betrokken kunnen worden bij de OR (bijvoorbeeld via een zetel in de OR, of via een onderdeelcommissie, of anderszins).

Daarnaast hebben – rondom de overgang – de ondernemingsraden van de Veiligheidsregio en van de regio-gemeenten contact met elkaar over zaken die de overgang en de vrijwilligers raken. Dat contact heeft er toe geleid dat er een BOR (Bijzondere Ondernemingsraad) is ingesteld, die gaat over de gezamenlijke aangelegenheden die bij de overgang naar de Veiligheidsregio een rol spelen.

De Ondernemingsraad heeft op Compas een eigen “pagina”, zie daarvoor op Algemeen, en daarna Medezeggenschap. Algemene berichten worden op Compas onder “Nieuws” verspreid. Voor de BOR wordt er ook een aparte pagina op Compas ingericht.

### 12.2 Georganiseerd Overleg

Het Georganiseerd Overleg (GO) is een medezeggenschapsorgaan waarbij de werkgever praat met georganiseerden (leden van de vakbond) over de arbeidsvoorwaarden.

De arbeidsvoorwaarden worden voor een groot deel op landelijk niveau vastgesteld. Daar praten de bonden met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (namens de werkgevers) over de arbeidsvoorwaarden. Op enkele onderdelen is er ook op lokaal niveau nog ruimte voor eigen regelingen. Daarom is er op lokaal niveau een GO.

In dit GO kan men niet gekozen worden, hiervoor wordt men aangewezen door de vakbond waarvan men lid is.

Binnen het GO van de Veiligheidsregio zijn op dit moment vertegenwoordigers van ABVAKABO en van CNV/Publieke Zaak vertegenwoordigd.

De Commissie voor Middelbaar en Hogere Functionarissen (CMHF) is wel gevraagd om deel te nemen, maar zij heeft geen vertegenwoordiger gestuurd. Nu de vrijwilligers op grote schaal deel gaan uitmaken van de Veiligheidsregio en in de wetenschap dat degenen die lid zijn van de Vakvereniging voor Brandweervrijwilligers (aangesloten bij de CMHF), is het opnieuw zaak om deze vakbond wederom uit te nodigen om een of twee vertegenwoordigers te sturen.

## **12.3 VBV**

De vakvereniging voor brandweervrijwilligers heeft een eigen site op het internet: [www.brandweervrijwilligers.nl](http://www.brandweervrijwilligers.nl)

# **13 Nieuwe vrijwilligers**

## **13.1 Werving en selectie nieuwe vrijwilligers**

De Veiligheidsregio kent een procedure voor werving en selectie. Deze procedure wordt aangepast aan de situatie waarbij er vrijwilligers geworven gaan worden. Ook wordt de taakverdeling (het hoofd brandweezorg, de korpscoördinator, vrijwilligers, P&O), nader besproken en vastgelegd.

Bij het werven van vrijwilligers is het van groot belang dat de nieuwe kandidaat past in de groep. Daarom spelen de zittende vrijwilligers een rol bij het selecteren van nieuwe kandidaten.

Het kan tot de selectieprocedure behoren om aspirant vrijwilligers enkele malen tijdens de oefenavonden te laten meedraaien.

## **13.2 Wervingskanalen**

Aangezien de vrijwilliger op een redelijke reisafstand van de kazerne moet wonen en/of werken zal de werving plaatsvinden in de eigen lokale gemeenschap, via mond- op mondreclame, via familie of vrienden, via een oproep in het plaatselijk krantje of bij de plaatselijke supermarkt. Het korps zoekt hierin zijn eigen kanalen.

Als het nodig is om promotiemateriaal te gebruiken kan dit in overleg met het team Communicatie van de Veiligheidsregio gemaakt, gezocht/aangekocht worden.

## **13.3 Selectiecriteria**

Bij de werving van vrijwilligers is kennis en bekwaamheid natuurlijk een belangrijk punt. Daarnaast speelt beschikbaarheid (kan iemand zich vrijmaken bij zijn hoofdwerkgever of heeft hij in privé-tijd voldoende ruimte) en de afstand van woonplaats of arbeidsplaats tot de kazerne, een grote rol.

Hoewel er per korps verschillen kunnen bestaan in de wijze waarop de vrijwilligers worden geworven is een aantal zaken minimaal gelijk. Deze minimale kwaliteitseisen zijn vastgelegd in de CAR (afstand, de minimumleeftijd, de medische geschiktheid). Daarnaast kan het korps nog aanvullende selectiecriteria (zoals persoonlijke eigenschappen) vastleggen.

De vrijwilligers die worden aangetrokken moeten voldoen aan de vereisen van de nieuwe aanstellingskeuringen en zullen daarna jaarlijks de conditie test en periodiek ook de PPMO-test moeten afleggen. (Zie hiervoor onder keuringen en testen). De aanstellingstest lijkt veel op de PPMO-test, maar er zitten geen onderdelen in die alleen aan een geoefend brandweerman/vrouw kunnen worden opgedragen (zoals het dragen van ademlucht).

De kandidaat moet dus minimaal voldoen aan de volgende toelatingseisen:

- a) ten minste 18 jaar zijn
- b) voldoen aan de aanstellingskeuring
- c) door aard en plaats van dagelijkse werkzaamheden en/of de ligging van zijn woning in staat om zijn taak bij de brandweer naar behoren te vervullen
- d) een voldoende uitslag behalen tijdens het selectiegesprek (t.a.v. persoonlijke eigenschappen)

## 13.4 Aanstelling

De nieuwe vrijwilliger wordt vervolgens aangesteld bij wijze van proef. Die proefperiode duurt maximaal 2 jaar met een mogelijkheid van verlenging van een jaar. Dat lijkt erg lang, maar het aantal uitrukken ("echte" oefenmomenten) is niet voorspelbaar en het kan voorkomen dat er onvoldoende of te weinig diverse uitrukken zijn geweest om vast te stellen of iemand geschikt is. Daarnaast duurt de opleiding tot manschap ook 2 jaar. Pas na die tijd kan worden vastgesteld of de kandidaat over voldoende kennis en vaardigheden beschikt.

Wordt een reeds elders opgeleid en geoefend vrijwilliger van een ander korps overgenomen, dan wordt in de selectieprocedure nagegaan op welke wijze (wel/niet bij wijze van proef en in welke functie als genoemd in het Besluit Personeel Veiligheidsregio's) de kandidaat wordt aangesteld.

Is de nieuwe vrijwilliger goed door de proefperiode gekomen dan volgt een vaste aanstelling als vrijwilliger. Ook voor de vrijwilliger geldt dat hij blijvend moet voldoen aan de fysieke/medische geschiktheid voor zijn taak en hij moet voldoen aan de vereisten van bevoegdheid en bekwaamheid (zoals opgenomen in het Besluit Personeel Veiligheidsregio's). Om vakbekwaam te blijven zal met enige regelmaat tussentijds worden getoetst (laten zien dat hij de kneepjes van het vak nog steeds beheerst of anders gezegd, dat hij "aantoonbaar vakbekwaam" is).

De nieuwe vrijwilliger die de opleiding tot manschap volgt, wordt aangesteld in de rang van aspirant manschap a. Daarna ontvangt hij de rang die hoort bij het type werk en de ervaringsduur.

## 14 Diverse

### 14.1 Nevenwerkzaamheden

Heb naast je hoofdberoep en je vrijwilligerschap bij de brandweer nog andere je nevenwerkzaamheden (betaald of onbetaald, dat maakt geen verschil) let dan op het volgende. Als die nevenwerkzaamheden leiden tot belangenverstrengeling of belangentegenstelling met de werkzaamheden van de Veiligheidsregio, moet je vóór het uitvoeren van die nevenwerkzaamheden toestemming vragen aan je leidinggevende. De organisatie kan die nevenwerkzaamheden al of niet beperken (bijvoorbeeld in tijd of naar aard) of zelfs verbieden. De organisatie kan dit ook doen als zich het risico of de schijn van belangenverstrengeling of belangentegenstellingen voordoet.

Het kan voorkomen dat je hoofdwerkgever ook grenzen heeft gesteld aan de mate en de aard van nevenwerkzaamheden. Overleg dat dan met je hoofdwerkgever.

### 14.2 Integer handelen

Bij integer handelen gaat het er om dat je de werkgever (in dit geval dus de Veiligheidsregio) niet in diskrediet of in verlegenheid brengt door je doen of laten. De Veiligheidsregio heeft het thema “Integer handelen” ook beschreven in haar gedragscode. Elke nieuwe medewerker, dus ook elke vrijwilliger die overgaat van de gemeentelijke dienst naar de Veiligheidsregio, ontvangt een exemplaar van deze gedragscode. Het boekje heet “Zo zijn onze manieren”.

Bij integer handelen is vooral van belang dat het gedrag bespreekbaar is. Natuurlijk gaat er wel eens iets fout en het kan zo maar gebeuren dat je in een situatie belandt waarvan je denkt “als ik dit van tevoren geweten had”. In zulke situaties is het goed als er open gecommuniceerd kan worden over wat er fout ging, hoe het kon gebeuren en hoe we het kunnen voorkomen.

En kom je dan toch in een dilemma terecht, waarbij je niet weet welke oplossingsrichting je moet kiezen. Er zijn mensen in de organisatie die je daarbij willen helpen. Zie hieronder bij Vertrouwenspersonen.

### 14.3 Vertrouwenspersonen

Zit je met een vervelend probleem (dilemma) waarbij je persoonlijk niet goed weet welke weg de juiste is, bijvoorbeeld omdat je vreest anderen te beschadigen of omdat integer gedrag op het spel staat, en wil je daar graag eens in alle vertrouwen over praten? Hiervoor zijn vertrouwenspersonen aangesteld en opgeleid.

Zij lossen het probleem niet voor je op, maar ze bieden een luisterend oor en ze helpen je bij het op een rijtje zetten van de zaken die van belang zijn voor jou zelf.

De vertrouwenspersonen zijn: Bas Oude Hengel, tel: 040 2608 503 (06 41838367); Faby Dekkers, tel: 040 2608 676 en Jan van Kemenade, tel: 06 50901522.

## 14.4 Dienstkleding

Dienstkleding heeft twee doelen: het beschermt de medewerker én het maakt je herkenbaar als een vertegenwoordiger van de brandweer. Voor het dragen van dienstkleding geldt de basisregel: tijdens het uitoefenen van het werk (uitruk) is het uitraktenue alsmede de persoonlijke beschermingsmiddelen verplicht, tijdens een optreden namens de brandweer is dienstkleding (voor zover verstrekt) verplicht. Daarbuiten is het dragen van brandweerkleding verboden.

Een brandweervrijwilliger in dienstkleding is herkenbaar als een representant van de brandweer en dat schept verplichtingen. Zo moet dienstkleding er altijd schoon en verzorgd uitzien en de formele kleding dient gedragen te worden volgens de voorschriften.

Het kledingpakket wordt vastgesteld door de Veiligheidsregio. De centrale inkoop en het voorraadbeheer ligt in handen van de afdeling Techniek & Logistiek (onderdeel van de sector Brandweezorg).

## 14.5 Standplaats

Voor de vrijwilliger is de afstand van zijn woonadres tot de kazerne van groot belang. Immers, dat bepaalt of hij als vrijwilliger ingezet kan worden. Mocht hij gaan verhuizen en wordt de afstand van zijn nieuwe woonadres tot de kazerne te groot dan kan dat een reden zijn om het vrijwilligerschap te beëindigen. Nu we alle korpsen in de regio gaan onderbrengen bij de Veiligheidsregio is het ook mogelijk dat gekeken wordt of aansluiting bij een ander korps mogelijk is. Zo hebben we in het recente verleden te maken gekregen met het sluiten van twee posten. Ook voor die vrijwilligers geldt dat aansluiting bij een andere post wordt bekeken. Als daar plaats is, als iemand past in die groep en als de afstand tot de kazerne niet te groot is, is die mogelijkheid aanwezig.

Daarnaast zien we in toenemende mate gebeuren dat vrijwilligers die elders werken voor de Veiligheidsregio, mee uitrukken op de plaats waar ze werken. Deze werkwijze wordt gestimuleerd. Mogelijk dat er op termijn nadere uitwerkingsafspraken worden vastgesteld.

## 14.6 Lief en Leed

In veel korpsen in het gebruikelijk dat rond Sinterklaas of Kerstmis een attentie aan het personeel wordt geschonken. In de regio gaan de gemeenten daar verschillend mee om. De Veiligheidsregio wil met de gemeenten afspraken maken over een bedrag per vrijwilliger voor zulke lokale aangelegenheden.

De besteding van deze lokale middelen is dan aan het hoofd brandweezorg, in overleg met zijn vrijwilligers. We willen echter ook voorkomen dat er in de regio al te grote verschillen bestaan met dergelijke attenties. Vanuit de sector brandweezorg zullen daarom gezamenlijke uitgangspunten worden vastgelegd.

Daarnaast hebben korpsen vaak een eigen regeling bij bepaalde "lief en leed gebeurtenissen", soms vanuit de gemeente gefinancierd, soms door de personeelsvereniging.

De personeelsverenigingen bepalen hun spelregels zelf, maar we willen wel nagaan wat het effect is van 21 personeelsverenigingen, met 21 reglementen en 21 verschillende uitvoeringen. Mogelijk dat we te zijner tijd aan de personeelsverenigingen vragen om "dichter naar elkaar toe" te bewegen.

## **Alleen voor P&O:**

### **Bijlagen of verwijzingen**

model ontslagbrief

model aanstellingsbrief

checklist aanstellingsgesprek

procedure werving en selectie

harmonisatie arbeidsvoorwaarden vrijwilligers

hoofdstuk 19 CAR

Hoofdstuk 19a CAR

procedure functionerings- en beoordelingsgesprekken/beoordelingsreglement

bevorderingssystematiek

sociale paragraaf (event.)

# Bijlage 4: Harmonisering toepassing rechtspositie en arbeidsvoorwaarden brandweervrijwilligers

## Inhoudsopgave

|          |                                              |            |
|----------|----------------------------------------------|------------|
| <b>1</b> | <b>Inleiding .....</b>                       | <b>101</b> |
| 1.1      | Inleiding .....                              | 101        |
| 1.2      | Doelstelling .....                           | 101        |
| <b>2</b> | <b>Uitgangspunten Veiligheidsregio .....</b> | <b>102</b> |
| 2.1      | Rechtspositie .....                          | 102        |
| 2.2      | Minimale uitrukvergoeding .....              | 102        |
| 2.3      | Uitgangspunten .....                         | 103        |
| 2.4      | Toelichting uitgangspunten .....             | 105        |
| <b>3</b> | <b>Vergoedingen en activiteiten .....</b>    | <b>106</b> |
| <b>4</b> | <b>Secundaire arbeidsvoorwaarden .....</b>   | <b>109</b> |
| 4.1      | Overige faciliteiten .....                   | 109        |

## Colofon

*Opdrachtgever*  
Algemeen Bestuur Veiligheidsregio Brabant Zuidoost

*Auteur(s)*  
mw. L. Heezemans  
mw. S. Terwindt  
dhr J. van den Broek  
mw. K. de Buck

*Eindredactie*  
mw. L. Heezemans

# Inleiding

## Inleiding

Door het Algemeen Bestuur is in 2009 de opdracht gegeven aan de Veiligheidsregio om te onderzoeken waar de verschillen zitten in toepassing van de rechtspositie van vrijwillige gemeentelijke brandweerkorpsen. Dit onderzoek vond toen plaats in het kader van 'Eén brandweer'. Vervolgens is de Wet op de Veiligheidsregio's van kracht geworden (per 1-10-2010). In deze Wet is ruimte gelaten voor een gemeentelijke brandweer. In de herziening van de Wet is deze mogelijkheid niet meer aanwezig. Om die reden is de inventarisatie uit 2009/2010 opgepakt en zijn de mogelijkheden van harmonisatie van de toepassing van de arbeidsvoorwaarden onderzocht. Dit tegen het licht van de overgang van de vrijwilligers naar de Veiligheidsregio.

## Doelstelling

De arbeidsvoorwaarden van de vrijwillige brandweer zijn neergelegd in hoofdstuk 19 van de CAR (collectieve arbeidsvoorwaardenregeling). Uit de inventarisatie naar de verschillen in de toepassing is gebleken dat er bij de 21 gemeenten uit de regio veel varianten voorkomen in de wijze waarop die arbeidsvoorwaarden worden toegepast (afrodingen, wat valt onder het hoge en wat onder het lage tarief, eigen aanvullingen op de regelingen).

Deze notitie richt zich dan ook op een harmonisering van de toepassing van deze bepalingen.

De Veiligheidsregio heeft momenteel reeds drie vrijwillige brandweerkorpsen binnen haar geledingen. Afgesproken is dat de arbeidsvoorwaardentoeepassing bij de voorgangers (gemeente Eindhoven, gemeente Helmond en gemeente Best) gehandhaafd blijven totdat het bestuur een besluit genomen heeft over de harmonisering daarvan. Vanaf het bestuursbesluit zullen ook deze drie korpsen de geharmoniseerde werkwijze volgen.

Deze notitie is voorgelegd aan de hoofden brandweertzorg met de vraag om de consequenties van de uitvoering conform het voorstel in deze notitie, voor te leggen aan de gemeenten. Een harmonisatie van de (nu nog 21 verschillende) uitvoeringen brengt namelijk automatisch met zich mee dat voor de een de kosten lager worden, terwijl dat voor de ander niet het geval is.

De notitie is – informeel – ook besproken met een aantal vrijwilligers zelf. Zij begrijpen dat een harmonisatie van de uitvoering “je vindt wat en je laat wat” effecten heeft. Ook begrijpen zij dat een eenmalige harmonisatie nodig en wenselijk is. Vanuit die kant zijn er geen onoverkomelijke bezwaren geuit.

# Uitgangspunten Veiligheidsregio

## Arbeidsvoorwaarden algemeen

Zowel de gemeenten binnen de regio als de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost zelf hanteren de CAR/UWO als regeling voor de arbeidsvoorwaarden voor de vrijwillige brandweer, te weten hoofdstuk 19. Dit hoofdstuk bevat enkel CAR-bepalingen hetgeen inhoudt dat iedere gemeente gehouden is dit hoofdstuk uit te voeren. Afwijkingen, weglatingen of toevoegingen zijn niet toegestaan. Er bestaat voor CAR-bepalingen geen discretionaire bevoegdheid voor het bevoegd gezag, tenzij dit uitdrukkelijk is vastgelegd.

Voor het harmoniseren van de uitvoering van de rechtspositie is het uitgangspunt voor ieder korps hetzelfde. De verschillen die zijn aangetroffen zitten in de afronding en uitvoeringsregelingen, in de aanvullende 'arbeidsvoorwaarden', in de uitzonderingen en in de afspraken over welke werkzaamheden onder welk tarief vallen.

Deze notitie richt zich op de primaire arbeidsvoorwaarden. Na vaststelling van dit pakket aan uitvoeringsmaatregelen door het bestuur, zullen deze maatregelen van kracht worden voor alle vrijwilligers die in dienst zijn van de Veiligheidsregio.

Daarnaast zal, hetzij door de sector bedrijfsvoering (P&O) hetzij door de sector brandweezorg, beleid worden vastgesteld ten aanzien van onderwerpen die niet tot de primaire arbeidsvoorwaarden behoren, maar die voor de vrijwilligers wel van groot belang zijn. Gedacht kan worden aan zaken als regeling m.b.t. jubilea, lokale gebruiken en gewoonten, omgaan met een personeelsvereniging e.d..

## Minimale uitrukvergoeding

Uit onderzoek is naar voren gekomen dat de beloningen bij de korpsen op diverse manieren wordt toegepast. Ongeveer de helft van de korpsen hanteert een minimale uitrukvergoeding van 30 minuten, de andere helft hanteert een minimale uitrukvergoeding van 60 minuten.

Om tot een goede toepassing van de minimale uitrukvergoeding te komen is gekeken naar hoeveel tijd voor een uitruk een vrijwilliger kwijt is overdag en 's nachts en is gekeken naar de andere Veiligheidsregio's zoals Brabant-Noord, Midden-West, Brabant, Gooi- en Vechtstreek, Rotterdam Rijnmond en de hulpverleningsregio Gelderland-Zuid.

### Uitruk tijdens werktijd

Zodra men wordt gealarmeerd, moet men op stel en sprong ophouden met de werkzaamheden waar men mee bezig is, eventueel onderhanden werk veiligstellen (bestanden opslaan, apparatuur correct afsluiten). Om het werk bij terugkomst weer op te pakken, wordt gerekend met een kwartier voor de herstart. Een gemiddelde uitruk zal, vanaf het moment dat

de pieper gaat tot het moment dat men terug op de kazerne alles weer in orde heeft gemaakt voor de volgende uitruk, daarom ruim meer dan een half uur in beslag nemen.

#### Uitruk 's nachts

Als men 's nachts reageert op een melding, dan is het niet realistisch om te verwachten dat de vrijwilliger direct na thuiskomst weer kan gaan slapen. Zeker als de uitruk met emotie gepaard gegaan is moet het lijf en de geest tot rust komen. Men is dus langere tijd dan alleen de uitruktijd sec met de uitruk bezig.

#### Automatisch alarm

Bij een automatisch alarm, dat in 97% van de gevallen loos blijkt te zijn, werkt een redelijke uitrukvergoeding voor de vrijwilliger als motivator bij de afweging om wel of niet op te komen.

#### Feestelijke gelegenheden

Een zelfde argument als bij automatische alarmeringen, geldt voor een uitruk op het moment dat de vrijwilliger deelneemt aan een feestelijke gelegenheid. Een lage opkomstvergoeding kan een demotivator zijn om op dergelijke momenten op te komen. Juist tijdens feestdagen is de opkomst nu al een aandachtspunt.

#### Andere regio's

Alle regio's waar wij informatie van hebben, kennen een minimale uitrukvergoeding van 1 uur.

## Uitgangspunten

|   | Onderwerpen                                                                                                                                                                                                      | Uitgangspunten Veiligheidsregio                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1 | <b>Aanstelling</b><br>Algemene aanstellingsvoorwaarden<br>Verplichting wonen en/of werken nabij kazerne<br><br>Fysieke geschiktheid<br><br>Eventuele geschiktheid op basis van karaktereigenschappen<br>Leeftijd | Conform CAR<br>De vrijwilliger is door de aard en de plaats van zijn dagelijkse werkzaamheden en/of de ligging van zijn woning in staat om zijn taak bij de brandweer naar behoren te vervullen;<br>De aanstellingskeuring, alsmede de jaarlijkse conditietest en de periodieke PPMO-keuring moet worden gehaald<br>De vrijwilliger dient te beschikken over de voor de brandweer vereiste karaktereigenschappen.<br>Hij is ten minste 18 jaar. |
| 2 | Duur aanstelling                                                                                                                                                                                                 | Conform CAR                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|   |                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                                                                                                                                                            | <p>Er wordt – bij eerste aanstelling - een tijdelijke aanstelling van 2 jaar aangeboden waarbij verlenging met 1 jaar mogelijk is. De vaste aanstelling volgt wanneer de benodigde opleiding is afgerond en de geschiktheid is gebleken.</p> <p>Bij overname van een ervaren vrijwilliger van een ander korps (en die ook overigens aan de selectiecriteria voldoet) kan een kortere proefperiode worden afgesproken.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 3 | <p><b>Bevorderingslijn</b><br/>Tijdstip/tijdvak bevordering</p> <p>Betalingen</p>                                                                          | <p>Instream: een kandidaat vrijwilliger die al een aanstelling heeft in een korps binnen de VRBZO en (tevens) vrijwilliger wordt bij een ander korps binnen de VRBZO wordt aangesteld in de functie die maximaal gelijk is aan de functie die hij reeds bekleedt.</p> <p>Bevordering kan plaatsvinden zodra de opleiding is afgerond, er sprake is van gebleken geschiktheid en er een vacature is.</p> <p>De vrijwilliger krijgt één maal de vaste jaarvergoeding, ongeacht het aantal korpsen waarbij hij is aangesteld.</p> <p>Vrijwilligers komen enkel in aanmerking voor een functie indien er een vacature bij het korps is.</p> <p>De betaling zal geschieden conform de werkzaamheden die hij vervult (CAR; vergoedingentabel vrijwilligers bij de gemeentelijke brandweer).</p> |
| 4 | <p><b>Medische keuring</b><br/>Keuze arbodienst</p> <p>Frequentie keuring<br/>Vergoeding keuring</p> <p>Herkeuring/termijn<br/>Aantal keren herkeuring</p> | <p>Arbodienst van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (HCC op dit moment)</p> <p>Volgens CAO (afhankelijk van leeftijd)</p> <p>Werkelijke tijd met een maximum van 3 uur op basis van laag tarief, inclusief reistijd.</p> <p>Conform protocol VRBZO bij niet goedgekeurd worden.</p> <p>Conform bovengenoemd protocol.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| 5 | <p><b>Uitbetaling vrijwilligers</b><br/>Frequentie uitbetaling jaarvergoeding<br/>Frequentie uitbetaling uurvergoeding</p>                                 | <p>Tegelijk met de betaling van de uurvergoedingen.</p> <p>Vanaf de beginfase wordt een maal per 3 maanden als standaard aangenomen. Nadat e.e.a. is ingeregeld kan bezien worden of een</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |

|   |                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|---|------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
|   |                                                                                                      | andere frequentie ook mogelijk is (is afhankelijk van de administratieve belasting)                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
| 6 | <b>Vergoeding bij opkomst</b><br>Wanneer telt opkomst nog mee<br><br>Minimale vergoeding bij opkomst | Indien na alarmering binnen 15 minuten na oproep daadwerkelijk op de kazerne aanwezig, telt een opkomst nog mee.<br><br>Uitgangspunt is de werkelijke uitruktijd (te bepalen via statustijd 'terug') die naar boven wordt afgerond op een kwartier, met een minimumduur van 60 minuten.<br>Indien 2 meldingen binnen 60 minuten komen, wordt eenmaal de minimumtijd van 60 minuten vergoed. |
|   | Reis- en verblijfkosten dienststreizen                                                               | Conform bestaande regeling Veiligheidsregio                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |

## Toelichting uitgangspunten

De Veiligheidsregio heeft bij het opstellen van een uniforme toepassing van de rechtspositie/arbeidsvoorwaarden van de vrijwillige brandweer diverse keuzes en afwegingen gemaakt. Op enkele punten wordt dit nader toegelicht.

### Punt 1 'aanstelling'

Het is mogelijk dat vrijwilligers bij gescheiden woonplaats en plaats van tewerkstelling in twee gemeenten als vrijwilliger kunnen uitrukken.

### Punt 2 'duur aanstelling'

Gedurende de proeftijd dient de aspirant brandweervrijwilliger getest te worden op zijn vaardigheden en op zijn, voor het brandweervak vereiste, karaktereigenschappen. Aangezien het aantal uitrukken veelal beperkt is en bovendien niet voorspelbaar is, is een proefperiode van 2 jaar realistisch.

Daarnaast duurt de opleiding tot manschap a 2 jaar. Hier sluit de tijdelijke aanstelling voor twee jaar bij aan om te kunnen bezien of de vrijwilliger zijn opleiding voltooit.

### Punt 5 'uitbetaling vrijwilligers'

Voor de verwerking door de salarisadministratie is enige spreiding van de hoeveelheid mutaties gewenst om de werklust te kunnen verdelen. Om die reden wordt een betalingsfrequentie van een maal per drie maanden voorgestaan.

## Vergoedingen en activiteiten

### Definities:

Jaarvergoeding: conform definitie kolom 2 van bijlage IIb van hoofdstuk 19 CAR

Laag tarief (LT): vergoedingen oefening, cursussen en overige daarmee vergelijkbare werkzaamheden

Midden tarief (MT): vergoeding voor langdurige aanwezigheid

I

Indien men 5 uur of langer beschikbaar is voor oefeningen of andere werkzaamheden (denk aan evenementen) geldt het middentarief. Er wordt alleen aanspraak gemaakt op een vergoeding over de uren die daadwerkelijk besteed zijn aan oefeningen of andere werkzaamheden die op verzoek van de korpsleiding worden verricht. Reistijd en rusttijd worden niet vergoed. Voorafgaand aan een geplande activiteit wordt met de direct leidinggevende bepaald of deze regeling van toepassing is.

Dit tarief wordt niet gebruikt voor kazernering.

Hoog tarief (HT): Vergoeding voor brandbestrijding en daadwerkelijke hulpverlening (ong geplande uitrukken)

| Overzicht activiteiten en vergoedingen |                                              |                                                                                                                                                                                                               |        |
|----------------------------------------|----------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------|
|                                        | Omschrijving                                 | Vergoeding                                                                                                                                                                                                    | Tarief |
| 1                                      | <b>Oefeningen</b>                            |                                                                                                                                                                                                               |        |
|                                        | Vorbereiding wekelijkse reguliere oefeningen | Werkelijke tijd met een maximum van 1 uur of vergoeding in overleg bij uitzonderlijke voorbereiding.                                                                                                          | LT     |
|                                        | Oefenondersteuning                           | Uren die nodig zijn voor het voorbereiden van de oefening, de enscenering, de daadwerkelijke uitvoering en het verwerken van de daadwerkelijke uitvoering en het verwerken van de oefening op de formulieren. | LT     |
|                                        | Oefeningen buitenland                        | Maximaal 8 uur per dag wordt vergoed. De verblijfskosten zijn conform regeling reis- en verblijfskosten Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost .                                                                   | MT     |
|                                        | Reguliere oefeningen                         | Bij de reguliere oefeningen in teamverband wordt de werkelijke tijd vergoed.                                                                                                                                  | LT     |

|   |                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                         |
|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|
|   | Waarneming/beoordeling                                                                                                                                                | Bij de waarnemer, beoordelaar, leerwerkplekbegeleider en oefenleider wordt de werkelijke tijd vergoed.                                                                                                                                                                                                                  | LT                                      |
| 2 | <b>Opleidingen</b>                                                                                                                                                    | <p>Bij opleidingen in de regio worden lesuren en reistijd vergoed.</p> <p>Indien de lesuren langer zijn dan 5 uur wordt MT toegekend.</p> <p>Bij dagopleidingen wordt maximaal 8 uur per dag vergoed inclusief reistijd.</p> <p>Voor het afleggen van examens wordt de werkelijke tijd vergoed (inclusief reistijd)</p> | <p>LT</p> <p>MT</p> <p>MT</p> <p>LT</p> |
| 3 | <b>Overige</b><br>Vaardigheids- en regionale kwaliteitstest, ABWC-wedstrijden.<br><br>Organisatie wedstrijd en voorbereiding<br><br>Optreden als jurylid/ondersteuner | <p>Maximaal 4 uur</p> <p>Werkelijke tijdsduur met een maximum van 8 uur (inclusief voorbereiding/reistijd)</p> <p>Werkelijke tijdsduur met een maximum van 8 uur</p>                                                                                                                                                    | <p>LT</p> <p>LT</p> <p>LT</p>           |
| 4 | <b>Overige</b><br>Deelname ondernemingsraad, onderdeelcommissie of Georganiseerd Overleg<br><br>Overleggen, (korpskader, ploegoverleg, personeelsgesprekken)          | <p>Conform faciliteitenregeling OR en GO.</p> <p>Werkelijke tijdsduur</p>                                                                                                                                                                                                                                               | <p>LT</p> <p>LT</p>                     |

|   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                              |                                                             |
|---|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| 5 | <b>Overige werkzaamheden</b>                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                              |                                                             |
|   | Onderhoud materieel en gebouwen                                                                                                                                                                                                                                                                     | De werkelijke tijd wordt vergoed.                                            | LT                                                          |
|   | Onderhoud ademlucht                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Indien langer dan 5 uur                                                      | MT                                                          |
|   | Brandkranencontrole,<br>Wacht- en bewakingsdiensten<br>Demo (in opdracht van korpsleiding)                                                                                                                                                                                                          | Geen vergoeding bij persoonlijke titel<br><br>Indien op verzoek korpsleiding | -<br><br>LT                                                 |
| 6 | Uitruk gereed maken                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Met spoed<br>Zonder spoed                                                    | HT<br>LT                                                    |
| 7 | Nazorg                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Nabespreken van een inzet en het verrichten van zakelijke nazorg             | HT                                                          |
| 8 | <b>Piket/consignatie:</b><br>De vrijwilliger houdt zich in opdracht van de VRBZO beschikbaar voor een vooraf afgesproken periode.                                                                                                                                                                   |                                                                              | 10/16-regeling LT                                           |
| 9 | <b>Kazernering:</b><br>De vrijwilliger wordt ingezet voor langdurige aanwezigheidsdiensten. Dit is een aanwezigheidsdienst op de kazerne met hieraan gekoppeld het verrichten van werkzaamheden en het repressief optreden.<br><br>Geplande kazernering voor 12 of 24 uur<br>Ongeplande kazernering |                                                                              | LT, bij uitruk tijdens de kazernering<br>HT<br><br>LT<br>HT |

## Overige voorzieningen

De gebruiken met betrekking tot de overige voorzieningen zullen gaandeweg verder op elkaar afgestemd worden c.q. naar elkaar toegroeien. De uitvoering hiervan ligt bij het lokale korps. Voor een aantal onderwerpen zal het wenselijk zijn de uitgangspunten en de marges verder op elkaar af te stemmen.

Onderstaand wordt een beeld gegeven van de onderwerpen die het betreft..

|                                                                                                                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Jubilea</b><br>welke jubilea worden gevierd?<br>gratificatie?                                                         | Bij 12,5, 25, 30, 35 en 40 jaar brandweer een onderscheiding van NVBR. Jaren die meetellen zijn de jaren dat men brandweerman/-vrouw is geweest (o.a. gemeentelijke brandweer, defensie, bedrijfsbrandweer).                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |
| <b>Overige voorzieningen</b><br>bijdrage aan pv<br>budget lief & leed korps<br>besteding aan sfeerbeleving<br>voor korps | <p>Is vooralsnog per korps verschillend. Hierin zit mede de couleur locale. Of en in hoeverre dit op termijn naar elkaar toegroeit is nog niet te voorspellen. Dat laten we de tijd uitwijzen.</p> <p>Vooralsnog is er een bedrag per vrijwilliger voor gereserveerd en in overleg met het hoofd brandweezorg wordt dit bedrag verdeeld over de verschillende gebeurtenissen (conform lokale gebruiken).</p> <p>Op termijn zal binnen brandweezorg bekeken worden of nadere harmonisering gewenst/nodig is.</p> |

## Overig

De overige faciliteiten van de VRBZO zijn van toepassing op de vrijwilliger in dienst van de VRBZO. Gedacht moet worden aan de mogelijkheid van uitruil arbeidsvoorwaarden (cafetariaplan), IZA-collectiviteitskorting en collectieve verzekeringen Centraal Beheer. In het vrijwilligers abc wordt hiernaar verwezen.

De hoogte en omvang van het verzekeringspakket bij de VRBZO wordt separaat aan het bestuur ter besluitvorming voorgelegd.

## **Bijlage 5: (Personele) verzekeringen vrijwillige brandweer**

### **Algemeen**

Brandweervrijwilligers moeten hun werkzaamheden vaak onder uitzonderlijke omstandigheden verrichten, waarbij zij een meer dan gemiddelde risico lopen op schade aan lijf en goed lopen. Dat is de reden dat in de rechtspositieregeling voor gemeenteambtenaren (CAR) is geregeld dat de werkgever ten behoeve van alle leden van het korps vrijwillige brandweer een ongevallenverzekering afsluit die bij (tijdelijke) arbeidsongeschiktheid of overlijden als gevolg van een dienstongeval tot uitkering komt. De rechtspositionele plicht om een ongevallenverzekering af te sluiten, geeft de zekerheid dat er altijd een basisuitkering is voor de vrijwilliger.

Verder is geregeld dat medische kosten voor zover die hun oorzaak hebben in de uitvoering van de taken bij de vrijwillige brandweer, en die niet door de zorgverzekering worden gedekt én schade aan privé eigendommen bij de uitoefening van de werkzaamheden (beiden onder voorwaarden) door de werkgever worden vergoed.

Bij onderstaande keuzes hebben wij ons hoofdzakelijk laten leiden door het advies van VNG-verzekeringen.

Op dit moment is de situatie over de 21 vrijwilligerskorpsen in de regio nog erg divers. Onderstaand wordt een voorstel voorgelegd voor het verzekeringspakket voor de vrijwilligers in dienst van de Veiligheidsregio. Zodra het bestuur hiermee heeft ingestemd zal dit pakket gaan gelden voor alle vrijwilligers die in dienst zijn, dan wel vanaf het moment dat zij in dienst komen, van/bij de Veiligheidsregio.

### **Soorten verzekeringen en de dekking**

Voor de vrijwilligers is door de Veiligheidsregio een aantal basis verzekeringen afgesloten te weten:

a) Een aansprakelijkheidsverzekering.

De schade is tot een bedrag van € 5.000.000 verzekerd als de vrijwilliger tijdens werkzaamheden door zijn handelen of nalaten de organisatie aansprakelijk wordt gesteld.

Dit betreft de reguliere aansprakelijkheidsverzekering die geldt voor alle medewerkers en personen die voor of namens de Veiligheidsregio werkzaam zijn.

- b) Een rechtsbijstandverzekering voor juridisch advies/ondersteuning tot een bedrag van € 40.000.

Heeft de vrijwilliger te maken met een civielrechtelijke claim door derden, met een klacht jegens hem of met betrokkenheid bij een juridische procedure als gevolg van de werkzaamheden als vrijwilliger, dan kan hij een beroep doen op juridische bijstand door of vanwege de Veiligheidsregio.

Dit betreft de reguliere rechtsbijstandverzekering zoals die verplicht is voor alle ambtenaren die vallen onder de CAR.

- c) Verzekering bij arbeidsongeschikt

Voor het geval de vrijwilliger als gevolg van een ongeval in de 'werkhervattingsregeling gedeeltelijk arbeidsongeschikten' (WGA) terecht komt en te maken krijgt met een WGA hiaat. De verzekering keert een aanvulling op de WGA-vervolguitkering uit. Dit bedraagt 70% van het laatst verdiende loon over het loonverlies, gemaximeerd tot het maximum dagloon.

- d) Een ongevallenverzekering

Er zijn twee verschillende verzekeringen: een voor degenen die elders in loondienst zijn, en een voor zelfstandigen).

- De ongevallenverzekering voor vrijwilligers die elders in loondienst zijn houdt in dat er een uitkering wordt betaald bij overlijden of bij een ongeval met tijdelijke of blijvende arbeidsongeschiktheid tot gevolg. Daarnaast keert de verzekering een bedrag uit dat kan dienen om de hoofdwerkgever te compenseren voor zijn loondoorbetalingsverplichting aan de vrijwilliger.
- Degenen die niet in loondienst werkt, maar een eigen bedrijf heeft, ontvangt dan een tegemoetkoming (met een maximumbedrag per jaar).

Bij overlijden (voor beiden) een kapitaaluitkering van € 110.000 (eenmalig) en weduwenrente van € 17.500 (jaarlijks, wordt geïndexeerd).

Bij blijvende arbeidsongeschiktheid een kapitaaluitkering van € 195.500 (eenmalig) en een rente uitkering van € 17.500 (jaarlijks, wordt geïndexeerd) indien in loondienst en € 35.000\* (jaarlijks, wordt geïndexeerd) indien zelfstandig ondernemer.

\* Dit bedrag is door de verzekeraar aangenomen op advies van VNG-verzekeringen. Het bedrag is afgestemd op het inkomen van de gemiddelde brandweerman/vrouw.

- e) Een Molestverzekering

Molestdekking wil zeggen dat de verzekering Ook tot uitkering overgaat in geval van molest (sabotage, terreur).

## **Aanvullende overgenomen verzekeringen (kan per gemeente verschillen)**

f) Een eigendomverzekering

In enkele korpsen kent men ook een eigendommenverzekering. De CAO kent in artikel 19:28 de verplichting voor de werkgever om de geleden schade – verminderd met de normale slijtage – te vergoeden.

De Veiligheidsregio zal beleid moeten vaststellen met betrekking tot het gebruik van waardevolle, persoonlijke bezittingen tijdens het werk in relatie tot schade.

Voorgesteld wordt in de VR het beleid te volgen om eigendommen niet te verzekeren maar door middel van een apart budget (risicodekking) in de begroting op te nemen.

g) Specifieke doelgroep

De jeugdbrandweer is in de regel ook verzekerd (ongevallen en eigendommen). Vooralsnog is hierover niets geregeld. Jeugdbrandweerlieden zijn niet in dienst van de Veiligheidsregio.

Voorgesteld wordt voor leden van de jeugdbrandweer de ongevallen- en de eigendommenverzekering (2 in 1 polis) op te nemen en voorts een restrictief beleid te voeren ten aanzien van het bij zich dragen tijdens oefeningen van waardevolle persoonlijke bezittingen.

### Overige afspraken

Niet voor alle financiële schade heeft de Veiligheidsregio een verzekering afgesloten. Simpelweg omdat het financieel interessanter is om deze schade uit eigen middelen te betalen dan hiervoor een verzekering af te sluiten.

- h) Schade aan kleding of uitrusting (e.a. persoonlijke bezittingen) valt onder dekking zoals die in de CAO (hoofdstuk 19) is opgenomen. Voorgesteld wordt hiervoor een budget in de begroting op te nemen en geen verzekering af te sluiten.
- i) Schade op het gebied van ziektekosten of gezondheid vallen normaliter onder de verzekeringen van de zorgverzekeraar en arbeidsongeschiktheidsverzekering. Is sprake van schade als gevolg van een dienstongeval dan kunnen de kosten die door de verzekeraar niet worden vergoed – voor zover dat redelijk te maken kosten zijn – worden voorgelegd aan de Veiligheidsregio. Omdat hier het oordeel van de Veiligheidsregio (over wat redelijk te maken kosten zijn) meetelt, is het goed hierover vooraf contact op te nemen met de afdeling P&O en de bedrijfsarts.

|                                                             | Premie basis    | Premie aanvullend |
|-------------------------------------------------------------|-----------------|-------------------|
| a) Aansprakelijkheidsverzekering                            | € 31,00         |                   |
| b) Rechtsbijstand                                           | € 5,00          |                   |
| c) Ongevallenverzekering vrijwilligers                      | € 119,00        |                   |
| d) Verhoging uitkering zelfstandige met €17.500,- p/j       | ** € 37,50      |                   |
| e) Molestverzekering                                        | € 5,00          |                   |
| WGA hiaat (loondiensttrekkenden)                            | € 11,50         |                   |
| Eigendommen vrijwillige brandweer                           |                 | € 17,50           |
| g) Ongevallen / eigendommen jeugdbrandweer                  |                 | € 17,50           |
| f, h, i) Voeding budget eigen risico                        | € 1,00          |                   |
|                                                             |                 |                   |
| <b>Totaal premie p.p. per 1 januari 2012 (loondienst)</b>   | <b>€ 172,50</b> |                   |
| <b>Totaal premie p.p. per 1 januari 2012 (zelfstandige)</b> | <b>€ 198,50</b> |                   |

Prijspeil 2012, jaarlijkse indexatie door verzekeraar.

Premies zijn zonder BTW en assurantiebelasting.

Voor de Veiligheidsregio betekent dit dat voor de vrijwilligers minimaal een aansprakelijkheids-, rechtsbijstand-, ongevallen-, molest- en WGA hiaat verzekering wordt afgesloten. De premie per vrijwilliger bedraagt hiervoor minimaal € 172,50 exclusief BTW.

#### Discussiepunten verzekeringen: WGA hiaat verzekering en eigendommenverzekering jeugdbrandweer

Een punt van nog lopende discussie is de vraag wat de verzekering voor het WGA-hiaat aan toegevoegde waarde heeft. Het betreft een aanvullende verzekering bij arbeidsongeschiktheid. De mogelijkheid bestaat dat de uitkomst is dat dit deel van de verzekering vervalt.

Een aparte groep wordt gevormd door de leden van de jeugdbrandweer. Momenteel is bij de verzekering voor leden van de jeugdbrandweer sprake van een 2-in-1 polis (ongevallen én eigendommenrisico's in een polis). Het is nog een punt van discussie of de eigendommenverzekering gehandhaafd moet blijven (wel een ongevallenverzekering, geen eigendommenverzekering).

## **Bijlage 6: Onderzoek financiering Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost**

Inventarisatie beschikbare gemeentelijke budgetten basisbrandweezorg en voorstel regionale bijdrageregeling gemeenten (onderzoek Cebeon).

Het rapport kent de status 'eindrapportage' onder voorbehoud van verificatie van gegevens door de gemeente Veldhoven.

---

# Financiering Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost

---

*Inventarisatie beschikbare gemeentelijke  
budgetten basisbrandweezorg en  
voorstel regionale bijdrageregeling  
gemeenten*

587012 - 013

**Rapport**

Cebeon, 9 april 2013

---

# I Inhoudsopgave

|          |                                                                      |           |
|----------|----------------------------------------------------------------------|-----------|
| <b>1</b> | <b>Inleiding .....</b>                                               | <b>5</b>  |
| <b>2</b> | <b>Omvang van de geobjectiveerde budgetten (ijkpuntscores) .....</b> | <b>7</b>  |
| 2.1      | Inleiding .....                                                      | 7         |
| 2.2      | Relevante achtergronden .....                                        | 7         |
| 2.3      | Wel in het financiële ijkpunt gehonoreerde factoren .....            | 8         |
| 2.4      | Uitkomst verdeling gemeentefonds 2010 .....                          | 9         |
| <b>3</b> | <b>Inventarisatie van de gemeentelijke netto lasten .....</b>        | <b>11</b> |
| 3.1      | Inleiding .....                                                      | 11        |
| 3.2      | Relevante achtergronden .....                                        | 11        |
| 3.3      | Aanlevering financiële informatie .....                              | 12        |
| 3.4      | Stand van de lasten en baten per gemeente .....                      | 13        |
| <b>4</b> | <b>Rubricering van lasten en baten .....</b>                         | <b>15</b> |
| 4.1      | Inleiding .....                                                      | 15        |
| 4.2      | Rubricering .....                                                    | 15        |
| 4.3      | Rubricering per gemeente .....                                       | 16        |
| <b>5</b> | <b>Afwijkingen tussen netto lasten en ijkpuntscores .....</b>        | <b>19</b> |
| 5.1      | Inleiding .....                                                      | 19        |
| 5.2      | Totaalbedrag gemeentelijke netto lasten .....                        | 19        |
| 5.3      | Verschillen netto lasten en ijkpuntscores .....                      | 20        |
| 5.4      | Beschouwingen grootste afwijkingen .....                             | 22        |
| <b>6</b> | <b>Voorstel gemeentelijke bijdrageregeling .....</b>                 | <b>27</b> |
|          | <b>Bijlagen .....</b>                                                |           |
|          | <b>29</b>                                                            |           |
| <b>A</b> | <b>Overzichtstabel onderzoeksstappen .....</b>                       | <b>31</b> |
| <b>B</b> | <b>Overhead .....</b>                                                | <b>33</b> |
| <b>C</b> | <b>Incidentele netto lasten .....</b>                                | <b>35</b> |
| <b>D</b> | <b>Alternatieve verdeelvarianten .....</b>                           | <b>37</b> |

---

# 1 Inleiding

## *opdracht*

In opdracht van de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost (VRBZO) heeft Cebeon een onderzoek verricht naar de financiering van de veiligheidsregio. In aansluiting op de uitgangspunten van de Wet veiligheidsregio's is de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost bezig met de regionalisering. Het betreft een proces waarin 21 gemeente-lijke brandweerkorpsen opgaan in 1 gezamenlijke organisatie. In de begroting 2014 van de VRBZO dienen de gemeentelijke budgetten te worden overgeheveld naar de regio.

## *onderzoeksvragen*

Voor het onderzoek is een plan van aanpak opgesteld dat de volgende stappen omvat:

1. het berekenen van de juiste omvang van de geobjectiveerde budgetten (ijkpuntscores) die elke gemeente beschikbaar gesteld krijgt op grond van het verdeelstelsel van het gemeentefonds voor het subcluster Brandweezorg en Rampenbestrijding;
2. het in kaart brengen van de beschikbare gemeentelijke budgetten voor de gemeentelijke brandweezorg bij elk van de 21 gemeenten;
3. het nader rubriceren van de gemeentelijke lasten en baten naar een aantal globale componenten die bij de opzet van de regionale begroting kunnen worden gebruikt en behulpzaam zijn bij het verklaren van be- langrijke verschillen;
4. het nader duiden van de achtergronden van de belangrijkste afwijkingen tussen de gemeentelijke netto lasten van gemeenten en de ijkpuntscore;
5. het formuleren van voorstellen voor een gemeentelijke bijdrageregeling ('verdeelsleutel') na de regionali- sering.

## *inhoud rapportage*

In deze rapportage wordt achtereenvolgens ingegaan op:

- de omvang van de geobjectiveerde budgetten (ijkpuntscores) (hoofdstuk 2)
- de inventarisatie van de gemeentelijke netto lasten (hoofdstuk 3);
- de rubricering van lasten en baten (hoofdstuk 4);
- duiding belangrijkste afwijkingen tussen netto lasten en ijkpuntscores (hoofdstuk 5);
- voorstel voor gemeentelijke bijdrageregeling (hoofdstuk 6).

---

## 2 Omvang van de geobjectiveerde budgetten (ijkpuntscores)

---

### 2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de uitkomst van de werking van het huidige gemeentefonds. Hiertoe komen achtereenvolgens aan de orde:

- \* in paragraaf 2.2 een aantal relevante achtergronden;
- \* in paragraaf 2.3 de in het ijkpunt gehonoreerde factoren;
- \* in paragraaf 2.4 de uitkomst van de werking van het huidige gemeentefonds per gemeente.

---

### 2.2 Relevante achtergronden

#### ***afzonderen uitkomst onderdeel brandweer en rampenbestrijding***

Het gemeentefonds omvat uitkeringsformules per 'cluster' (breed taakgebied). Binnen het taakgebied Openbare Orde en Veiligheid (OOV) wordt onderscheid gemaakt tussen het onderdeel brandweer en rampen- bestrijding en overige openbare orde en veiligheid (OOOV).

Voor het berekenen van de uitkomst van het taakgebied brandweer en rampenbestrijding is het derhalve noodzakelijk om binnen de uitkomst van de verdeling voor het taakgebied OOV het onderdeel brandweer en rampenbestrijding op de juiste wijze te onderscheiden van het onderdeel OOOV, waarvoor andere gewichten (en deels andere maatstaven) relevant zijn. Dit is voor de uitkomsten in paragraaf 2.4 gerealiseerd.

Voor een geobjectiveerde onderbouwing van de gemeentelijke middelenbehoefte voor het dekken van de lasten van brandweertzorg en rampenbestrijding kan gebruik worden gemaakt van het uitgaven(sub-)ijkpunt brandweertzorg en rampenbestrijding uit het gemeentefonds. De kostenverschillen tussen (typen) gemeenten zijn voor het laatst herijkt op basis van gegevens 2005, waarbij er tevens een afstemming op de verdeling van de BDUR heeft plaatsgevonden (deze is tegelijkertijd herijkt)<sup>1</sup>. Bij deze herijking zijn de ijkpuntscores globaal afgestemd op structurele kostenverschillen tussen typen gemeenten/regio's gerelateerd aan verschillen in veiligheidsrisico's en achterliggende normenkaders.

#### ***berekening uitkomst 2010 op basis van junicirculaire 2010***

Ten behoeve van de berekening voor het jaar 2010 is gebruik gemaakt van de stand van zaken ten aanzien van de werking van het gemeentefonds uit de junicirculaire 2010<sup>2</sup>.

1. Momenteel beraden de beheerders van het gemeentefonds en het ministerie van VenJ zich over de vraag of er een nieuwe herijkingsronde dient plaats te vinden. Inmiddels is gebleken dat de netto lasten landelijk gezien boven het ijkpunt uitkomen.
2. Uitkeringsfactor is 1,547.

### **relatie uitkering gemeentefonds met OZB en OEM**

In de ijkpuntformules ten behoeve van het gemeentefonds dient rekening te worden gehouden met de inkomsten uit OZB en Overige Eigen Middelen (OEM)<sup>3</sup> van gemeenten. In het verdeelstelsel wordt reeds rekening gehouden met inkomsten uit de OZB door middel van een negatieve verdeelmaatstaf (tegen een gemiddeld landelijk rekentarief), omdat gemeenten hiermee zelf inkomsten kunnen genereren. Ook voor de OEM is er sprake van een kortingspercentage<sup>4</sup>, omdat gemeenten worden geacht dit deel zelf te kunnen bekostigen.

---

## **2.3 Wel in het financiële ijkpunt gehonoreerde factoren**

In het financiële ijkpunt brandweer en rampenbestrijding wordt een aantal elementen in de verdeelformule gehonoreerd. Het betreft daarbij structuurkenmerken die een honorering geven voor allerlei kostenverschillen als gevolg van externe omstandigheden die tussen gemeenten verschillen. De belangrijkste elementen zijn:

- \* de omvang van de aanwezige woningvoorraad wordt gehonoreerd via het aantal woonruimten (het grootste deel van het objectenbestand van gemeenten) en de oppervlakte van de (totale) bebouwing;
- \* de omvang van de aanwezige niet-woonbebouwing. Verschillen in de mate van aanwezigheid van niet- woonbebouwing wordt behalve via het aantal bedrijfsvestigingen, de oppervlakte van de (totale) bebouwing en de maatstaf OAD in het herziene ijkpunt met name tot uitdrukking gebracht via de WOZ-waarde van niet-woningen<sup>5</sup>;
- \* verschillen in de mate waarin er tussen typen gemeenten wordt gewerkt met vrijwilligers dan wel beroepsformatie. Dit wordt via een 'beroepsingroefactor' (als honorering voor algemene verschillen in organisatievorm) vormgegeven. Deze factor honoreert algemene verschillen in organisatievorm tussen kleinere en grotere gemeenten. Deze factor, die in het oorspronkelijke ijkpunt bestond uit een aantal op- lopende schaalbedragen/extra vaste bedragen bij grotere inwonertallen, is later - in combinatie met andere onderdelen - omgezet in een set van andere verdeelmaatstaven die daar zo goed mogelijk bij aansluiten, waaronder klantenpotentiëlen. Deze factor geeft uitdrukking aan het feit dat vooral kleinere (naar inwonertal), weinig verstedelijkte gemeenten voornamelijk organisaties kenden die bestonden uit vrijwilligers, terwijl grotere, meer verstedelijkte gemeenten organisaties kenden met meer beroepskrachten. In de laatste jaren is deze verhouding gewijzigd, waarbij er in het herziene ijkpunt rekening mee is gehouden dat in financiële zin de uitgaven per inwoner het hardst waren gestegen in de kleinste gemeenten<sup>6</sup>;
- \* schaalfactoren bij kleinere gemeenten/kernen: in het ijkpunt wordt rekening gehouden met een aantal negatieve schaaffecten die zich vooral bij kleinere gemeenten/kernen voordoen:
  - enerzijds betreft het een vast bedrag als honorering voor een vaste basis in een organisatie;
  - anderzijds zijn er negatieve schaaffecten verbonden aan de aanwezigheid van met name kleinere kernen in een gemeente. In verband met de vereiste opkomsttijden dienen er voor afzonderlijk gelegen kernen (met name bij een grotere afstand tot nabijgelegen kernen) aanvullende voorzieningen te worden getroffen in de vorm van extra uitrukpunten/kazernes met het benodigde materieel en het organiseren van voldoende personele bezetting. Met name voor kleinere kernen leidt dit tot relatief hoge uitgaven per object, zeker wanneer er sprake is van grotere afstanden tussen de kernen. Reden

3. Het betreft daarbij het saldo van de inkomsten op het taakgebied overige eigen middelen, dat gemeenten kunnen inzetten als algemeen dekkingsmiddel. De inkomsten zijn afkomstig van bijvoorbeeld een aantal overige belastingen (bijv. hondenbelasting), inkomsten uit rente/beleggingen, het saldo van grondexploitaties e.d..
4. Dit percentage verschilt per taakgebied als gevolg van taakmutaties die zich in de loop der jaren voordoen.

5. Gebruikt is de waarde van niet-woningen in miljoenen euro's.
6. Het aantal operationele beroepsfe's per inwoner is in gemeenten met minder dan 20.000 inwoners in de afgelopen vijf jaar ongeveer verdubbeld.

waarom naast meerkernigheid in het ijkpunt ook de maatstaven oppervlakte land en binnenwater zijn opgenomen.

In het herziene ijkpunt is hiertoe, naast een beperkte betekenis van zeer kleine kernen als indicator voor sterk verspreide bebouwing buiten de kernen, gewerkt met een nieuwe afbakening van kernen<sup>7</sup>; \* verschillen in de dichtheid van de bebouwing: via de maatstaf Omgevingsadressendichtheid (OAD) wordt rekening gehouden met kostenverhogende effecten van een dichte bebouwingsstructuur. Deze maatstaf weerspiegelt onder meer dat er sprake is van hogere kosten voor de brandweer als gevolg van meer congestieverschijnselen, met name in een dichtbebouwde omgeving, waardoor de norm opkomsttijden moeilijker te halen zijn. Overigens speelt op de achtergrond van deze maatstaf veelal ook de gemiddelde ouderdom van de bebouwing een rol. Oude bebouwing (met relatief grotere brandrisico's) is veelal in een hogere bebouwingsdichtheid gerealiseerd;

\* Overschillen in centrumfunctie: via het aantal lokale en regionale klantenpotentiëlen wordt geïndiceerd dat er in centrumgemeenten sprake is van een relatief groter aantal bestemmingen en een hogere gebruiksin- tensiteit, zowel van bepaalde gebouwen (brandrisico's) als van de openbare ruimte (congestieverschijnse- len).

---

## 2.4 Uitkomst verdeling gemeentefonds 2010

In onderstaande tabel worden per gemeente de uitkomsten gepresenteerd van de uitkering uit het gemeentefonds 2010 voor het taakgebied brandweer en rampenbestrijding (inclusief de relevante opslag voor OEM).

7. Er dient minimaal sprake te zijn van 500 adressen per kern.

**Tabel 2.1. Uitkomsten subcluster Brandweer en rampenbestrijding gemeentefonds 2010 (inclusief opslag OEM) per gemeente in de regio Brabant-Zuidoost**

| <b>Gemeente</b>          | <b>absoluut<br/>(bedragen x 1.000<br/>euro)</b> | <b>in euro per<br/>inwoner*</b> | <b>relatief aandeel<br/>(in %)</b> |
|--------------------------|-------------------------------------------------|---------------------------------|------------------------------------|
| <i>Reusel-De Mierden</i> | 669                                             | 53                              | 1,5%                               |
| <i>Heeze-Leende</i>      | 832                                             | 55                              | 1,9%                               |
| <i>Son en Breugel</i>    | 825                                             | 53                              | 1,9%                               |
| <i>Asten</i>             | 905                                             | 55                              | 2,1%                               |
| <i>Waalre</i>            | 727                                             | 44                              | 1,6%                               |
| <i>Oirschot</i>          | 1.153                                           | 65                              | 2,6%                               |
| <i>Bergeijk</i>          | 1.052                                           | 58                              | 2,4%                               |
| <i>Eersel</i>            | 1.029                                           | 57                              | 2,3%                               |
| <i>Someren</i>           | 956                                             | 52                              | 2,2%                               |
| <i>Bladel</i>            | 1.085                                           | 57                              | 2,5%                               |
| <i>Cranendonck</i>       | 1.183                                           | 58                              | 2,7%                               |
| <i>Laarbeek</i>          | 1.009                                           | 47                              | 2,3%                               |
| <i>Nuenen c.a.</i>       | 1.010                                           | 45                              | 2,3%                               |
| <i>Best</i>              | 1.451                                           | 50                              | 3,3%                               |
| <i>Gemert-Bakel</i>      | 1.481                                           | 51                              | 3,4%                               |
| <i>Valkenswaard</i>      | 1.712                                           | 56                              | 3,9%                               |
| <i>Deurne</i>            | 1.657                                           | 53                              | 3,8%                               |
| <i>Geldrop-Mierlo</i>    | 1.847                                           | 48                              | 4,2%                               |
| <i>Veldhoven</i>         | 2.333                                           | 54                              | 5,3%                               |
| <i>Helmond</i>           | 4.839                                           | 55                              | 11,0%                              |
| <b>Eindhoven</b>         | <b>16.351</b>                                   | <b>76</b>                       | <b>37,1%</b>                       |
| <b>TOTAAL</b>            | <b>44.106</b>                                   | <b>60</b>                       | <b>100%</b>                        |

*als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen*

\* op basis van het aantal inwoners per 01-01-2010

Uit de tabel is af te lezen dat de ijkpuntsscore varieert van circa 44 euro per inwoner (Waalre) tot circa 76 euro per inwoner (Eindhoven). Via de verschillen in ijkpuntsscore per inwoner worden in het gemeentefonds de exogene kostenverschillen tussen gemeenten als gevolg van verschillen in structuurkenmerken tussen gemeenten gehonoreerd. Verschillen in eigen (endogene) keuzes van gemeenten (bijvoorbeeld ten aanzien van efficiency of voorzieningenniveau/kwaliteit) worden in het gemeentefonds niet gehonoreerd. Die aspecten vallen onder de autonome keuzevrijheid van gemeenten.

In de laatste kolom zijn de relatieve aandelen per gemeente weergegeven binnen de veiligheidsregio. Deze verhoudingen kunnen in relatieve zin worden gebruikt als mogelijke verdeelsleutel in een toekomstige bijdrageregeling (zie ook hoofdstuk 6).

---

## 3 Inventarisatie van de gemeentelijke netto lasten

---

### 3.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de inventarisatie van de gemeentelijke netto lasten.

Hiertoe komen achtereenvolgens aan de orde:

- in paragraaf 3.2 een aantal relevante achtergronden;
- in paragraaf 3.3 de stand van de respons van gemeenten;
- in paragraaf 3.4 de stand van de lasten en baten per gemeente.

---

### 3.2 Relevante achtergronden

#### ***stelsel van baten en lasten***

Gemeenten dienen volgens de voorschriften een stelsel van baten en lasten te hanteren waarbij uitgaven en inkomsten worden geboekt in het jaar waarop ze betrekking hebben. Daardoor komen de lasten van kapitaal-uitgaven gespreid ten laste van de begrotingen in die jaren waarin de investering tot gebruik leidt.<sup>8</sup> Daarom wordt in het vervolg ook wel gesproken over lasten en baten in plaats van uitgaven en inkomsten.

#### ***netto lasten centraal***

Bij het inventariseren van de lasten en baten afzonderlijk, en de rubriceringen daarbinnen, staan de netto lasten centraal. Dat zijn de lasten minus de taakgerelateerde baten. Dit saldo geeft aan in welke mate er gebruik moet worden gemaakt van de algemene dekkingsmiddelen van de gemeente.

#### ***begrotingsfunctie 120: brandweer en rampenbestrijding***

Gemeenten dienen volgens de geldende Iv3<sup>9</sup>-voorschriften de lasten en baten voor (gemeentelijke) brandweer en rampenbestrijding te boeken op functie 120. Het gaat bijvoorbeeld om lasten van personeel (beroeps en vrijwilligers), materieel en huisvesting en baten uit leges voor vergunningen en verhuur.

In de praktijk boeken gemeenten ook relevante lasten en baten op andere Iv3-functies. Voorbeelden hiervan zijn lasten voor rampenbestrijding (functie 002 of 140), bijdrage Ghor (functie 620 of 714), lasten voormalig personeel (hoofdstuk 9), advisering en controle brandveiligheid (functie 821) en toevoegingen/onttrekkingen reserveringen (functie 980). Daarnaast kunnen gemeenten ook meer algemene kosten van ondersteuning/overhead toerekenen.

De wijze waarop de lasten van kapitaalgoederen in beeld komen, kan tussen gemeenten verschillen. Soms worden afwijkende afschrijvingstermijnen gebruikt, kapitaalgoederen kunnen reeds helemaal zijn afgeschreven, maar nog niet vervangen en soms worden investeringen in één keer afgeboekt.

Dit betekent dat bij het inventariseren en vergelijkbaar maken van de netto lasten tussen gemeenten voor afwijkende boekingspraktijken gecorrigeerd moet worden. In dit onderzoek is gecorrigeerd voor boekingen op afwijkende Iv3-functies en voor verschillen in (de wijze waarop is omgegaan met) kapitaallasten (zie hieronder).

8. In een kasstelsel komt het alleen in het jaar dat de investering is verricht in de begroting te staan.

9. Informatie voor Derden.

### **centraal analysejaar 2010**

Door de Veiligheidsregio Brabant-Zuidoost is aangegeven dat er behoefte is aan een inventarisatie voor het jaar 2010 op rekeningbasis.

### **kapitaallasten materieel en huisvesting**

Gemeenten hanteren verschillende afschrijvingstermijnen of -wijzen, die verschillen in gemeentelijke lasten kunnen verklaren. Om de structurele toekomstige lastenbehoefte van de veiligheidsregio in beeld te brengen is het nodig om correcties toe te passen om afschrijvingstermijnen en renteberekeningen te uniformeren.

De kapitaallasten van (rijdend) materieel en huisvesting zijn gecorrigeerd uitgaande van:

de afschrijvingstermijnen gebaseerd op de advies-afschrijvingstermijnen van de NVBR:

- huisvesting/gebouwen: 40 jaar;
- tankautospuut: 15 jaar;
- hulpverleningsvoertuig en redvoertuigen: 15 jaar;
- personenauto's: 7 jaar<sup>10</sup>;
- haakarmvoertuig: 15 jaar.

voor de aanschafprijs wordt uitgegaan van:

- bekende aankoopprijs bij huisvesting (uit te gaan van de WOZ-waarde);
- historische aanschafprijzen bij voertuigen (indien niet bekend uit te gaan van normbedragen).

lineaire afschrijving;

op basis van een rentepercentage van 4%.

### **toerekening apparaatslasten**

In het onderzoek zijn ook de lasten op grond van de gemeentelijke toerekeningen van apparaatslasten meegenomen. Daartoe wordt door gemeenten gebruik gemaakt van kostenplaatsen. De doorbelaste lasten (personele lasten en overhead) vinden veelal plaats op basis van een (uur)tarief vermenigvuldigd met het aantal eenheden (uren, werkplekken, m<sup>2</sup>). Hierbij kan de opbouw van de componenten die in het (uur)tarief zijn opgenomen verschillen, evenals de mate van verbijzondering van de totstandkoming van deze uurtarieven en de wijze van toedeling aan producten. Bij een nadere verschillenanalyse naar de grootste afwijkingen wordt aandacht besteed aan evidente afwijkingen in de toerekeningssystematiek.

---

## **3.3 Aanlevering financiële informatie**

De inventarisatie van gemeentelijke netto lasten van de 21 inliggende gemeenten kan als volgt worden samengevat:

door de onderzoekers zijn gedetailleerde financiële 'grootboek'-overzichten voor de jaren 2010 en 2011 (beide rekeningcijfers)<sup>11</sup> opgevraagd. Deze financiële 'grootboek'-overzichten zijn van alle gemeenten ontvangen. Van Eindhoven en Helmond zijn zowel financiële overzichten aangeleverd door de gemeente als de VRBZO;

door de onderzoekers zijn de relevante gegevens uit de gedetailleerde basisbestanden gecodeerd/gefilterd waarbij onderwerpen die afwijkend zijn geboekt zijn gecorrigeerd. Aan de gemeenten zijn gerichte financiële vragen gesteld over de inhoud van onduidelijke posten, het ontbreken van bepaalde posten of be-

10. In afwijking van de advies-afschrijvingstermijnen van de NVBR wordt uitgegaan van 7 jaar, omdat gemeenten in de regio in de praktijk in vrijwel alle gevallen met een langere afschrijvingstermijn rekenen.

11. Hierbij wordt 2010 aangehouden als basisjaar voor de analyses en dient 2011 als globale referentie (bijvoorbeeld wanneer er aanwijzingen zijn voor incidentele effecten in 2010).

paalde achtergronden (bijvoorbeeld over incidentele componenten). De gerichte vragen zijn door alle gemeenten beantwoord;

bij veel gemeenten zijn er nog aanvullende vragen gesteld doordat er in eerste aanleg onvolledige en/of onduidelijke antwoorden zijn gegeven;

gemeenten hebben nadere informatie over de kapitaallasten van (rijdend) materieel en huisvesting aangeleverd.

---

### **3.4 Stand van de lasten en baten per gemeente**

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de inventarisatie van de totale lasten en baten per gemeente weergegeven.

**Tabel 3.1. Uitkomsten inventarisatie totalen lasten, baten en saldo voor brandweer en rampenbestrijding**  
(bedragen x 1.000 euro)

| <i>Gemeente</i>                                                                | <i>lasten</i> | <i>baten</i> | <i>saldo</i> | <i>correctie<br/>kapitaallas-<br/>ten</i> | <i>saldo na<br/>correctie<br/>kapitaallas-<br/>ten</i> |
|--------------------------------------------------------------------------------|---------------|--------------|--------------|-------------------------------------------|--------------------------------------------------------|
| <i>Reusel-De Mierden</i>                                                       | 687           | 41           | 646*         | 16                                        | 662                                                    |
| <i>Heeze-Leende</i>                                                            | 1.269         | 14           | 1.255        | -/- 5                                     | 1.250                                                  |
| <i>Son en Breugel</i>                                                          | 874           | 9            | 865          | 38                                        | 903                                                    |
| <i>Asten</i>                                                                   | 914           | 39           | 875          | 53                                        | 928                                                    |
| <i>Waalre</i>                                                                  | 830           | 37           | 793          | -/- 14                                    | 779                                                    |
| <i>Oirschot</i>                                                                | 1.003         | 71           | 932          | 98                                        | 1.030                                                  |
| <i>Bergeijk</i>                                                                | 1.339         | 91           | 1.248        | -/- 2                                     | 1.246                                                  |
| <i>Eersel</i>                                                                  | 1.204         | 47           | 1.157        | 0                                         | 1.157                                                  |
| <i>Someren</i>                                                                 | 883           | 24           | 859          | 7                                         | 866                                                    |
| <i>Bladel</i>                                                                  | 1.113         | 13           | 1.100        | 37                                        | 1.137                                                  |
| <i>Cranendonck</i>                                                             | 1.336         | 18           | 1.318        | 36                                        | 1.354                                                  |
| <i>Laarbeek</i>                                                                | 1.443         | 55           | 1.388        | 19                                        | 1.407                                                  |
| <i>Nuenen c.a.</i>                                                             | 987           | 6            | 981          | 28                                        | 1.009                                                  |
| <i>Best</i>                                                                    | 1.925         | 69           | 1.856        | -/- 22                                    | 1.834                                                  |
| <i>Gemert-Bakel</i>                                                            | 1.216         | 55           | 1.161        | 65                                        | 1.226                                                  |
| <i>Valkenswaard</i>                                                            | 1.622         | 19           | 1.603        | 48                                        | 1.651                                                  |
| <i>Deurne</i>                                                                  | 1.359         | 3            | 1.356        | 44                                        | 1.400                                                  |
| <i>Geldrop-Mierlo</i>                                                          | 1.993         | 14           | 1.979        | 28                                        | 2.007                                                  |
| <i>Veldhoven</i>                                                               | 1.635         | 20           | 1.615        | 115                                       | 1.730                                                  |
| <i>Helmond</i>                                                                 | 6.207         | 439          | 5.768†       | -/- 20                                    | 5.748                                                  |
| <i>Eindhoven</i>                                                               | 17.622        | 2.319        | 15.303       | 92                                        | 15.395                                                 |
| <b>TOTAAL</b>                                                                  | 47.461        | 3.403        | 44.058       | 661                                       | 44.719                                                 |
| <i>als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen</i> |               |              |              |                                           |                                                        |

\* exclusief kosten advisering/handhaving brandveiligheid

† de lasten voor rampenbestrijding zijn bij deze gemeente gedeeltelijk 'verborgen' opgenomen onder diverse niet-brandweegerelateerde producten van de gemeente, waardoor hier niet de totale lasten van rampenbestrijding zijn meegenomen.

#### **onderzoeksstappen**

In bijlage A is een overzichtstabel opgenomen met de onderzoeksstappen per gemeente:

bedrag totaal netto lasten functie 120;

bedragen hercoderingen (een bedrag bijtelling en een bedrag aftelling);

bedragen correcties kapitaallasten voor materieel en huisvesting.

---

## 4 Rubricering van lasten en baten

---

### 4.1 Inleiding

Zowel ten behoeve van de eerste opzet van de regionale begroting 2014 als ook om verschillen tussen gemeenten onderling inzichtelijk te maken in de kostenverdeling zijn c.q. worden de lasten en baten van gemeenten nader gerubriceerd. Deze informatie wordt ook gebruikt om verklarende achtergronden bij afwijkingen ten opzichte van het landelijke ijkpunt in het gemeentefonds op te sporen (zie ook paragraaf 5.3). Hiertoe komen achtereenvolgens aan de orde:

- in paragraaf 4.2 de gehanteerde rubricering;
- in paragraaf 4.3 de stand van de rubricering van lasten en baten.

---

### 4.2 Rubricering

De geïnventariseerde lasten en baten zijn c.q. worden gerubriceerd naar kostencategorieën (inclusief rampenbestrijding en incidentele netto lasten).

#### ***bijdrage aan/van de veiligheidsregio en andere gemeenten***

Gemeenten betalen een gelijke inwonerbijdrage aan de VRBZO. Daarnaast zijn er nog bij alle gemeenten financiële stromen relevant met de VRBZO en andere gemeenten voor specifieke taken (o.a. de OvD-regeling, huur randapparatuur en stallingsruimte)<sup>12</sup> of correcties (o.a. inwonerbijdragen uit voortgaande jaren).

#### ***personeel***

Het betreft zowel de salarissen/sociale lasten van beroepspersoneel (proactie/preventie, preparatie/repressie en ondersteuning), personeel van derden, vergoedingen van vrijwilligers, overige vergoedingen voor personeel (zoals piketvergoedingen), lasten voor voormalig personeel (FLO) en overige personeelslasten (opleidingen en oefenen, verzekeringen, werving en selectie, e.d.)<sup>13</sup>.

#### ***materieel en materiaal***

Het betreft de lasten en baten voor (rijdend) materieel (voertuigen) en (overig) materiaal (o.a. adem- en persluchtapparatuur, uitrusting/kleding/helmen, gereedschappen). Het gaat zowel om kapitaallasten als verzekeringen, brandstof, onderhoud en aanschaf.

#### ***huisvesting***

Het betreft de lasten en baten voor stallingsruimte en kantoorruimte. Het gaat zowel om kapitaallasten als verzekeringen, belastingen, onderhoud, inventaris en gas/water/elektra.<sup>14</sup>

12. Exclusief inhuur van personeel.

13. Ook de doorbelasting van de afdeling P&O is hierbij meegenomen.

14. Ook de doorbelasting van centrale huisvesting (gemeentehuis) is hierbij meegenomen.

### **leges**

Het betreft de leges voor gebruiksvergunningen.

### **overig**

Bij de overige lasten en baten gaat het met name om automatisering (doorbelastingen ICT/werkplekken, C2000-randapparatuur, bereikbaarheidskaarten), facilitaire voorzieningen (eten/drinken, drukkosten, vergaderkosten), overige overhead (zoals financiën en juridische zaken), dienstverleningen aan derden, voorlichting, contributies, e.d.

Bij de toerekening van apparaatslasten wordt door gemeenten gebruik gemaakt van kostenplaatsen. De doorbelaste lasten (personele lasten en overhead) vinden plaats op basis van een (uur)tarief vermenigvuldigd met het aantal eenheden (uren, werkplekken, m<sup>2</sup>). Hierbij kan de opbouw van de componenten die in het (uur)tarief zijn opgenomen verschillen, evenals de mate van verbijzondering van de totstandkoming van deze uurtarieven en de wijze van toedeling aan producten. Tegen deze achtergrond worden doorbelastingen voorzover mogelijk toegerekend aan de relevante rubricering (zoals doorbelastingen P&O en huisvesting). Indien deze componenten niet individueel inzichtelijk zijn, zijn deze onder overig opgenomen.

---

## **4.3 Rubricering per gemeente**

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van de inventarisatie van de rubricering per gemeente weergegeven, inclusief correcties kapitaallasten. De in de tabel vermelde bedragen zijn inclusief rampenbestrijding.

**Tabel 4.1. Uitkomsten inventarisatie rubricering voor brandweer en rampenbestrijding, inclusief correcties kapitaallasten (bedragen x 1.000 euro)**

| <i>Gemeente</i>                                                                | <i>bijdragen<br/>aan/van<br/>VR en<br/>andere<br/>gemeen-<br/>ten</i> | <i>perso-<br/>neel</i> | <i>materieel<br/>en<br/>materiaal</i> | <i>huisves-<br/>ting</i> | <i>leges</i> | <i>overig</i> | <i>totaal</i> |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------|------------------------|---------------------------------------|--------------------------|--------------|---------------|---------------|
| <i>Reusel-De Mierden</i>                                                       | 69                                                                    | 277                    | 151                                   | 68                       | -/- 3        | 100           | 662           |
| <i>Heeze-Leende</i>                                                            | 109                                                                   | 661                    | 181                                   | 128                      | -/- 1        | 173           | 1.250         |
| <i>Son en Breugel</i>                                                          | 111                                                                   | 432                    | 111                                   | 18                       | -/- 1        | 233           | 903           |
| <i>Asten</i>                                                                   | 174                                                                   | 330                    | 131                                   | 83                       | 0            | 211           | 928           |
| <i>Waalre</i>                                                                  | 148                                                                   | 460                    | 112                                   | 38                       | -/- 1        | 21            | 779           |
| <i>Oirschot</i>                                                                | 110                                                                   | 513                    | 217                                   | 83                       | -/- 13       | 120           | 1.030         |
| <i>Bergeijk</i>                                                                | 101                                                                   | 607                    | 115                                   | 175                      | 0            | 249           | 1.246         |
| <i>Eersel</i>                                                                  | 158                                                                   | 570                    | 169                                   | 126                      | -/- 6        | 140           | 1.157         |
| <i>Someren</i>                                                                 | 124                                                                   | 475                    | 140                                   | 71                       | 0            | 57            | 866           |
| <i>Bladel</i>                                                                  | 159                                                                   | 397                    | 160                                   | 97                       | -/- 1        | 325           | 1.137         |
| <i>Cranendonck</i>                                                             | 137                                                                   | 647                    | 148                                   | 133                      | 0            | 290           | 1.354         |
| <i>Laarbeek</i>                                                                | 109                                                                   | 829                    | 203                                   | 72                       | -/- 5        | 199           | 1.407         |
| <i>Nuenen c.a.</i>                                                             | 161                                                                   | 597                    | 114                                   | 66                       | -/- 3        | 75            | 1.009         |
| <i>Best</i>                                                                    | 315                                                                   | 810                    | 179                                   | 102                      | -/- 11       | 440           | 1.834         |
| <i>Gemert-Bakel</i>                                                            | 203                                                                   | 657                    | 206                                   | 109                      | 0            | 50            | 1.226         |
| <i>Valkenswaard</i>                                                            | 259                                                                   | 752                    | 238                                   | 60                       | -/- 1        | 343           | 1.651         |
| <i>Deurne</i>                                                                  | 290                                                                   | 668                    | 217                                   | 121                      | -/- 10       | 114           | 1.400         |
| <i>Geldrop-Mierlo</i>                                                          | 244                                                                   | 969                    | 345                                   | 119                      | -/- 4        | 333           | 2.007         |
| <i>Veldhoven</i>                                                               | 346                                                                   | 920                    | 208                                   | 127                      | 0            | 128           | 1.730         |
| <i>Helmond*</i>                                                                | 484                                                                   | 3.867                  | 484                                   | 420                      | -/- 101      | 594           | 5.748         |
| <i>Eindhoven</i>                                                               | 1.535                                                                 | 9.144                  | 851                                   | 1.736                    | -/- 44       | 2.171         | 15.395        |
| <b>TOTAAL</b>                                                                  | 5.346                                                                 | 24.582                 | 4.680                                 | 3.952                    | -/- 205      | 6.366         | 44.719        |
| <i>als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen</i> |                                                                       |                        |                                       |                          |              |               |               |

\* de lasten voor rampenbestrijding zijn gedeeltelijk 'verborgen' opgenomen onder diverse niet-brandweerge relateerde producten van de gemeente

#### **overhead**

De toegerekende overhead is afzonderlijk inzichtelijk gemaakt (exclusief de huisvestingscomponenten). Hierbij wordt de toerekeningssystematiek van de gemeenten via kostenplaatsen gevolgd (zie bijlage B).

---

## 5 Afwijkingen tussen netto lasten en ijkpuntcores

---

### 5.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op: totaalbedraggemeentelijke netto lasten; (paragraaf 5.2) verschillen tussen netto lasten en ijkpuntcores (paragraaf 5.3); beschouwingen grootste afwijkingen (paragraaf 5.4).

---

### 5.2 Totaalbedrag gemeentelijke netto lasten

In hoofdstuk 3 is opgenomen dat de geïnventariseerde totale netto lasten voor brandweer en rampenbestrijding in 2010 in totaal circa 44,7 mln. euro bedragen. Op verzoek van de opdrachtgever zijn de netto lasten voor gemeentelijke rampenbestrijding afzonderlijk inzichtelijk gemaakt, aangezien deze taak niet wordt overgedragen aan de VRBZO. Voor de verdere analyses richting een verdeelsleutel voor de gemeentelijke bijdrageregeling is het bedrag aan netto lasten voor de gemeentelijke rampenbestrijding daarmee niet relevant. Het bedrag dat resteert betreft de geïnventariseerde netto lasten voor de taken exclusief gemeentelijke rampenbestrijding op basis van de realisatiecijfers 2010. Dit bedrag is opgenomen in onderstaande tabel en is circa 42,5 mln. euro (gemiddeld 58 euro per inwoner).

Tabel 5.1.

Totaalbedrag netto lasten exclusief rampenbestrijding op basis van inventarisatie jaar 2010 (bedragen x 1.000 euro en in euro's per inwoner)

| Gemeente                                                                | totaal netto lasten | waarvan gemeentelijke rampenbestrijding | netto lasten exclusief gemeentelijke rampenbestrijding | per inwoner exclusief gemeentelijke rampenbestrijding |
|-------------------------------------------------------------------------|---------------------|-----------------------------------------|--------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------|
| Reusel-De Mierden                                                       | 662                 | 53                                      | 609                                                    | 49                                                    |
| Heeze-Leende                                                            | 1.250               | 203                                     | 1.047                                                  | 69                                                    |
| Son en Breugel                                                          | 903                 | 62                                      | 841                                                    | 54                                                    |
| Asten                                                                   | 928                 | 70                                      | 858                                                    | 53                                                    |
| Waalre                                                                  | 779                 | 46                                      | 733                                                    | 44                                                    |
| Oirschot                                                                | 1.030               | 93                                      | 937                                                    | 53                                                    |
| Bergeijk                                                                | 1.246               | 117                                     | 1.129                                                  | 63                                                    |
| Eersel                                                                  | 1.157               | 71                                      | 1.086                                                  | 60                                                    |
| Someren                                                                 | 866                 | 68                                      | 798                                                    | 44                                                    |
| Bladel                                                                  | 1.137               | 96                                      | 1.041                                                  | 54                                                    |
| Cranendonck                                                             | 1.354               | 163                                     | 1.191                                                  | 59                                                    |
| Laarbeek                                                                | 1.407               | 67                                      | 1.340                                                  | 62                                                    |
| Nuenen c.a.                                                             | 1.009               | 103                                     | 906                                                    | 41                                                    |
| Best                                                                    | 1.834               | 104                                     | 1.730                                                  | 60                                                    |
| Gemert-Bakel                                                            | 1.226               | 41                                      | 1.185                                                  | 41                                                    |
| Valkenswaard                                                            | 1.651               | 250                                     | 1.401                                                  | 46                                                    |
| Deurne                                                                  | 1.400               | 184                                     | 1.216                                                  | 39                                                    |
| Geldrop-Mierlo                                                          | 2.007               | 133                                     | 1.874                                                  | 49                                                    |
| Veldhoven                                                               | 1.730               | 103                                     | 1.627                                                  | 38                                                    |
| Helmond†                                                                | 5.748               | 30                                      | 5.718                                                  | 65                                                    |
| Eindhoven                                                               | 15.395              | 149                                     | 15.246                                                 | 71                                                    |
| TOTAAL                                                                  | 44.719              | 2.206                                   | 42.513                                                 | 58                                                    |
| als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen |                     |                                         |                                                        |                                                       |

† de lasten voor rampenbestrijding zijn bij deze gemeente gedeeltelijk 'verborgen' opgenomen onder diverse niet-brandweegerelateerde producten van de gemeente, waardoor hier niet de totale lasten van rampenbestrijding zichtbaar zijn. Het niet zichtbare deel valt echter buiten de netto lasten van relevante taken die aan de regio worden overgedragen.

### 5.3 Verschillen netto lasten en ijkpuntscores

Ten behoeve van de verdere analyses richting een verdeelsleutel voor een gemeentelijke bijdrageregeling kan nader in beeld worden gebracht welke verdeling er zou optreden indien de relatieve verhoudingen tussen de gemeenten zouden worden gebaseerd op de ijkpuntscores (zie hoofdstuk 2, tabel 2.1). In onderstaande tabel worden daarom de feitelijke relevante netto lasten voor de taken die naar de regio dienen te worden overgeheveld, vergeleken met de relatieve ijkpuntscores. De relevante netto lasten (ca. 42,5 mln. euro) zijn daartoe verdeeld op basis van de verhoudingen uit de laatste kolom van tabel 2.1.

**Tabel 5.2. Verschil netto lasten en relatieve ijkpuntsscore voor 2010 (exclusief gemeentelijke rampenbestrijding; in euro's per inwoner)**

| <i>Gemeente</i>                                                                | <i>relevante<br/>bedrag netto<br/>lasten 2010</i> | <i>verdeling op<br/>basis van<br/>ijkpuntsscores</i> | <i>verschil</i> | <i>waarvan<br/>incidenteel</i> | <i>verschil excl<br/>incidenteel</i> |
|--------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------|------------------------------------------------------|-----------------|--------------------------------|--------------------------------------|
| <i>Reusel-De Mierden</i>                                                       | 49                                                | 51                                                   | -/- 3           | -2                             | -1                                   |
| <i>Heeze-Leende</i>                                                            | 69                                                | 53                                                   | 16              | -0                             | 16                                   |
| <i>Son en Breugel</i>                                                          | 54                                                | 51                                                   | 3               | 0                              | 3                                    |
| <i>Asten</i>                                                                   | 53                                                | 53                                                   | -/- 1           | 0                              | -/- 1                                |
| <i>Waalre</i>                                                                  | 44                                                | 42                                                   | 2               | 0                              | 2                                    |
| <i>Oirschot</i>                                                                | 53                                                | 63                                                   | -/- 10          | 0                              | -/- 10                               |
| <i>Bergeijk</i>                                                                | 63                                                | 56                                                   | 6               | 0                              | 6                                    |
| <i>Eersel</i>                                                                  | 60                                                | 55                                                   | 5               | 0                              | 5                                    |
| <i>Someren</i>                                                                 | 44                                                | 51                                                   | -/- 7           | 0                              | -/- 7                                |
| <i>Bladel</i>                                                                  | 54                                                | 55                                                   | -/- 0           | 0                              | -/- 0                                |
| <i>Cranendonck</i>                                                             | 59                                                | 56                                                   | 3               | 0                              | 3                                    |
| <i>Laarbeek</i>                                                                | 62                                                | 45                                                   | 17              | 0                              | 17                                   |
| <i>Nuenen c.a.</i>                                                             | 41                                                | 44                                                   | -/- 3           | 0                              | -/- 3                                |
| <i>Best</i>                                                                    | 60                                                | 48                                                   | 11              | 0                              | 11                                   |
| <i>Gemert-Bakel</i>                                                            | 41                                                | 50                                                   | -/- 8           | 0                              | -/- 8                                |
| <i>Valkenswaard</i>                                                            | 46                                                | 54                                                   | -/- 8           | -/- 0                          | -/- 8                                |
| <i>Deurne</i>                                                                  | 39                                                | 51                                                   | -/- 12          | 0                              | -/- 12                               |
| <i>Geldrop-Mierlo</i>                                                          | 49                                                | 47                                                   | 2               | -/- 0                          | 2                                    |
| <i>Veldhoven</i>                                                               | 38                                                | 52                                                   | -/- 14          | -/- 0                          | -/- 14                               |
| <i>Helmond</i>                                                                 | 65                                                | 53                                                   | 12              | 0                              | 12                                   |
| <i>Eindhoven</i>                                                               | 71                                                | 74                                                   | -/- 2           | 0                              | -/- 2                                |
| <b>TOTAAL</b>                                                                  | 58                                                | 58                                                   | 0               | -/- 0                          | 0                                    |
| <i>als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen</i> |                                                   |                                                      |                 |                                |                                      |

Uit de tabel blijkt dat het verschil tussen beide kolommen per gemeente uiteenloopt.

In de onderzoeksrapportage is afgesproken dat voor de gemeenten met het grootste verschil per inwoner tussen beide bedragen een nadere analyse naar de achtergronden voor dit verschil plaatsvindt (minimaal +/- 10 euro per inwoner).

Als eerste check is bij deze achtergronden gekeken naar een mogelijke afwijking op grond van incidentele lasten/baten in 2010<sup>15</sup>. De bovenstaande bedragen voor incidentele lasten hebben betrekking op de gemeentelijke rampenbestrijding.

Uit de tabel blijkt dat de incidentele lasten zeer beperkt zijn en niet tot aan ander afwijkingsbeeld (cq. selectie van gemeenten) leiden (zie bijlage C).

15. Deze incidentele lasten zijn gebaseerd op opgaven van elke gemeenten.

---

## 5.4 Beschouwingen grootste afwijkingen

---

### 5.4.1 Algemeen

#### *selectie gemeenten*

De gemeenten met een verschil van +/- 10 euro per inwoner uit tabel 5.2 zijn aan een nadere analyse onderworpen, om een nadere duiding te kunnen geven van de achtergronden van de afwijkingen tussen feitelijke netto lasten en een verdeling op basis van ijkpuntcores.

Met de VRBZO is afgesproken dat in dit verband niet wordt gekeken naar uitruktijden/dekkingsgraden.

Dit betekent dat de genoemde achtergronden in totaliteit ook niet het totale verschil hoeven te verklaren.

#### *achtergrond*

Voor de verklaring van de verschillen kan in algemene zin een deel aan de globale werking van het gemeentefonds worden toegeschreven. Vanuit het waarborgen van de gemeentelijke autonomie wordt gewerkt met een globale kostenoriëntatie met behulp van structuurkenmerken die de belangrijkste kostenverschillen verklaren indien gemeenten uit zouden gaan van een vergelijkbaar voorzieningenniveau en een vergelijkbare organisatie (inclusief efficiency). In de praktijk kunnen afwijkingen tussen de feitelijke netto lasten en het ijkpunt door veel specifieke elementen worden veroorzaakt. In algemene zin is de ijkpuntcore geen maatpak dat exact in detail aansluit op de specifieke situatie per gemeente in al zijn facetten. Een afwijking van enkele euro's per inwoner tussen feitelijke lasten en de ijkpuntcore is daarom een normale marge, die ook in de werking van het gemeentefonds vanuit de nagestreefde globaliteit en het waarborgen van de lokale bestedingsautonomie wordt geaccepteerd.

De belangrijkste typen verklaringen die naast een dergelijke globale algemene marge optreden, zijn:

- eigen keuzes in organisatie/voorzieningenniveau van gemeenten;
- afwijkende toerekeningssystematiek van apparaatslasten.

---

### 5.4.2 Beschouwing per gemeente

Uit de aanvullende analyses naar relevante achtergronden voor verschillen tussen de feitelijke netto lasten in 2010 en de ijkpuntcore van het gemeentefonds voor de desbetreffende gemeente blijkt het volgende (beeld per gemeente). Bij de vergelijkingen wordt telkens gekeken naar de situatie ten opzichte van vergelijkbare gemeenten.

#### *Heeze-Leende*

De gemeente Heeze-Leende geeft circa 16 euro per inwoner meer uit dan waar in de honorering in het gemeentefonds van wordt uitgegaan. Hiervoor zijn de volgende achtergronden relevant:

- de belangrijkste verklaring hiervoor (ongeveer de helft) is van boekhoudkundige aard. De inzet van de uren van afdelingen worden (vooraf) toegerekend aan producten. In 2010 zijn er op basis van verwachte projecten en werkzaamheden relatief meer uren toegerekend aan brandweerbzorg dan de feitelijke personeelskosten, en dit is niet achteraf maar in het volgende boekjaar gecorrigeerd. In de realisatiecijfers van het jaar 2011 is dan ook sprake van een duidelijk lagere toerekening.

het resterende deel van het verschil kan worden verklaard uit hogere lasten (telkens enkele euro's per inwoner) bij de volgende componenten: personeel, materieel en huisvesting:

- personeel: vergoedingen van vrijwilligers zijn afhankelijk van een vaste component en uurvergoedingen voor uitrukken en oefenen (verschillend per functie). Daarnaast kunnen gemeenten hogere vergoedingen verstrekken voor bepaalde werkzaamheden. In Heeze-Leende zijn de vergoedingen per vrijwilliger in 2010 relatief hoog. Naast de vergoedingen zijn ook de kosten voor opleiden en oefenen in 2010 hoog;
- materieel: bij het groot materieel zijn de onderhoudskosten iets hoger, hetgeen mogelijk samenhangt met de leeftijd van de voertuigen. Daarnaast beschikt Heeze-Leende over relatief dure overige materialen;
- huisvesting: de kazernes zijn relatief nieuw en hebben een relatief hoge investeringswaarde. Dit levert hogere lasten voor huisvesting op.

### **Oirschot**

De gemeente Oirschot geeft circa 10 euro per inwoner minder uit dan waar in de honorering in het gemeentefonds van wordt uitgegaan.

de belangrijkste verklaring hiervoor hangt samen met de wijze waarop in het gemeentefonds in de definitie van de maatstaf woonruimten rekening wordt gehouden met kazernes. In de definitie (telling) van het aantal woonruimten per gemeente wordt door het CBS naast de aanwezige woningvoorraad ook rekening gehouden met recreatiewoningen en overige bijzondere woningen. In Oirschot zijn een (leger)kazerne en enkele zorgcentra gevestigd<sup>16</sup>, die relatief zwaar meetellen in het aantal woonruimten, terwijl er in Oirschot geen evenredig hoge lasten aan deze bijzondere woningen zijn verbonden. De extra score voor deze objecten in het gemeentefonds voor de kazerne bedraagt circa 6 à 7 euro per inwoner; het overige deel van het verschil kan globaal worden verklaard uit relatief lagere personele lasten. Kleinere, minder verstedelijkte gemeenten hebben de afgelopen periode een ontwikkeling doorgemaakt met een omschakeling waarin meer beroepspersoneel ten opzichte van het aantal vrijwilligers is/wordt ingezet. Hiermee is een kostenstijging gemoeid, waarmee in de laatste herziening van het ijkpunt in het gemeentefonds rekening is gehouden. In Oirschot zijn er (nog) relatief weinig beroepskrachten, zowel in de koude als warme organisatie, ten opzichte van het aantal vrijwilligers. Dit verklaart enkele euro's per inwoner aan lagere lasten.

16. Deze voorzieningen tellen mee als ruim 3.000 woonruimten.

### **Laarbeek**

De gemeente Laarbeek geeft circa 10 euro per inwoner meer uit dan waar in de honorering in het gemeentefonds van wordt uitgegaan.

de belangrijkste verklaring hiervoor (meer dan de helft) is van boekhoudkundige aard. Vooruitlopend op de regionalisering is er de afgelopen jaren al personeel in regionale dienst gekomen waarbij dit vervolgens door de gemeente wordt ingehuurd (middels een dienstverleningsovereenkomst). Dit proces was in Laarbeek al in 2010 gaande. Dit heeft geleid tot een administratieve overlap van kosten tussen (voorcalculatorisch bepaald) gemeentelijk personeel en ingehuurd personeel. Dit effect is in Laarbeek in 2011 grotendeels verdwenen en verklaart meer dan helft van het verschil tussen de netto lasten en de relatieve ijkpuntsscore;

het resterende deel van het verschil kan globaal worden verklaard uit hogere lasten (enkele euro's per inwoner) bij de component materieel. De lasten voor materieel/materialen zijn onder andere afhankelijk van de investeringsbedragen en de aantallen voertuigen en materialen. In Laarbeek is bij het rijdend ma-

terieel sprake van relatief hoge investeringen (bijvoorbeeld vanwege extra aanwezige inventaris/bepakking). Daarnaast zijn er in 2010 veel aankopen verricht voor overige materialen zoals kleding/uitrusting en ademluchtapparatuur, die niet zijn geactiveerd.

### **Best**

De gemeente Best geeft circa 11 euro per inwoner meer uit dan waar in de honorering in het gemeentefonds van wordt uitgegaan.

de belangrijkste verklaring hiervoor (ongeveer de helft) is van boekhoudkundige aard. De inzet van de uren van afdelingen worden (vooraf) toegerekend aan producten. De gemeente heeft aangegeven dat de uren in 2010 op een afwijkende wijze zijn toegerekend waardoor er relatief meer uren zijn toegerekend aan brandweezorg dan de feitelijke personeelskosten, en dit is niet achteraf maar in het volgende boekjaar gecorrigeerd. In de realisatiecijfers van het jaar 2011 is dan ook sprake van een duidelijk lagere toerekening. Dit verklaart circa de helft van het verschil tussen de honorering in het gemeentefonds en de netto lasten in 2010;

het resterende deel van het verschil kan worden verklaard uit hogere lasten bij de component personeel. Om de uitruk te kunnen garanderen is er, naast beroepsondersteuning, een bepaald aantal vrijwilligers benodigd per kazerne. Best beschikt over één kazerne. Het aantal vrijwilligers voor die kazerne is relatief hoog. Vergoedingen van vrijwilligers zijn afhankelijk van een vaste component en uurvergoedingen voor uitrukken en oefenen (verschillend per functie). Daarnaast kunnen gemeenten hogere vergoedingen verstrekken voor bepaalde werkzaamheden. In Best zijn er niet alleen relatief veel vrijwilligers, ook de vergoeding per vrijwilliger is in 2010 relatief hoog. Dit blijkt deels samen te hangen met grootschalige inzetten en een piek in opleidingsuren.

### **Deurne**

De gemeente Deurne geeft circa 12 euro per inwoner minder uit dan waar in de honorering in het gemeentefonds van wordt uitgegaan.

Dit verschil kan deels (voor ongeveer de helft) worden verklaard uit lagere lasten (telkens enkele euro's per inwoner) bij de volgende componenten: personeel en huisvesting.

- personeel: met name de mate van verstedelijking bepaalt de verhouding tussen het beroepspersoneel en het aantal vrijwilligers. Er is een ontwikkeling gaande dat weinig verstedelijkte gemeenten meer beroepspersoneel gaan inzetten ten opzichte van het aantal vrijwilligers. In Deurne zien we deze ontwikkeling (nog) minder terug, hetgeen tot uiting komt in iets minder fte beroepspersoneel in vergelijking met andere gemeenten. Het betreft met name personeel voor proactie/preventie. Beroepspersoneel en vrijwilligers dienen gediplomeerd te zijn om bepaalde werkzaamheden te kunnen verrichten. De kosten van deze opleidingen zijn mede afhankelijk van het aantal brandweerlieden en het verloop van het personeel. De lasten voor opleidingen zijn in 2010 in Deurne relatief laag.
- huisvesting: in de honorering in het gemeentefonds ontvangt een gemeente een vergoeding per kern met minimaal 500 adressen. Landelijk loopt het aantal kazernes in de pas met het aantal van deze kernen. In Deurne zijn er 3 van deze kernen aanwezig, maar die worden bediend vanuit 2 kazernes. Aangezien er wel een honorering wordt ontvangen voor 3 kernen levert dit een relatief kostenvoordeel op in de sfeer van huisvesting.

### **Veldhoven**

De gemeente Veldhoven geeft circa 14 euro per inwoner minder uit dan waar in de honorering in het gemeentefonds van wordt uitgegaan.

Dit verschil kan deels (voor ruim de helft) worden verklaard uit lagere lasten (telkens enkele euro's per inwoner) bij de volgende componenten: personeel, materieel en huisvesting.

- personeel: met name de mate van verstedelijking bepaalt de verhouding tussen het beroepspersoneel en het aantal vrijwilligers. Veldhoven beschikt over minder fte beroepspersoneel in vergelijking met andere gemeenten. Het betreft onder andere personeel voor commandant/leiding. Dit lage aantal beroepspersoneel wordt niet gecompenseerd met meer vrijwilligers. Hierdoor zijn de kosten voor onder andere opleiden en oefenen relatief laag;
- materieel: in Veldhoven wordt in 2010 gewerkt met relatief oud groot rijdend materieel met lage investeringsbedragen<sup>17</sup>. Ook zijn de onderhoudskosten relatief laag en zijn er beperkte lasten voor overige materialen (zoals kleding/uitrusting en ademluchtapparatuur);
- huisvesting: ten behoeve van de dekking beschikt Veldhoven over 2 kazernes. Naast de kapitaallasten van de objecten brengt dit ook exploitatiekosten met zich mee als onderhoudskosten, belastingen, energie, e.d. Eén kazerne wordt gehuurd tegen geringe kosten, hetgeen een kostenvoordeel oplevert. Voor deze kosteneffecten zijn geen correcties toegepast.

17. In de correctie kapitaallasten is niet gecorrigeerd voor verschillen in (historische) aanschafprijzen.

### **Helmond**

De gemeente Helmond geeft circa 12 euro per inwoner meer uit dan waar in de honorering in het gemeentefonds van wordt uitgegaan.

Dit verschil kan globaal worden verklaard uit hogere lasten bij de component personeel. Helmond beschikt over 24-uursdienst met beroepspersoneel, aangevuld met vrijwilligers. Een 24-uursdienst is relatief duurder dan een dagdienst met beroepspersoneel met vrijwilligers buiten kantooruren, omdat men is gebonden aan een beperkt aantal wachtdiensturen. Daarnaast leidt dit beroepspersoneel ook tot extra lasten voor functioneel leeftijdsdonslag (FLO) in 2010.

---

#### **5.4.3 Totaalbeeld**

Uit de nadere beschouwingen per gemeente blijkt dat de belangrijkste afwijkingen samenhangen met historische keuzes van individuele gemeenten op onderdelen van de organisatie (mix inzet personeel en honorering, materieel, huisvesting), terwijl in de ijkpuntscore de kostenverschillen als gevolg van exogene factoren tot uitdrukking komen. In regionaal verband dient in de toekomst vanuit één regionale invalshoek invulling te worden gegeven aan organisatorische en kwalitatieve elementen (voorzieningsniveau).

Gegeven bovenstaande beschouwingen kan de ijkpuntscore verder worden benut bij de vormgeving van de toekomstige gemeentelijke bijdrageregeling (zie hoofdstuk 6).

---

## 6 Voorstel gemeentelijke bijdrageregeling

### ***algemeen***

Binnen de regio dient te worden gekomen tot de vaststelling van een toekomstig totaalbudget voor de totale veiligheidsregio. Daarbij spelen vragen een rol als de bepaling van het voorzieningenniveau en mogelijke efficiencywinst die door regionalisering is te bereiken.

Het beschikbare totaalbedrag voor de regio dient (naast uit overige bronnen zoals de Bdur) op een plausibele, structureel houdbare wijze te worden bekostigd uit een bijdrageregeling vanuit de gemeenten. Voor deze bijdrageregeling is een verdeelsleutel nodig waarmee de gemeentelijke bijdrage per gemeente wordt bepaald.

### ***verdelen op basis van relatieve ijkpuntscores gemeentefonds***

Voor een dergelijke verdeling is de verdeelsleutel op basis van de (relatieve verhoudingen volgens) de ijkpuntscores van het ijkpunt brandweer en rampenbestrijding uit het gemeentefonds het meest geschikt (voor enkele alternatieve verdelingen zie Bijlage D).

Deze verdeelsleutel houdt namelijk rekening met de exogene kostenverschillen tussen gemeenten op grond van verschillen in structuurkenmerken (zoals verschillen in aantal objecten, bedrijvigheid, dichtheid van bebouwing, oppervlakte grondgebied, meerkernigheid e.d.). Dit is in hoofdstuk 2 van deze rapportage nader beschreven. Daarnaast is de ijkpuntscore in het gemeentefonds ook gebaseerd op een gelijk efficiency- en voorzieningenniveau tussen de verschillende typen gemeenten. Dit zijn elementen die ook in regionaal verband een belangrijke rol spelen (iedereen gelijk behandelen).

Tot slot is de verdeelsleutel volgens de ijkpunten ook in de toekomst gemakkelijk te onderhouden/actualiseren tussen de jaren. Bij alle wijzigingen in structuurkenmerken van individuele gemeenten (inclusief bijvoorbeeld groei) levert de geactualiseerde uitkomst van de scores van het ijkpunt uit het gemeentefonds automatisch de nieuwe verhoudingen tussen gemeenten op, zonder dat er over allerlei details/aanpassingen moet worden onderhandeld.

### ***historische lasten of gelijk bedrag per inwoner niet geschikt als verdeelsleutel***

Een verdeling op grond van historische lasten is geen houdbare werkwijze voor een plausibele, structurele verdeling van de gemeentelijke bijdragen binnen één regionale organisatie. Zoals uit de analyses in hoofdstuk 5 is gebleken, bevatten deze historische lasten allerlei effecten van (historische) lokale keuzes ten aanzien van de organisatie. Daarnaast kunnen/zullen ook de keuzes ten aanzien van het voorzieningenniveau uiteenlopen. Dergelijke elementen dienen straks vanuit één regionale invalshoek in één organisatie (en dekkingplan) te worden geoptimaliseerd.

Ook een verdeling op basis van een gelijk bedrag per inwoner voor alle gemeenten is niet houdbaar, omdat de kostenpatronen verschillen op grond van veel meer structuurkenmerken. Als er dan zou worden gekozen voor een gelijk bedrag per inwoner, wordt er een onterechte herverdeling geïntroduceerd ten opzichte van de inkomstenpatronen tussen de gemeenten uit het gemeentefonds, waarin wel met dergelijke verschillen rekening wordt gehouden. Gemeenten met een relatief lage ijkpuntscore zouden dan gemeenten met duurdere omstandigheden gaan subsidiëren en omgekeerd houden die laatste gemeenten er ten onrechte geld aan over, omdat de feitelijke uitvoering van een vergelijkbaar voorzieningenniveau bij hen relatief duurder is.

De uitkomsten van een verdeling op grond van de ijkpuntscores tussen de gemeenten is in tabel 6.1 opgenomen. De afwijkingen tussen de historische lasten en de relatieve ijkpuntscore zijn daarbij op plausibele wijze

te verklaren (zie hoofdstuk 5).

**Tabel 6.1. Verdeelvoorstel totaalbedrag historische lasten verdelen op basis van relatieve ijkpuntsscore voor 2010 (exclusief gemeentelijke rampenbestrijding; in euro's per inwoner)**

| <b>Gemeente</b>                                                                | <b>historische lasten<br/>2010</b> | <b>verdeling op basis<br/>van ijkpuntsscores</b> | <b>verschil</b> |
|--------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|--------------------------------------------------|-----------------|
| <i>Reusel-De Mierden</i>                                                       | 49                                 | 51                                               | -/- 3           |
| <i>Heeze-Leende</i>                                                            | 69                                 | 53                                               | 16              |
| <i>Son en Breugel</i>                                                          | 54                                 | 51                                               | 3               |
| <i>Asten</i>                                                                   | 53                                 | 53                                               | -/- 1           |
| <i>Waalre</i>                                                                  | 44                                 | 42                                               | 2               |
| <i>Oirschot</i>                                                                | 53                                 | 63                                               | -/- 10          |
| <i>Bergeijk</i>                                                                | 63                                 | 56                                               | 6               |
| <i>Eersel</i>                                                                  | 60                                 | 55                                               | 5               |
| <i>Someren</i>                                                                 | 44                                 | 51                                               | -/- 7           |
| <i>Bladel</i>                                                                  | 54                                 | 55                                               | -/- 0           |
| <i>Cranendonck</i>                                                             | 59                                 | 56                                               | 2               |
| <i>Laarbeek</i>                                                                | 62                                 | 45                                               | 17              |
| <i>Nuenen c.a.</i>                                                             | 41                                 | 44                                               | -/- 3           |
| <i>Best</i>                                                                    | 60                                 | 48                                               | 11              |
| <i>Gemert-Bakel</i>                                                            | 41                                 | 50                                               | -/- 8           |
| <i>Valkenswaard</i>                                                            | 46                                 | 54                                               | -/- 8           |
| <i>Deurne</i>                                                                  | 39                                 | 51                                               | -/- 12          |
| <i>Geldrop-Mierlo</i>                                                          | 49                                 | 47                                               | 2               |
| <i>Veldhoven</i>                                                               | 38                                 | 52                                               | -/- 14          |
| <i>Helmond</i>                                                                 | 65                                 | 53                                               | 12              |
| <i>Eindhoven</i>                                                               | 71                                 | 74                                               | -/- 2           |
| <b>TOTAAL</b>                                                                  | 58                                 | 58                                               | 0               |
| <i>als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen</i> |                                    |                                                  |                 |

### **overgangsregeling**

Voor een overgangsregeling kunnen de historische netto lasten wel een tijdelijk hulpmiddel zijn om vanuit de huidige lastenpatronen stapsgewijs om te schakelen naar de structurele bijdrageregeling op langere termijn. Een gebruikelijk methode is om het verschil tussen historische lasten en verdeling op basis van de nieuwe bijdrageregeling te bevriezen en vervolgens in enkele jaarlijkse stappen af te bouwen. Gedacht kan worden aan een overgangstraject van bijvoorbeeld 4 jaar.

---

## Bijlagen

---

## A Overzichtstabel onderzoeksstappen

In onderstaande tabel worden de onderzoeksstappen toegelicht hoe is gekomen tot de uitkomsten in tabel 3.2:  
 de aangeleverde totalen op functie 120 (brandweer en rampenbestrijding) op basis van de realisatie 2010.  
 Indien gemeenten in het aangeleverde bestand geen Iv3-functie hebben opgenomen is aangegeven welke producten als functie 120 zijn beschouwd;  
 netto lasten die zijn aangetroffen op andere functies dan 120;  
 netto lasten op functie 120 die geen betrekking hebben op brandweer en rampenbestrijding;  
 de correcties kapitaallasten ten behoeve van uniformering van afschrijvings- en renteberekeningen

**Tabel A.1. Uitkomsten onderzoeksstappen netto lasten (bedragen x 1.000 euro)**

| Gemeente                                                                | totaal<br>functie 120 | hercoderingen |              | correcties kapitaallasten |              | saldo na<br>correctie<br>kapitaallas-<br>ten |
|-------------------------------------------------------------------------|-----------------------|---------------|--------------|---------------------------|--------------|----------------------------------------------|
|                                                                         |                       | bijtelling    | afstelling   | materieel                 | huisvesting  |                                              |
| Reusel-De Mierden                                                       | 648                   | -/- 2         | 0            | 28                        | -/- 12       | 662                                          |
| Heeze-Leende                                                            | 1.249                 | 6             | 0            | 8                         | -/- 12       | 1.250                                        |
| Son en Breugel                                                          | 865                   | 0             | 0            | 30                        | 8            | 903                                          |
| Asten                                                                   | 905                   | -/- 30        | 0            | 54                        | -/- 1        | 928                                          |
| Waalre                                                                  | 778                   | 15            | 0            | 19                        | -/- 34       | 779                                          |
| Oirschot                                                                | 929                   | 3             | 0            | 56                        | 42           | 1.030                                        |
| Bergeijk                                                                | 1.217                 | 35            | 4            | 37                        | -/- 38       | 1.246                                        |
| Eersel                                                                  | 1.151*                | -/- 5         | -/- 11       | -/- 10                    | 10           | 1.157                                        |
| Somerse                                                                 | 860                   | 0             | 0            | 18                        | -/- 12       | 866                                          |
| Bladel                                                                  | 1.060                 | 40            | 0            | 32                        | 5            | 1.137                                        |
| Cranendonck                                                             | 1.248                 | 71            | 0            | 60                        | -/- 24       | 1.354                                        |
| Laarbeek                                                                | 1.343                 | 45            | 0            | 11                        | 8            | 1.407                                        |
| Nuenen c.a.                                                             | 971                   | 10            | 0            | 15                        | 13           | 1.009                                        |
| Best                                                                    | 1.782                 | 28            | -/- 46       | -/- 17                    | -/- 5        | 1.834                                        |
| Gemert-Bakel                                                            | 1.124                 | 37            | 0            | 79                        | -/- 15       | 1.226                                        |
| Valkenswaard                                                            | 1.566                 | 37            | 0            | 58                        | -/- 11       | 1.651                                        |
| Deurne                                                                  | 1.526                 | 87            | 258          | 31                        | 14           | 1.400                                        |
| Geldrop-Mierlo                                                          | 1.979                 | 0             | 0            | 41                        | -/- 13       | 2.007                                        |
| Veldhoven                                                               | 3.148†                | 0             | 1.533        | 88                        | 27           | 1.730                                        |
| Helmond                                                                 | 5.702                 | 67            | 0            | 53                        | -/- 73       | 5.748                                        |
| Eindhoven                                                               | 15.830                | -/- 528       | 0            | -/- 26                    | 118          | 15.395                                       |
| <b>TOTAAL</b>                                                           | <b>45.882</b>         | <b>-/- 86</b> | <b>1.737</b> | <b>666</b>                | <b>-/- 6</b> | <b>44.719</b>                                |
| als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen |                       |               |              |                           |              |                                              |

\* in aangeleverd bestand zijn geen Iv3-codes opgenomen; producten 052, 053 en 054 zijn aangemerkt als functie 120

† in aangeleverd bestand zijn geen Iv3-codes opgenomen; producten 616200 t/m 616810 zijn aangemerkt als functie 120

## B Overhead

In onderstaande tabel zijn de overheadcomponenten uit tabel 4.1 inzichtelijk gemaakt. Het gaat om de toerekeningen van overhead door gemeenten aan kostenplaatsen. De doorbelaste lasten vinden plaats op basis van een (uur)tarief vermenigvuldigd met het aantal eenheden (uren, werkplekken, m2). Hierbij kan de opbouw van de componenten die in het (uur)tarief zijn opgenomen verschillen, evenals de mate van verbijzondering van de totstandkoming van deze uurtarieven en de wijze van toedeling aan producten. In de geïnventariseerde overhead wordt de toerekeningssystematiek van gemeenten gevolgd en is de toerekening van huisvestingscomponenten buiten beschouwing gelaten.

**Tabel B.1. Inventarisatie overhead in netto lasten brandweer en rampenbestrijding (2010; bedragen x 1.000 euro en % van de netto lasten)**

| <i>gemeente</i>                                                                | <i>overhead (x 1.000 euro)</i> | <i>% van de netto lasten</i> |
|--------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|------------------------------|
| <i>Reusel-De Mierden</i>                                                       | 109                            | 16%                          |
| <i>Heeze-Leende</i>                                                            | 95                             | 8%                           |
| <i>Son en Breugel</i>                                                          | 102                            | 11%                          |
| <i>Asten</i>                                                                   | 199                            | 21%                          |
| <i>Waalre</i>                                                                  | 18                             | 2%                           |
| <i>Oirschot</i>                                                                | 105                            | 10%                          |
| <i>Bergeijk</i>                                                                | 253                            | 20%                          |
| <i>Eersel</i>                                                                  | 137                            | 12%                          |
| <i>Someren</i>                                                                 | 53                             | 6%                           |
| <i>Bladel *</i>                                                                | 280                            | 25%                          |
| <i>Cranendonck</i>                                                             | 315                            | 23%                          |
| <i>Laarbeek</i>                                                                | 221                            | 16%                          |
| <i>Nuenen c.a.</i>                                                             | 79                             | 8%                           |
| <i>Best</i>                                                                    | 435                            | 24%                          |
| <i>Gemert-Bakel</i>                                                            | 35                             | 3%                           |
| <i>Valkenswaard</i>                                                            | 223                            | 14%                          |
| <i>Deurne</i>                                                                  | 87                             | 6%                           |
| <i>Geldrop-Mierlo</i>                                                          | 310                            | 15%                          |
| <i>Veldhoven</i>                                                               | 67                             | 4%                           |
| <i>Helmond</i>                                                                 | 804                            | 14%                          |
| <i>Eindhoven</i>                                                               | 1.967                          | 13%                          |
| <b>TOTAAL</b>                                                                  | <b>5.894</b>                   | <b>13%</b>                   |
| <i>als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen</i> |                                |                              |

\* Opbouw van uurtarief is historisch opgebouwd en niet inzichtelijk. Overhead is bepaald door doorbelastingen kostenplaatsen te verminderen met salarislasten van direct personeel.

### **toelichting tabel**

De spreiding van het aandeel overhead in de netto lasten kan samenhangen met:

het boeken van specifieke kosten voor brandweer en rampenbestrijding op een (hulp)kostenplaats vs. het rechtstreeks boeken op een product voor brandweer en rampenbestrijding (bijvoorbeeld een aparte administrateur voor de brandweer)<sup>18</sup>;

de inzet van (eigen) gemeentelijk personeel waaraan normaliter overhead wordt toegerekend vs. inhuur van personeel (met name middels een DVO) waaraan geen/minder overhead wordt toegerekend;

het toerekenen van ondersteunende kosten aan producten vs. het boeken van ondersteunende kosten op algemene functies.

18. Dit maakt geen onderdeel uit van deze inventarisatie door middel van kostenplaatsen.

## C Incidentele netto lasten

Tabel C.1. Inventarisatie incidentele netto lasten, exclusief rampenbestrijding (2010; bedragen x €1.000)

| <i>Gemeente</i>          | <i>incidentele netto lasten</i> |
|--------------------------|---------------------------------|
| <i>Reusel-De Mierden</i> | -/- 20                          |
| <i>Heeze-Leende</i>      | -/- 4                           |
| <i>Son en Breugel</i>    | 0                               |
| <i>Asten</i>             | 6                               |
| <i>Waalre</i>            | 0                               |
| <i>Oirschot</i>          | 0                               |
| <i>Bergeijk</i>          | 0                               |
| <i>Eersel</i>            | 0                               |
| <i>Someren</i>           | 0                               |
| <i>Bladel</i>            | 0                               |
| <i>Cranendonck</i>       | 0                               |
| <i>Laarbeek</i>          | 0                               |
| <i>Nuenen c.a.</i>       | 0                               |
| <i>Best</i>              | 0                               |
| <i>Gemert-Bakel</i>      | -/- 19                          |
| <i>Valkenswaard</i>      | -/- 1                           |
| <i>Deurne</i>            | 0                               |
| <i>Geldrop-Mierlo</i>    | -/- 1                           |
| <i>Veldhoven</i>         | -/- 15                          |
| <i>Helmond</i>           | 18                              |
| <i>Eindhoven</i>         | 0                               |
| <b>TOTAAL</b>            | -/- 36                          |

## D Alternatieve verdeelvarianten

Naast het financiële verdeelmodel om de lasten te verdelen op basis van relatieve ijkpuntscores zijn er enkele alternatieve verdeelvarianten (zie hoofdstuk 6). In deze bijlage worden de uitkomsten gepresenteerd van een verdeling op basis van inwonertal (vast bedrag per inwoner) en op basis van een mix tussen een beperkt bedrag per inwoner en het restant op basis van de relatieve ijkpuntscores.

Bij de verdeling op basis van een mix worden de (oude) regionale (bovenlokale) taken verdeeld op basis van een vast bedrag per inwoner en de resterende lokale taken op basis van de relatieve ijkpuntscore.

In onderstaande tabel zijn de uitkomsten van deze alternatieve verdeelvarianten en de verschillen met de historische netto lasten in kaart gebracht.

**Tabel D.1. Alternatieve verdeelvarianten: totaalbedrag historische lasten verdelen op basis van bedrag per inwoner en mix bedrag per inwoner en relatieve ijkpuntscore voor 2010 (exclusief rampenbe- strijdung; in euro's per inwoner)**

| Gemeente                                                                | historische lasten 2010 | op basis van een bedrag per inwoner |                                 | op basis van mix |                                 |
|-------------------------------------------------------------------------|-------------------------|-------------------------------------|---------------------------------|------------------|---------------------------------|
|                                                                         |                         | verdeling                           | verschil met historische lasten | verdeling        | verschil met historische lasten |
| Reusel-De Mierden                                                       | 49                      | 58                                  | -/- 9                           | 52               | -/- 4                           |
| Heeze-Leende                                                            | 69                      | 58                                  | 11                              | 53               | 15                              |
| Son en Breugel                                                          | 54                      | 58                                  | -/- 4                           | 52               | 2                               |
| Asten                                                                   | 53                      | 58                                  | -/- 5                           | 54               | -/- 1                           |
| Waalre                                                                  | 44                      | 58                                  | -/- 13                          | 44               | 0                               |
| Oirschot                                                                | 53                      | 58                                  | -/- 5                           | 62               | -/- 9                           |
| Bergeijk                                                                | 63                      | 58                                  | 5                               | 56               | 6                               |
| Eersel                                                                  | 60                      | 58                                  | 2                               | 55               | 5                               |
| Someren                                                                 | 44                      | 58                                  | -/- 14                          | 51               | -/- 8                           |
| Bladel                                                                  | 54                      | 58                                  | -/- 4                           | 55               | -/- 1                           |
| Cranendonck                                                             | 59                      | 58                                  | 1                               | 56               | 2                               |
| Laarbeek                                                                | 62                      | 58                                  | 4                               | 47               | 15                              |
| Nuenen c.a.                                                             | 41                      | 58                                  | -/- 17                          | 46               | -/- 5                           |
| Best                                                                    | 60                      | 58                                  | 2                               | 50               | 10                              |
| Gemert-Bakel                                                            | 41                      | 58                                  | -/- 17                          | 51               | -/- 9                           |
| Valkenswaard                                                            | 46                      | 58                                  | -/- 12                          | 54               | -/- 9                           |
| Deurne                                                                  | 39                      | 58                                  | -/- 19                          | 52               | -/- 13                          |
| Geldrop-Mierlo                                                          | 49                      | 58                                  | -/- 9                           | 48               | 1                               |
| Veldhoven                                                               | 38                      | 58                                  | -/- 20                          | 53               | -/- 15                          |
| Helmond                                                                 | 65                      | 58                                  | 7                               | 53               | 11                              |
| Eindhoven                                                               | 71                      | 58                                  | 13                              | 72               | 0                               |
| TOTAAL                                                                  | 58                      | 58                                  | 0                               | 58               | 0                               |
| als gevolg van afrondingen kan het totaal afwijken van de som der delen |                         |                                     |                                 |                  |                                 |

